CERNESC

10 ANI

CU MiG – 21 LanceR

Publicaţie editată de
Statul Major al Forţelor Aeriene

Nr. 6 (83) ■ 2005

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Up Search Folders History Move To Copy To Delete Undo Views

Address CUPRINS

CER SENIN

- Arhiva – www.roaf.ro
  - Nr. 1/2005
  - Nr. 2/2005
  - Nr. 3/2005
  - Nr. 4/2005
  - Nr. 5/2005
- Nr. 6/2005
  - CUPRINS
    - Agendă (4)
    - Situații limită (8)
    - Misiune îndeplinită (10)
    - Avansarea promoției 2005 (12)
    - În elita aviației române (19)
    - NATO – în schimbare (22)
    - Aniversare – 10 ani cu MiG-21 LanceR (25)
    - Incurs în cotidian (29)
    - Forțele aeriene în lume (30)
    - Aerospațiale (34)
    - Războiul bazat pe rețea (36)
    - Artileria antiaeriană după război (42)
    - Memento (44)
    - Evocări (45)
    - Managementul schimbării (46)
    - Am primit la redacție (48)
    - Informații utile (50)
- LECTURĂ PLĂCUTĂ!

Eveniment

Pagina 12

Misiune de excepție

Pagina 6

Instrucție

Pagina 17

Reportaj

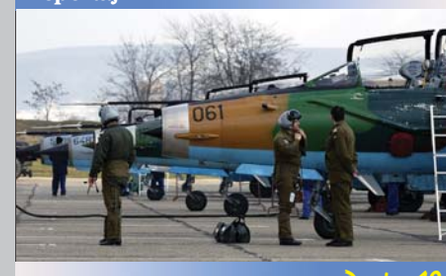

Pagina 19

Interviu

Pagina 14

Călăuza roditoare

Din copilărie ne-a rămas deprinderea de a acorda părinților, mai mari ca noi și chiar fără aspect de uriași, puteri nelimitate de a interveni, în orice situație, dublate de o înțelepciune incontestabilă. Apoi, multă vreme, maturi fiind, ne-am încredințat tot lor cu deschidere și încredere neclintită. Cu drag. Cu duioșie. Cu sentimentul stenic că numai așa suntem cu adevărat protejați, ne aflăm în deplină siguranță.

Tatei, *la care totdeauna mă gândesc în secret, ca și cum aș vrea să nu-i șterg aura săpată în memoria mea afectivă, ani de-a rândul i-am purtat cu mine o imagine mintală călăuzitoare. Munca mea la avioane, ridicatul acestora în aer au însemnat opusul tatei, care o viață a fost cu "munca, la pământ". Ogorul meu și țarina lui – cerul și pământul nostru – ne-au răsplătit amândurora fidelitatea: au rodit la vremea toamnei. S-au împlinit în fruct bun și sănătos.*

Învățătoarei mele, *pe care eu o revăd tot în sala aceea de clasă, cu aerul ei tihnit și delicat, purtându-mi mâna pe caietul alb, tainic, îi păzesc și astăzi icoana. Îi venerez răbdarea cu care mi-a deschis mintea să intre litera de carte învățată, bună ca o cheie potrivită pentru lacătele ferecate ale lumii.*

Instructorului meu de zbor, *celui care mi-a desăvârșit împăcarea cu cerul și m-a trezit la gustul reușitei în profesie, îi simt și acum urma mâinii lăsate pe umăr, ca într-o înnobilare de rang, după aterizări cumplite. Omul care, între o decolare și punerea roților pe pista întoarcerilor, mi-a scurtat înțelesul acestui prezent vizibil și mi-a ușurat acceptarea oricărui viitor ascuns.*

Fiecare, în felul nostru, suntem ca un copac. Iar cei ce ne-au curățit ramurile, de vrem ori nu să recunoaștem, ne-au direcționat creșterea și ne-au conturat viitorul. Învățătoarea mea semăna o sămânță care, astăzi, copac ajunsă, își ține bine umbra. Secretul lor, al oamenilor care, fără să percepem exact, ne zidesc în alcătuiri umane distincte, este faptul că există. Iar întâmplarea că ei sunt parte a propriei noastre realități, o percepem doar cu simțurile treze și cu conștiința vie.

Valoarea lor cea mai mare pentru noi este că nu poate fi reprodusă. Ne-au deșteptat, fiecare în felul său, dorul aflării de unul singur – taina ce închide plăcerea și motivația de a trăi frumos.

Ei, călăuzele tainice în această viață de oameni asemenea lor, pot fi aflați și cunoscuți doar de fiecare în parte și numai în propriul prezent. Nu de tine prin mine, nu de oricare tu prin oricare eu. Atunci când tihna interioară dezvelește în noi, cu inocență și altruism, icoane umane vii, limpezi sub lumina ochilor, descoperim acel straniu fosfor al vieții care ne luminează, șăgalnic, răscrucile destinului.

Cel ce curățâ copacii este un privilegiat: va avea, va da rod bogat!

Căpitan-comandor

DUMITRU BERBUNSCHI

22-24 iulie 2005

VIZITA ŞEFULUI STATULUI MAJOR AL FORŢELOR AERIENE ÎN REPUBLICA SLOVACIA

În perioada 22-24 iulie 2005, şeful Statului Major al Forţelor Aeriene Române, **generalul-locotenent Gheorghe Catrina**, a efectuat o vizită de lucru în Republica Slovacia, la invitaţia şefului Statului Major al Forţelor Aeriene Slovace, **generalul-maior Jozef Dunaj**. Vizita a constituit un bun prilej pentru dezvoltarea şi aprofundarea relaţiilor prieteneşti şi de colaborare militară pe multiple planuri dintre România şi Slovacia, state membre ale Alianţei Nord-Atlantice.

Agenda vizitei a cuprins convorbiri la Comandamentul Forţelor Aeriene, la Centrul de Control al Operaţiilor Aeriene şi la Baza Aeriană Sliaè. Delegaţia noastră a fost însoţită, pe tot timpul vizitei, de ataşatul român al apărării în Republica Slovacia.

În cursul convorbirilor, purtate într-o atmosferă deosebit de cordială, gazdele au subliniat că Forţele Aeriene Slovace se află într-un proces de transformare asemănător celui din Forţele Aeriene Române, proces destinat să asigure apărarea aeriană a ţării în strânsă corelaţie cu obiectivele defensive ale NATO. Misiunile Forţelor Aeriene pe timp de pace sunt direcţionate pe executarea serviciului de Poliţie Aeriană (2 MiG-29), avertizare timpurie, controlul şi coordonarea traficului aerian, instrucţie şi antrenamente specifice. În plan extern, Forţele Aeriene Slovace participă la operaţii umanitare şi în sprijinul păcii, în diferite teatre de acţiuni militare.

Reforma Forţelor Aeriene Slovace în perspectiva anului 2010 vizează cerinţele apărării naţionale, precum şi obiectivele Forţei asumate – contribuţii specifice la misiunile Forţelor Aeriene ale NATO, integrarea completă în NATINADS, profesionalizarea personalului la standardele Alianţei Nord-Atlantice. În 2010, Forţele Aeriene Slovace vor avea următoarea structură: Statul Major al categoriei de forţe (la Zvolen), Centrul de Control al Operaţiilor Aeriene (la Zvolen), 3 Baze Aeriene (Sliaè – 2 avioane MiG 29 şi aparate şcoală L-39; Presov – 4 elicoptere de atac şi transport Mi-24 şi Mi-17; Kuchyma – avioane de transport AN-24, AN-26 şi L-410), o brigadă de rachete antiaeriene cu sisteme de rachete sol-aer de tipul 2K12 KUB, S-300 PMU şi S-125 NEVA (la Nitra) şi un pluton de geniu pentru repararea pistelor de decolare-aterizare. Gazdele au precizat că sistemele de rachete sol-aer nu se află în dispozitive de luptă, acestea ocupându-se la ordin, în situaţii deosebite.

A reieşit, de asemenea, că procesul de instrucţie în Forţele Aeriene Slovace este afectat de starea de disponibilitate a tehnicii din dotare, de reorganizarea sistemului învăţământului militar (comasarea academiilor, formarea primară a piloţilor în Academia de Aviaţie Civilă, desfăşurarea instrucţiei militare iniţiale în bazele aeriene). Cu sistemele de rachete sol-aer se execută trageri o dată la doi ani (în poligoane din Polonia). Forţele Aeriene Slovace participă, anual, la exerciţii multinaţionale, fac schimburi de subunităţi cu alte ţări membre NATO, participă la mitinguri aeriene internaţionale. Instruirea piloţilor de MiG-29 se face numai pentru misiuni aer-aer, numărul orelor de zbor crescând gradual de la an la an (70 - în 2005).

Un moment important al vizitei l-a constituit depunerea unei coroane de flori din partea delegaţiei militare române la Mormântul Ostaşilor Români din Zvolen, complex monumental cinstit cu mare respect în memoria contribuţiei de sânge a ostaşilor români la eliberarea Slovaciei de sub dominaţia hitleristă.

Vizita, desfăşurată într-o atmosferă de înţelegere şi caldă prietenie, a reiterat bunele raporturi politice şi militare dintre România şi Republica Slovacia, dorinţa celor două părţi de a extinde în continuare conlucrarea reciproc avantajoasă, inclusiv în domeniul aeronauticii, al categoriei de forţe aeriene.

La Plovdiv (Bulgaria): „Cooperative Key 2005”

În perioada 25 august – 4 septembrie anul curent, s-a desfăşurat, în Bulgaria, la Plovdiv, exerciţiul aerian **„COOPERATIVE KEY 2005".** Scopul exerciţiului l-a constituit antrenarea în comun a forţelor aeriene ale Alianţei Nord-Atlantice, ţărilor membre ale Parteneriatului pentru Pace şi Grupului Mediteranean pentru Dialog în vederea redefinirii interoperabilităţii în cadrul operaţiunilor aeriene şi terestre limitate pentru asigurarea sprijinului în operaţiunile „Crisis Response Operations” (CRO) şi „Peace Suport Operations” (PSO).

La exerciţiu au participat efective şi tehnică specifică din 30 de ţări, „cantonate” pe aerodromul Graf Ignatievo şi aeroportul Krumovo, din Plovdiv. Iată şi proveniența participanţilor: din partea NATO – Bulgaria, Canada, Estonia, Franţa, Grecia, Ungaria, Letonia, Lituania, Olanda, Polonia, România, Slovacia, Slovenia, Turcia şi Statele Unite ale Americii; ţări membre ale Parteneriatului pentru Pace – Albania, Azerbaidjan, Croaţia, Macedonia, Moldova, Suedia, Elveţia, Rusia şi Ucraina; ţări membre ale Grupului Mediteranean pentru Dialog – Algeria, Iordania, Mauritania şi Maroc; ţări cu statut de observator – Bosnia-Herţegovina şi Serbia-Muntenegru. Au fost prezente, de asemenea, Crucea Roşie Internaţională, precum şi o serie de organizaţii neguvernamentale (Caritas, Agenţia de Securitate pentru Refugiaţi, Organizaţia Bulgară a Comitetului Helsinki).

Din partea României au participat un detaşament al Statului Major al Forţelor Aeriene, comandat de **comandorul Florentin Brătulescu** şi constituit din 55 de militari, trei elicoptere IAR-330 SOCAT şi un avion C-130 B, precum şi o delegaţie a Statului Major al Forţelor Aeriene, condusă de **generalul-locotenent Gheorghe Catrina,** liderul categoriei noastre de forţe.

Şeful Statului Major al Forţelor Aeriene a fost prezent, în data de 4 septembrie a.c., la Plovdiv, la activităţile ocazionate de „Ziua Distinşilor Vizitatori”. **Generalul-locotenent Gheorghe Catrina** a asistat la prezentarea unui exerciţiu demonstrativ de simulare a unei misiuni de evacuare refugiaţi dintr-o tabără organizată pe aeroportul Krumovo. În acest context, aeronava românească C-130 Hercules a avut misiunea de a evacua rapid 30 de refugiaţi, între care 10 răniţi, iar elicopterele IAR-330 SOCAT au participat la misiunile de asigurare a securităţii zonei de evacuare. Elicopterele SOCAT au putut fi văzute şi în cadrul unei expoziţii statice organizate pentru vizitatori.

În cadrul convorbirilor pe care **generalul-locotenent Gheorghe Catrina** le-a avut cu **generalul de brigadă David E. Clary**, ajutor al şefului Statului Major pentru Operaţii la Statul Major al Componentei Aliate Aeriană de Comandă, de la Izmir, demnitarul american şi-a exprimat admiraţia faţă de modul în care a acţionat pe timpul exerciţiului detaşamentul Forţelor Aeriene Române.

Obiectivul principal al exerciţiului l-a reprezentat demonstraţia calităţilor comenzii strategice, în conexiune cu cerinţele Grupului Militar pentru Interoperabilitate (MIT). Acest lucru a necesitat folosirea unor tehnici variate, de la operarea cu proceduri standard de conducere a misiunilor conforme doctrinei privind spaţiul aerian al Alianţei, până la dislocarea sau redislocarea de trupe sau unităţi de luptă în scopul conducerii sau susţinerii unei largi varietăţi de operaţiuni aeriene.

În principal, scenariul exerciţiului a fost construit pe baza premisei apariţiei unui incident ce ar putea fi considerat periculos pentru zona de sud a ariei de operaţii aflate sub influenţa NATO. S-a considerat ca scenariul să aibă un caracter dinamic şi, în funcţie de evenimentele ulterioare, să poată fi adaptat pentru mai multe categorii de misiuni sau forţe. În plus, pentru exercitarea unor presiuni de tipul situaţiilor reale ce pot apărea într-o zonă de conflict, a fost introdusă şi o componentă clasică de rezolvare a unei misiuni de răspuns la o situaţie de criză, fapt ce a permis crearea unui cadru de luptă adecvat şi a facilitat atingerea obiectivelor propuse prin antrenament în condiţii reale.

Exerciţiul **„COOPERATIVE KEY 2005"** a constituit şi un prilej de revizuire a modalităţilor de conducere, din cele trei grupuri participante – NATO, Parteneriatul pentru Pace şi Grupul Mediteranean pentru Dialog –, în condiţii de luptă, a principiilor emise de MIT şi a doctrinei referitoare la misiuni CRO. În acest sens, s-au desfăşurat mai multe ateliere de lucru pe specialităţi, în care personalul de conducere a oferit posibilităţi de antrenare, de familiarizare cu terminologia şi cu procedurile NATO în scopul stabilirii unor factori maximi de reuşită în procesul de interoperabilitate dintre forţele aeriene şi cele terestre. De asemenea, în ultima zi a exerciţiului a avut loc un seminar organizat de conducerea grupului Parteneriat pentru Pace, în care au fost dezbătute aspecte ale implementării unor principii ale doctrinei forţelor aeriene la celelalte arme.

S-a apreciat că exerciţiul **„COOPERATIVE KEY 2005",** similar celor efectuate în România în 1996 şi 2000, a reuşit să exprime o idee comună în ceea ce priveşte modalităţile de abordare a anumitor situaţii de criză, să evidenţieze aportul comun al categoriilor de forţe şi să elaboreze noi principii pentru dezvoltarea unei viitoare doctrine de apărare comună.

Plutonier-major
SORIN SĂFTOIU

CONFERINŢE NATO ÎN GERMANIA ŞI SUA

Participarea generalului-locotenent GHEORGHE CATRINA, şeful Statului Major al Forţelor Aeriene

Şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, generalul-locotenent Gheorghe Catrina, a participat la Conferinţa comandanţilor Forţelor Aeriene din NATO, care a avut loc în Statele Unite ale Americii.

Activitatea a fost precedată de o întâlnire a şefilor Forţelor Aeriene NATO din Europa, la Baza Aeriană Ramstein, din Germania, unde au avut loc informări cu privire la rezultatele acţiunilor stabilite la întrunirea de anul trecut. Au fost actualizate şi completate informaţiile privind activităţile în derulare, pregătirea forţelor destinate apărării colective şi executarea misiunilor. S-au apreciat progresele înregistrate de componentele structurii de comandă ale NATO şi formaţiunile din subordine.

Abordând problemele ce vizează forţele de răspuns la provocările actuale, atenţia participanţilor s-a concentrat pe specificul acţiunilor din zonele unde NATO este implicată.

S-au făcut propuneri de extindere a serviciului de Poliţie Aeriană, până în decembrie 2007, în unele ţări din nord-estul Europei, la care vor participa şi avioane de vânătoare din Statul Major al Forţelor Aeriene Române. În acest sens, au fost nominalizate demersurile întreprinse în bazele aeriene şi pe aerodromurile angajate în derularea acestor misiuni pentru asigurarea suportului lor logistic, crearea legăturilor între aerodromurile NATO şi cele din statele membre în care s-a propus

extinderea serviciului de Poliţie Aeriană până în decembrie 2007.

De asemenea, în cadrul întâlnirii comandanţilor Forţelor Aeriene din Europa, de la Ramstein, s-a discutat despre instruirea standardizată a personalului care încadrează sistemul de comandă-control aerian, îndeosebi pentru centrele multinaţionale, fiind elaborat deja CONOPS standardizat, document ce va trebui să orienteze şi instruirea personalului din cadrul sistemului de comandă control aerian naţional.

La Conferinţa din Statele Unite ale Americii s-a desfăşurat o largă paletă de activităţi, care au cuprins briefing-uri la Pentagon şi la baze aeriene din teritoriu, dezbateri asupra modului în care au fost rezolvate principalele acţiuni întreprinse de NATO, au fost evidenţiate progresele în dezvoltarea capabilităţilor, s-au emis noi concepte de abordare a luptei antiteroriste, a nevoii de integrare a informaţiei şi eforturilor comunităţii internaţionale.

Participanţii au vizitat bazele aeriene de la Nellis, Sheppard, unde a avut loc şi un miting aerian, Maxwell, comandamente şi instituţii militare în care au fost puşi la curent cu probleme ale dezvoltării Forţelor Aeriene ale SUA, precum şi cu misiunile executate în ţară şi pe teatrele de operaţii, în cadrul Alianţei Nord-Atlantice.

Comandanţii Forţelor Aeriene din NATO au făcut o vizită la Cimitirul Militar Arlington, din Washington, unde sunt înmormântate personalităţi civile şi militare ale SUA, între care şi fostul preşedinte J.F. Kennedy.

Pe timpul cât s-a aflat în Germania şi SUA , în timpul discuţiilor purtate cu omologii săi din Forţele Aeriene ale statelor membre NATO, generalului-locotenent Gheorghe Catrina i-au fost adresate cuvinte de înaltă apreciere la adresa modului în care structura noastră de forţe îşi îndeplineşte îndatoririle asumate pe teatrele de operaţii unde este angajată, cu referiri speciale la misiunile din Bosnia-Herţegovina, Irak, Afganistan, la profesionalismul aviatorilor militari români.

În acelaşi timp, concluziile desprinse din timpul acestei activităţi vor fi valorificate în cadrul procesului de înnoire ce are loc în bazele aeriene din ţară, în învăţământul militar din Forţele Aeriene Române, în procesul activităţilor la care sunt angajaţi aviatorii militari români pentru îndeplinirea sarcinilor încredinţate în sistemul naţional de apărare, în cadrul Alianţei Nord-Atlantice.

Miting aerian internaţional la Budapesta

APLAUZE PENTRU PILOŢII ROMÂNI

În Ungaria, pe o vreme foarte frumoasă, s-a desfăşurat un mare miting aerian internaţional, la care au luat parte şi aviatori militari români. Peste 70.000 de persoane au admirat timp de două zile evoluţia unor virtuoşi piloţi, aeronavele din expoziţia statică organizată cu acest prilej. Alături de Ungaria, Italia, SUA, Polonia, Olanda, Belgia, Austria, Franţa, Germania, Slovacia, Suedia, Grecia, Slovenia, Turcia, ţara noastră a avut o reprezentare de marcă. Vizitatorii au putut vedea şi s-au interesat îndeaproape de avionul MiG-21 LanceR, elicopterul IAR-330 SOCAT, care le-au produs o frumoasă impresie, au făcut numeroase fotografii lângă aparatele noastre de zbor.

Programul de acrobaţie aeriană la mică înălţime executat cu avionul IAR-99 ŞOIM de către căpitan-comandorul Petre Matei şi locotenent-comandorul Ionuţ Arghiropol, piloţi din cadrul Centrului de Cercetări şi Încercări în Zbor Craiova, a stârnit ropote de aplauze, măiestria piloţilor militari români fiind îndelung comentată.

La Oerland (Norvegia):

"NATO AIR MEET 2005 – BOLD AVENGER"

În perioada 03–15 septembrie a.c., un detaşament al Forţelor Aeriene Române, format din 43 de militari şi 3 aeronave MiG-21 LanceR, aparţinând Bazei 71 Aeriană, a participat, alături de alte detaşamente din 17 ţări membre ale Alianţei, la exerciţiul aerian real **„NATO AIR MEET 2005 – BOLD AVENGER",** desfăşurat la Baza Aeriană Oerland, din Norvegia.

Cel mai important exerciţiu aerian anual al Alianţei Nord-Atlantice a avut ca scop dislocarea forţelor şi mijloacelor pe baze înaintate de operare, creşterea nivelului de interoperabilitate a echipajelor, antrenarea acestora în condiţii asemănătoare angajării forţelor cu nivel ridicat de alertare, ca forţă de răspuns a NATO, în operaţii aeriene de intensitate mare. Pe timpul celor 13 zile de acţiuni comune, participanţii la exerciţiu au executat, în principal, misiuni pentru câştigarea şi menţinerea superiorităţii aeriene (apărare aeriană, interdicţie aeriană, atac la sol, sprijin aerian), de neutralizare a apărării aeriene cu baza la sol, precum şi acţiuni de război electronic şi exersarea elementelor de comandă-control de pe platforme aeriene.

Practic, exerciţiul a cuprins 9 zile de zbor, organizate în două starturi, dimineaţa şi după-amiaza, în cadrul cărora s-au executat misiuni pe grupe cu destinaţie tactică, zbor suplimentar axat pe operaţiuni de navigaţie, tactică aeriană, luptă aeriană şi antrenament în constituirea pachetelor de acţiune integrate.

Un moment important al exerciţiului l-a constituit **„Ziua Distinşilor Vizitatori",** la care a participat şi **generalul-maior dr. Mihail Orzeaţă,** locţiitorul şefului Statului Major al Forţelor Aeriene Române.

Dislocarea şi redislocarea tehnicii şi a personalului detaşamentului românesc s-au realizat cu o aeronavă C-130 Hercules, aparţinând Bazei 90 Transport Aerian. Comandantul detaşamentului a fost **comandorul Octavian Niţulescu,** locţiitorul comandantului Bazei 71 Aeriană, care a avut în echipă piloţi, ofiţeri de stat major, observatori şi personal tehnic. Acesta a precizat că **„exerciţiul s-a desfăşurat după scenarii tactice complexe, într-un mediu exclusiv NATO, în teren necunoscut (preponderent frământat şi influenţat de o situaţie meteo extrem de dificilă), în condiţiile unei situaţii aeriene dense, concomitent cu simularea utilizării mijloacelor de apărare aeriană cu baza la sol... În ce ne priveşte, ne-am evaluat, în primul rând, capacităţile de dislocare, susţinere şi redislocare a forţelor pe baze înaintate de operare, în al doilea rând, capacităţile de integrare în cadrul unor misiuni complexe, iar în al treilea rând, participarea la activităţi de cross-servicing (servicii reciproce la aeronave)".**

Detaşamentul românesc a ajuns în Norvegia după un zbor de circa 12 ore, cu escale în Germania şi Danemarca. Cele trei aeronave, varianta aer-aer, au fost pilotate – la dus şi la întors – de **căpitan-comandorul Dan Ghica, locotenenţi-comandorii Ilie Rosoiu, Marin Mitrică** şi **Adrian Motorga,**

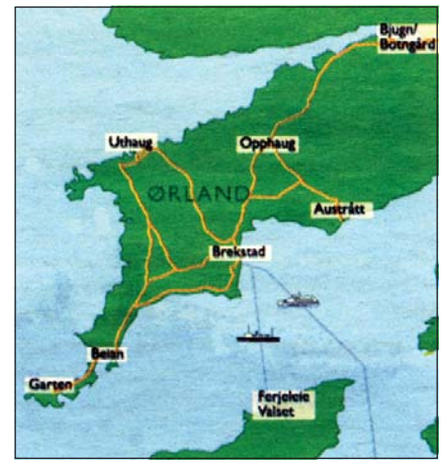

căpitanii Călin Hulea şi **Constantin Andrei.** Avioanele au acţionat numai pe timp de zi, în cadrul pachetelor de lovire, şi au executat, în principal, misiuni de interdicţie aeriană la limita razei tactice de acţiune şi atacuri la sol (aerodromuri, transoane de comunicaţii, depozite de muniţie etc.). De asemenea, piloţii români au executat exerciţii de navigaţie aeriană tactică, după proceduri NATO, şi antrenamente în constituirea pachetelor de acţiune integrate. Circa 70 la sută din misiunile de zbor s-au desfăşurat deasupra mării.

La închiderea ediţiei noastre, exerciţiul **„NATO AIR MEET 2005 – BOLD AVENGER"** era încă în desfăşurare. Despre concluziile participării Bazei 71 Aeriană la prima sa misiune în cadrul Alianţei Nord-Atlantice vom reveni în numărul următor al revistei.

La Baza Aeriană Mihail Kogălniceanu:

EXERCIŢIUL AERIAN REAL "COOPERATIVE SAREX 2005"

La Baza Aeriană Mihail Kogălniceanu s-a desfăşurat, în perioada 04–10 septembrie a.c., exerciţiul aerian real NATO/PfP **„COOPERATIVE SAREX 2005",** organizat în premieră de Statul Major al Forţelor Aeriene, la care au participat 8 ţări, precum şi diferite elemente ale Sistemului Naţional de Căutare-Salvare.

Exerciţiul a avut ca scop antrenarea participanţilor în misiuni de căutare-salvare (SAR) şi evacuare aeromedicală (MEDEVAC) în condiţii reale, folosind tacticile şi procedurile NATO, precum şi creşterea nivelului de interoperabilitate şi cooperare între echipaje şi personalul de sprijin de la sol pentru salvarea vieţilor aflate în pericol.

La exerciţiu au acţionat 10 elicoptere specializate din forţele aeriene ale Marii Britanii, României (2 elicoptere IAR-330L) Statelor Unite ale Americii şi Ungariei. Au participat circa 200 de militari, precum şi observatori din Bulgaria, Republica Moldova, Serbia şi Muntenegru, Ucraina.

Principalele obiective ale exerciţiului **„COOPERATIVE SAREX 2005"** au vizat: ◆ familiarizarea participanţilor cu reglementările şi procedurile NATO referitoare la misiunile de căutare-salvare; ◆ coordonarea misiunilor în condiţii meteorologice vizuale, pe timp de zi şi de noapte; ◆ însuşirea şi utilizarea procedurilor şi terminologiei pentru comunicare radio; ◆ familiarizarea cu procedurile de identificare pentru aeronave civile/militare şi însuşirea standardelor NATO şi ale Organizaţiei Internaţionale a Aviaţiei Civile cu privire la controlul traficului aerian, securitatea zborului, rezolvarea situaţiilor de urgenţă şi semnalizarea aeriană.

Scenariul exerciţiului a cuprins, de asemenea, executarea de misiuni în comun de căutare-salvare prin luptă (CSAR), căutare-salvare (SAR) şi evacuare medicală (MEDEVAC) în condiţiile unor ameninţări de natură teroristă. În context, s-au desfăşurat operaţiuni de recuperare a supravieţuitorilor unor accidente şi catastrofe aeriene de pe uscat şi pe apă, inclusiv pe mare, cu implicarea forţelor şi mijloacelor aparţinând Ministerului Apărării Naţionale, Ministerului Administraţiei şi Internelor, Ministerului Sănătăţii, Serviciului Mobil de Urgenţe, Resuscitare şi Descarcerare (SMURD), Crucii Roşii.

LA COOPERATIVE KEY 2005:

"IT IS ROMANIAN!"

Un Hercules C-130B aparţinând Forţelor Aeriene Române execută o misiune de evacuare medicală, în cadrul exerciţiului internaţional Cooperative Key 2005. Înălţimea de zbor este de 7.000 de picioare. Totul este rutină... până la un punct. Pe neaşteptate, tehnicul de bord, **maistrul militar Cristian Ganea**, anunţă o defecţiune tehnică la unul din cele patru motoare ale avionului. Comandantul aeronavei, **locotenent-comandorul Mihai Roşca,** urmează instrucţiunile pentru astfel de situaţii, după care decide oprirea motorului respectiv şi raportează incidentul: defecţiune tehnică. Misiunea este compromisă. Aeronava AWACS, fortăreaţa din care se supraveghea desfăşurarea exerciţiului, asigură fără întârziere un culoar de aterizare pentru Hercules, prin "măcelul" în care erau implicate avioane de luptă, elicoptere etc.

Decizia comandantului aeronavei de a raporta defecţiune tehnică, în loc de situaţie de urgenţă, era prima decizie profesionistă luată în cadrul unui şir de evenimente neprevăzute care aveau să se succeadă într-un interval foarte scurt de timp. "Raportarea unei situaţii de urgenţă ar fi declanşat o reacţie în lanţ în ceea ce priveşte desfăşurarea întregului exerciţiu. Conform manualului, un C-130 care zboară în trei motoare, cu încărcătura pe care o aveam noi în momentul incidentului şi în situaţia dată, ar fi putut chiar urca de la 7.000 până la 9.000 de picioare" – ne-a declarat **locotenent-comandorul Mihai Roşca.** De altfel, în cadrul debriefing-ului, directorul exerciţiului, **generalul de brigadă David A. Clary**, a confirmat corectitudinea deciziei.

La ora 12.30, aeronava aterizează în condiţii foarte bune la baza aeriană de la Krumovo. Este momentul în care intră "în pâine" echipa de exploatare, formată din: **locotenent-comandorul Cristian Marcu** şi **maiştrii militari Ovidiu Vărzaru**, **Virgil Stancu**, **Ion Macadan**, **Traian Antonescu**, **Laurenţiu Barbu**, **Florin Cancel**. Timpul este principalul adversar. A doua zi, aeronava este programată pentru a executa o demonstraţie aeriană, la care va asista, alături de comanda exerciţiului, şi secretarul general al NATO, **Jaap de Hoop Scheffer**. Problema trebuie rezolvată, înlocuirea tipului de aeronavă pentru a efectua demonstraţia nu primeşte undă verde, iar anularea zborului demonstrativ nu este o soluţie de luat în calcul. Urmează "Sec. Gen." (vizita secretarului general NATO), ziua cea mai importantă. Întreaga delegaţie română este în fierbere.

După o analiză atentă, tehnicii decid să aleagă soluţia cea mai practică şi mai puţin costisitoare: schimbarea unor piese ale motorului. Imediat, solicitările lor sunt transmise în ţară. Şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, **generalul-locotenent Gheorghe Catrina,** ia cunoştinţă despre situaţia ivită şi acordă prioritate maximă rezolvării incidentului, astfel încât, la ora 18.00, o aeronavă de tipul AN-24 livrează echipei de exploatare trusa de scule şi piesele solicitate. Membrii detaşamentului român încep să privească lucrurile cu speranţă. Timp ar fi... Începe "operaţia pe cord deschis". Orele trec precum clipele. În scurt timp, aerodromul este învelit de mantia cenuşie a nopţii. Gazdele se dovedesc extrem de amabile, aduc reflectoare, sunt pline de solicitudine la toate cererile românilor. Se simte spiritul de echipă multinaţională.

Puţin după miezul nopţii, tehnicii sunt gata să verifice funcţionarea motorului. Însă, în ciuda efortului depus, acesta nu se află în parametri. Dezamăgirea este maximă, o mare de plumb parcă s-a revărsat în sufletele inimoşilor tehnici. Verdictul este mult prea dur: motorul trebuie înlocuit. Altfel, aeronava rămâne la sol.

Comanda delegaţiei române nu cedează. "Celula de criză", alcătuită ad-hoc din **comandorul Florentin Brătulescu**, şeful detaşamentului, **căpitan-comandorul Camelia Bugean**, locţiitorul pentru zbor al comandantului şi **comandorul Marian Opriş**, responsabilul pe linie tehnică, aplică deviza: dacă ai epuizat toate variantele, speranţa şi insistenţa îţi vor oferi soluţia salvatoare. Se ia legătura în ţară. Există un motor de rezervă? În cât timp poate fi trimis? Liderul Forţelor Aeriene, **generalul Catrina**, nu ezită nici de această dată: "Veţi primi motorul în cel mai scurt timp posibil".

La primele ore ale dimineţii, înainte ca roua

să reflecte razele răzleţe ale răsăritului, o echipă de tehnici de la Baza 90 Transport Aerian îmbarcă motorul într-o altă aeronavă C-130, iar un echipaj care a renunţat la o mult aşteptată duminică în familie (nu este nici prima, nici ultima dată), decolează spre Bulgaria.

Pe pista de la Krumovo, echipa tehnică de exploatare, după câteva ore de odihnă bântuită de stihiile motorului buclucaş, primeşte vestea cu mare bucurie. Încă nu e totul pierdut. Pulsul echipei creşte din nou, cioburile optimismului din urmă cu câteva ore se adună iarăşi într-un ghem de speranţă.

Pe neaşteptate, însă, natura dezlănţuită se abate asupra bazei aeriene de la Krumovo. O furtună născută din capriciile atmosferei măturã fără programare zona aeriană de desfăşurare a exerciţiului. În aceste condiţii, C-ul nu primeşte aprobare de aterizare, ci este trimis într-o zonă de aşteptare. "Am aterizat şi în condiţii mai proaste", încep să murmure cârcotaşii. Delegaţia română este cu ochii pe ceas şi cu gândul la Dumnezeu.

După mai bine de o oră de patinat în gol pe cerul Bulgariei, aeronava primeşte aprobarea de aterizare. Este ora 12.30, sunt exact 24 de ore de când cealaltă aeronavă a aterizat cu unul din motoare oprit. Parcă n-au trecut mai mult de 5 minute, gândesc cei implicaţi, dar nu este timp pentru statistici. În timp ce motorul este debarcat, se realizează un schimb inedit de ştafetă între echipajul care a realizat transportul şi echipajul acreditat pentru a evolua în cadrul exerciţiului. Noul C-130 va "prelua" misiunile aeronavei aflată în suferinţă.

"Just in time", este vremea show-lui. În tribuna oficială, secretarul general al NATO, **Jaap de Hoop Scheffer**, **generalul Clary**, directorul exerciţiului, **generalul-locotenent Glen W. "Wally" Moorhead III**, comandantul Air-COM Izmir, oficiali din cele 30 de ţări participante admiră demostraţia aeriană, care se derulează conform programului. Nici o sincopă. Puţini, însă, ştiu cu ce eforturi, cu ce emoţii. Toate aeronavele evoluează ca la carte: precis, riguros, matematic. Un C-130, însă, rupe tiparul. Nu iese cu nimic din cadrul programului sau al exerciţiului, însă în evoluţia sa se simte trecerea aproape imperceptibilă de la profesionist la artist. Se simte bucuria zborului, alunecarea sa în eter aduce a balet, iar manevrele sunt realizate cu nervul unui pilot a cărui adrenalină a atins punctul de fierbere. Efectul este total, asistenţa murmură a satisfacţie, pe buzele tuturor se poate citi: **"It is romanian!"**.

Într-un final, ploaia s-a oprit, iar pe pistă, echipa tehnică roieşte în jurul aeronavei. În jurul orei 15.00 începe înlocuirea motorului. Bulgarii sunt din nou la înălţime, ne pun la dispoziţie macara pentru manevre şi tot ce mai este nevoie. La orele 19.00, se reuşeşte pornirea motorului. Tehnicii şi-au luat, în sfârşit, revanşa mult aşteptată. Schimbul unui motor de Hercules, în mai puţin de cinci ore, cu o echipă redusă! "În mod normal, această operaţiune se realizează în două zile de lucru cu o echipă completă, nu cu una de exploatare", ne-a declarat nenea Ovidiu (n.r.: **maistrul militar Ovidiu Vărzaru**) – cum îl alintă colegii, tehnic pe C-130 încă de la introducerea aeronavei în exploatare, în anul 1996. Se cere aprobarea pentru decolare. Conducătorii exerciţiului cred că este o glumă : "Nu se poate schimba un astfel de motor într-un timp aşa de scurt", încearcă ei să nu cadă într-o capcană. Peste numai câteva minute, însă, în momentul în care năstruşnicul C-130 făcea turul pistei, aveau să se convingă că românii, deşi cu un simţ al umorului foarte dezvoltat, nu glumesc atunci când este vorba de meserie, de prestigiu, de datorie.

De altfel, lucru rar întâlnit, în cadrul debriefing-ului de final, generalul Clary, directorul exerciţiului, avea să aprecieze în termeni elogioşi evoluţia detaşamentului român şi flexibilitatea de care a dat dovadă în situaţiile limită ivite, modul profesionist în care acestea au fost rezolvate.

Locotenent
MIRCEA BARAC

INTERVENŢIE PROMPTĂ

S-a întâmplat în data de 29 august. Un detaşament al Forţelor Aeriene Române se deplasa în Norvegia pentru a participa la exerciţiul aerian real "**NATO AIR MEET 2005 – BOLD AVENGER**", desfăşurat la Baza Aeriană Oerland. După refacerea capacităţii pe aerodromul Skrytstrup, din Danemarca, cele trei aeronave MiG-21 LanceR, care urmau să participe la aplicaţie, au decolat spre destinaţia finală.

După decolare, pilotul aeronavei cu numărul 6196, **locotenent-comandorul Ilie Roşoga**, comandantul formaţiei, a sesizat apariţia unei fisuri în parbriz şi a luat decizia de a se reîntoarce la Skrytstrup cu toate cele trei aeronave. În urma verificărilor, s-a constatat că avionul respectiv nu-şi mai putea continua misiunea. Decizie mai mult decât inspirată, întrucât, între timp, se anunţase că în Norvegia, în zona unde trebuiau să ajungă aeronavele româneşti, erau semnalate furtuni puternice. S-a luat hotărârea să se înnopteze în Danemarca, urmând ca, a doua zi, celelalte două aeronave să-şi continue misiunea.

Pentru ca LanceR-ul 6196 să redevină operaţional, echipa de tehnici care participa la misiune, condusă de **locotenent-comandorul ing. Adrian Vlad**, a rămas la Skrytstrup până la sosirea din ţară a unei echipe de specialişti de la AEROSTAR BACĂU, care aveau să aducă materialele necesare şi un parbriz nou.

În ţară, după ce apelul a fost recepţionat, au fost luate imediat măsurile corespunzătoare. Astfel, din ordinul şefului Statului Major al Forţelor Aeriene, **generalul-locotenent Gheorghe Catrina**, o aeronavă AN-26 a decolat cu materialele solicitate şi cu specialiştii de la AEROSTAR. Urmare a acestor măsuri, incidentul a fost remediat în cel mai scurt timp posibil, graţie eforturilor comune ale tehnicienilor militari şi ale specialiştilor de la firma care furnizează echipament pentru aeronavele MiG-21 LanceR.

O colaborare promptă, între două echipe de profesionişti, care, deşi din structuri diferite, au acţionat exemplar într-o situaţie limită şi au făcut posibilă prezenţa aeronavei la exerciţiul în care era angrenată.

Pentru felul ireproşabil în care şi-au făcut datoria specialiştii de la S.C. AEROSTAR S.A. BACĂU, şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, **generalul-locotenent Gheorghe Catrina**, a adresat o scrisoare de mulţumire Directorului General al societăţii, **ing. Grigore Filip**, în care se spune: ***„În numele meu şi al colaboratorilor din Statul Major al Forţelor Aeriene, vă adresez din inimă cele mai sincere şi cordiale mulţumiri pentru înţelegerea, promptitudinea şi profesionalismul exemplar cu care specialiştii şi tehnicienii reputatei dumneavoastră societăţi au adus în stare de operativitate aeronava MiG-21 LanceR, aflată în misiune NATO în Norvegia. În acelaşi timp, îmi exprim sentimentele de gratitudine faţă de dumneavoastră, de întregul colectiv pe care cu onoare îl conduceţi. Nutresc convingerea că raporturile tradiţionale de prietenie şi colaborare rodnică dintre Forţele Aeriene Române şi S.C. AEROSTAR S.A. BACĂU se vor întări şi amplifica în continuare, în beneficiul reciproc, întru îndeplinirea ireproşabilă a misiunilor ce revin categoriei noastre de forţe”.***

LA VEST DE MERIDIANUL GREENWICH

Avionul MiG 21 LanceR a zburat peste Canalul Mânecii. Zbor în premieră.

În data de 30 iunie 2005, spre seară, după două escale pe aerodromuri europene – Pardubice (Cehia) şi Klaine Brogel (Belgia) – patru aeronave de luptă româneşti, urmate de avionul de transport AN-26, au pus roţile pe betonul neted al pistei din Waddington (Marea Britanie). Locaţie temporară, doar pentru trei zile.

Apoi, cap compas pe Lossiemouth – Scoţia. Pe ţărmul nordic al vechii Anglii s-a desfăşurat Exerciţiul bilateral britanic-român „Dacian Wolf – 2005". Gazda delegaţiei române a fost Escadrila 14 „CRUSADERS", înzestrată cu aeronave TORNADO GR4 şi dislocată la doar 1,8 kilometri de malul sudic al Mării Nordului. Dincolo de meridianul de origine, Greenwich, stabilit în anul 1884, în funcţie de care s-au fixat fusele orare. Prag psihologic depăşit, misiune grea, complexă şi solicitantă.

Nouă piloţi supersonişti şi echipajele aeronavelor de transport au desăvârşit acest zbor. Şapte din Baza Aeriană Feteşti, doi din Baza Aeriană de la Bacău şi echipajele desemnate din Baza 90 Transport, susţinuţi de o echipă tehnică pe măsură, au dus avioanele ultimilor zece ani de misiuni externe... la Vest de Est!

Jurnal de bord

Waddington - ziua întâi

Primele zile sub cerul Marii Britanii.

Invitaţi la Mitingul aerian de la Waddington, reprezentanţii Forţelor Aeriene Române au dispus cele cinci aeronave conform schemei de instalare. Trei aeronave MiG – 21 LanceR, în cadrul expoziţiei statice a aeronavelor de luptă, un avion MiG – 21 LanceR însoţit de completul de pregătire a misiunilor de zbor DTCLR şi sistemul de analiză a zborurilor VRGE, în imediata apropiere a standului rezervat delegaţiei române. Avionul AN-26 s-a prezentat pe platforma destinată aeronavelor de transport.

Doi piloţi şi doi tehnicieni au prezentat vizitatorilor aeronavele expuse şi au furnizat informaţii referitoare la sistemele de la sol.

Aglomeraţie, întrebări, aprecieri sincere, interes constant din partea publicului şi a presei acreditate. Apoi, liniştea serii necesară altor decolări...

Lossiemouth - a patra zi

Zece zile în Exerciţiul comun britanic-român „Dacian Wolf – 2005".

Conceput ca un exerciţiu aerian de antrenament cu inamic marcat, în care 75% din forţele participante au acţionat ca „forţă de răspuns" (Blue Forces) într-o zonă de operaţii, iar restul participanţilor au simulat adversarul aerian (Red Forces), „Dacian Wolf – 2005" şi-a propus următoarele scopuri:

- abordarea misiunilor de la simplu la complex;
- realizarea uniformizării pregătirii comune, conform procedurilor NATO;
- schimb real de experienţă operaţională;
- compararea permanentă şi analiza obiectivă a parametrilor atinşi după misiunile de zbor executate în comun.

Blue Forces au executat acţiuni aeriene ofensive, bazate pe specificul Operaţiilor Aeriene Combinate (COMAO) şi a Pachetelor de Acţiune cu destinaţii tactice diferite (Mission Packages). Aeronavele de atac "Blue" au executat misiuni de atac la sol, în urma cărora trebuiau să atingă diferite niveluri de neutralizare sau distrugere a ţintelor desemnate. Aeronavele de vânătoare au executat misiuni de însoţire, escortă, interceptare şi vânătoare liberă din zone de patrulare aeriană (CAP-Combat Air Patrol), precum şi misiuni de neutralizare a apărării aeriene a inamicului (SEAD – Suppression of Enemy Air Defence). Comandanţii misiunilor COMAO (Mission Commanders – MC) au primit misiunea generală zilnic (ATO – Air Tasking Order) şi au fost responsabili pentru planificarea şi executarea fiecărei misiuni, în ultimile două zile de exerciţiu MC fiind numit din rândul detaşamentului românesc.

Red Forces au fost reprezentate atât de avioane de vânătoare (TORNADO), cât şi

de sisteme de rachete A.A. (SA-2 şi SA-6). Acţiunile aer-aer au fost executate prin stabilirea Zonelor de Responsabilitate a Aviaţiei de Vânătoare (Fighter Areas of Responsibility – FAORs), precum şi prin executarea misiunilor de apărare aeriană (AD) cu aeronave cu posibilităţi tehnico-tactice diferite.

Pregătirea misiunilor s-a executat zilnic de comandanţii grupărilor de forţe (MC), pe baza detaliilor de coordonare şi execuţie, aplicabile pentru misiunea respectivă (ATO), a detaliilor despre ţinte, a instrucţiunilor speciale (SPINS), regulilor de angajare (ROE) şi informaţiilor actualizate privind coordonarea spaţiului aerian (ACO – Air Coordination Order).

Şapte zile de zbor de luptă începând cu familiarizarea în spaţiul aerian destinat exerciţiului, navigaţie aeriană la mică şi medie altitudine în formaţii mixte, misiuni de însoţire şi apărare aeriană (SWEEP, AD), interdicţie aeriană (AI), navigaţie şi zbor razant în teren muntos, zbor razant deasupra mării şi terminând cu bombardament real în poligon, echipaj mixt cu TORNADO D.C.

În cadrul exerciţiului, 6 tehnicieni români au participat la cursul de familiarizare şi certificare în exploatarea avionului TORNADO GR4. De asemenea, echipe tehnice aparţinând detaşamentului britanic au fost pregătite de specialiştii români pentru exploatare a aeronavelor MiG – 21 LanceR.

Analiza exerciţiului, ziua presei, şi gata: odihnă, pentru următoarele decolări.

Fairford - a patrusprezecea zi

Gazdele Mitingului aerian ne-au rezervat locuri între aeronavele de luptă: două avioane

MiG – 21 LanceR în cadrul expoziţiei statice, cu variante de înarmare diferite, „vecine" bombardierului polonez SU 22; două avioane MiG – 21 LanceR în imediata apropiere a standului delegaţiei române, între aeronavele americane A 10 şi B – 1; AN- 26 – la platforma aeronavelor de transport.

Reprezentanţii delegaţiei române au prezentat vizitatorilor informaţii referitoare la aeronavele expuse, acestea fiind remarcate de public. În această locaţie, viitorul ministru al apărării al Marii Britanii – prinţul Albert – a ţinut să viziteze spaţiul expoziţional al avionului MiG – 21 LanceR, care a fost prezentat atât din exterior, cât şi din cabina avionului. Şeful Statului Major al Forţelor Aeriene Regale a vizitat locaţia noastră, în a doua zi de miting, acesta cunoscând datele sosirii detaşamentului românesc din Baza Aeriană de la Lossiemouth, al cărei pilot de TORNADO GR4 a fost.

În urmă, plecarea. Cinci aeronave româneşti între cele 418 avioane afluite pentru a onora invitaţia.

Klaine Brogel - a optsprezecea zi

Exerciţiul COMAO, de la Kleine Brogel, a însemnat alte câteva zile sub cerul Belgiei, acolo unde aeronavele româneşti au ocupat dispozitivul rezervat. În această ultimă locaţie, ataşatul militar al României la Bruxelles şi alţi ofiţeri din structurile NATO au vizitat expoziţia statică a avionului MiG – 21 LanceR. Avioanele participante la acest exerciţiu au fost: Rafale, MIRAGE 2000N, F-18, L-159 ZA, Phantom F4, TORNADO GR4, GR3, Alpha Jet, F-16.

Gata: urma întoarcerea acasă.

Cap limpede

Misiunea din Marea Britanie şi Belgia, în principal Exerciţiul "Dacian Wolf 2005" aduce semne de învăţătură:

- participarea la exerciţiu a fost la cel mai înalt nivel de pregătire, piloţii şi tehnicienii prezenţi – întreaga delegaţie – reuşind să dovedească faptul că România este un aliat NATO serios şi credibil. Acest fapt a fost subliniat de comandantul Bazei Aeriene Lossiemouth şi susţinut de comandantul Escadrilei 14 „CRUSADERS";
- nivelul de pregătire al personalului navigant şi tehnic a permis abordarea, în deplină securitate, a tuturor genurilor de misiuni;
- s-a apreciat de către specialiştii britanici că modernizarea şi exploatarea eficientă a sistemului de avionică de la bordul aeronavei MiG – 21 LanceR depăşesc cu mult performaţele avionului cu care piloţii români s-au instruit în comun, erorile la obiectiv (în misiunile aer-sol) fiind foarte mici în comparaţie cu ale avionului TORNADO GR4. Trebuie remarcat faptul că exerciţiul s-a desfăşurat într-un mediu nou pentru piloţii români (în munţi, la mică şi foarte mică înălţime), fără a neglija experienţa operaţională reală acumulată în Irak şi Afganistan a piloţilor şi navigatorilor britanici;
- faptul că exerciţiul s-a desfăşurat în propriul raion de zbor a determinat comandantul Escadrilei 14 „CRUSADERS" să afirme cu convingere că piloţii români au fost la acelaşi nivel de pregătire cu echipajele britanice;
- a fost apreciată de partea britanică intervenţia oportună a echipajului avionului de transport AN-26, care, într-un timp record, a efectuat zborul dus-întors pentru aducerea unor piese de schimb din ţară.

Experienţă unică. Valorificarea acesteia prin participarea, în fiecare an, la exerciţii aeriene reale bilaterale sau organizate de NATO, atât cu piloţi cu experienţă, cât şi cu piloţi tineri şi foarte tineri – este garanţia sigură că motivaţia tuturor pentru pregătire şi instruire în condiţii noi şi grele, apropiate de realitatea spaţiului de luptă, va fi permanent menţinută.

24 de zile.
4 locaţii diferite şi 3 fuse orare.
Europa, sub aripi.
Doar Exerciţiul „Dacian Wolf – 2005" a însemnat 7 zile de zbor cu 40 de misiuni, concentrate în 42 de ore de zbor.
Muncă de oameni.
Cinste lor!

Căpitan-comandor
Dumitru BERBUNSCHI

Material realizat cu sprijinul piloţilor Bazei Aeriene Feteşti.

ACADEMIA FORŢELOR AERIENE "HENRI COANDĂ"

AVANSAREA PROMOŢIEI 2005

Dimineaţa zilei de vineri, 29 iulie 2005. Platoul Academiei Forţelor Aeriene este pregătit de sărbătoare. De o parte, invitaţii: părinţii, rudele, prietenii, prietenele, personalităţi politice şi militare, mass-media etc. De partea cealaltă, studenţii, comandanţii şi profesorii acestora, fanfara militară. Vorbe şoptite, gânduri transmise prin gesturi, căutări din priviri a celor dragi. Soarele, răsărit de după

piscul semeţ al Tâmpei, mai vesel parcă decât în oricare altă zi a acestui an, mângâie cu raze strălucitoare distinsa adunare. Emoţiile aproape că devin palpabile. O fetiţă îşi zăreşte fratele şi, cu gesturi largi, încearcă să-l localizeze pentru mama sa: "Uite-l, al doilea din primul rând, în alb şi cu nişte şnururi galbene pe piept". De fapt, sunt eghileţii de la ţinuta de ceremonie, iar fratele identificat este unul din absolvenţii promoţiei **"Victoria Naţiunilor Unite – 60"**.

29 iulie este o zi importantă pentru toţi românii, deoarece se sărbătoreşte Ziua Imnului Naţional al României, însă este o zi ... înălţătoare pentru tinerii care au păşit în urmă cu patru ani pe porţile Academiei cu un singur gând: acela de a deveni ofiţeri.

Ceremonialul a debutat milităreşte, prin introducerea Drapelului de Luptă în formaţie. Apoi, rând pe rând, au luat cuvântul şi i-au felicitat pe proaspeţii absolvenţi reprezentantul ministrului Apărării Naţionale, domnul **general-locotenent Gheorghe Catrina**, şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, domnul **general-maior conf. univ. dr. Constantin Zaharia**, comandantul Academiei Forţelor Aeriene, primarul municipiului Braşov, **domnul George Scripcaru**, prefectul judeţului Braşov, **domnul Aurelian Danu**.

"Să promovaţi legalitatea, să respectaţi demnitatea oamenilor şi drepturile lor, să respingeţi oricând discriminarea şi să activaţi permanent pentru oameni, pentru valorile româneşti", au fost ultimele sfaturi adresate promoţiei de generalul-maior conf. univ. dr. Constantin Zaharia, în calitate de dascăl al tinerilor absolvenţi.

Vizibil emoţionat, şeful promoţiei, **sublocotenentul Nicu Afetelor** , a mulţumit profesorilor, comandanţilor şi părinţilor, în numele tuturor colegilor săi, pentru sprijinul de care au beneficiat pe parcursul celor patru ani de studii: "Astăzi este ziua în care optimismul şi speranţele noastre încep să capete contur. Eu, împreună cu colegii mei, am încheiat o perioadă foarte importantă din viaţa noastră, însă suntem conştienţi cu toţii că Academia a reprezentat doar o etapă în drumul devenirii noastre ca militari şi ca profesionişti în două arme de elită ale armatei României: aviaţia şi artileria şi rachetele sol-aer. Suntem mândri că facem parte dintr-o armată integrată, cu drepturi depline, în Alianţa Nord-Atlantică şi sper ca în continuare să câştigăm încrederea şi respectul comandanţilor şi viitorilor noştri colegi, să dovedim că suntem capabili să îndeplinim misiunile ce ne vor fi încredinţate."

În cuvântarea sa, liderul Forţelor Aeriene a precizat: "Înălţarea în grad este urmarea unui efort susţinut, iar rezultatele obţinute pe întreaga perioadă a studiilor universitare, precum şi examenul de licenţă reflectă seriozitatea, maturitatea pe care le-aţi dovedit în pregătire. În continuare urmează alte etape importante de formare a dumneavoastră ca militari. Veţi întâlni în unităţi un alt mod de gândire, veţi fi nevoiţi să faceţi faţă unor noi provocări. Academia v-a oferit cunoştinţele necesare pentru a putea înţelege ce vi se cere şi ce trebuie să faceţi în perspectivă. Sunteţi, fără să exagerez, ambasadorii Forţelor Aeriene Române în viitoarele teatre de acţiuni. Vă cer ca în întreaga activitate să fiţi exigenţi cu voi şi cu subordonaţii, să fiţi exemple de corectitudine şi de omenie, să vă faceţi apreciaţi prin cultură, profesionalism şi spirit novator". Acestea au fost îndemnurile generalului-locotenent Gheorghe Catrina pentru cei mai tineri ofiţeri din Forţele Aeriene.

După oficierea serviciului religios şi de binecuvântare a promoţiei de către preotul Academiei, părintele **Ciobanu Constantin**, întregul personal al instituţiei a acordat invitaţilor onorul, în pas de defilare.

Au urmat realizarea fotografiilor de grup şi acordarea de interviuri reprezentanţilor mass-media. La masa festivă au fost trecute în revistă, cu multă voie bună, întâmplări din anii studenţiei. Emoţiile şi momentele mai dificile ale acestor ani au fost şterse cu buretele. Vor fi păstrate, însă, în caseta cu amintiri a fiecăruia, realizările, succesele, bucuriile şi împlinirile acestei perioade.

Puţin după prânz, proaspeţii absolvenţi au fost luaţi în primire de cei dragi. Îi aştepta o binemeritată răsplată: primul concediu din postura de ofiţeri.

În urmă rămâneau Academia şi personalul acesteia, cu grijile lor cotidiene: trimiterea studenţilor din anul doi în practica de vară, organizarea examenului de admitere pentru o nouă promoţie, pregătirea tematicii pentru noul an universitar etc. Viaţa îşi continua, undeva la poalele Tâmpei, cursul ei firesc...

Locotenent MIRCEA BARAC

Şcoala Militară de Maiştri şi Subofiţeri a Forţelor Aeriene

O NOUĂ PROMOŢIE INTRĂ ÎN RÂNDURI

Sfârşitul de iulie a fost marcat, şi la Boboc-Buzău, de două evenimente cu adevărat sărbătoreşti, cu adevărat emoţionante pentru întregul personal al Şcolii Militare de Maiştri şi Subofiţeri a Forţelor Aeriene „Traian Vuia".

Mai întâi, în ziua de 27 iulie 2005, la Clubul Şcolii de Aplicaţie a Forţelor Aeriene s-a desfăşurat, într-un cadru solemn, festivitatea de absolvire a Şcolii Militare de Maiştri şi Subofiţeri de către 84 de maiştri militari ce vor întineri categoria noastră de forţe armate. Absolvenţilor promoţiei 2005 li s-au înmânat Certificatul de Competenţă Profesională şi Brevetul de Maistru Militar şi li s-au făcut cunoscute garnizoanele şi unităţile în care au fost repartizaţi conform Ordinului Şefului Statului Major al Forţelor Aeriene. Bucurie mare, strângeri călduroase de mâini, felicitări reciproce, urări de succes din partea comandanţilor şi a dascălilor, îmbrăţişări din partea rudelor şi prietenilor noilor cadre ale Forţelor Aeriene. Au rostit alocuţiuni **comandorul Marian Milea**, locţiitorul comandantului Şcolii de Aplicaţie a Forţelor Aeriene, şi **colonelul Ilie Andrei**, comandantul Şcolii de Maiştrii şi Subofiţeri.

În finalul activităţii, şeful promoţiei 2005, **maistrul militar clasa a V-a Mihai Enea,** a rostit, în numele absolvenţilor, **Legământul de Carieră,** care se încheie cu un angajament emoţionant : *„Voi face întotdeauna cinste şcolii şi dascălilor care m-au pregătit, pentru a respecta cu onoare corpul maiştrilor militari şi al subofiţerilor."*

Vineri, 29 iulie, dimineaţă cu cer înalt, atmosferă caldă, mulţime de invitaţi, aşteptare nerăbdătoare. Urma festivitatea de acordare a gradului de maistru militar clasa a V-a absolvenţilor promoţiei denumită **„Victoria Naţiunilor Unite – 60".** În front, aliniaţi perfect, mândri în ţinuta lor de ceremonie, cei 84 de absolvenţi îşi stăpânesc sentimentele de bucurie şi satisfacţie. Îi admiră, dintr-un alt „front", părinţii, surorile, iubitele, numeroşii oaspeţi ai celor mai tineri maiştri militari. Printre invitaţii de onoare se află **generalul-maior dr. Mihail Orzeaţă**, locţiitorul şefului Statului Major al Forţelor Aeriene, oficialităţi ale Consiliului Municipal Buzău.

Se intonează Imnul de Stat al României şi se introduce în formaţie Drapelul de Luptă al Şcolii. Se dă citire Ordinului Şefului Statului Major General de acordare a gradului de maistru militar clasa a V-a celor 84 de absolvenţi, băieţi şi fete. Sunt nominalizaţi şeful de promoţie – **maistrul militar clasa a V-a Mihai Enea**, specialitatea *Radioloectronică* (medie generală 9,86) – şi cei clasaţi pe primele locuri la specialităţile *Aeronave şi Motoare* (**maistrul militar clasa a V-a Adrian Costin Dimache** – media 9,65) şi *Radiolocaţie* (**maistrul militar clasa a V-a Sebastian Pusta** – media 9,64). **Preotul paroh Matei Daniel** rosteşte cuvintele de binecuvântare şi urează absolvenţilor credinţă în Dumnezeu şi succes în carieră.

Au rostit alocuţiuni **colonelul Andrei Ilie**, comandantul Şcolii Militare de Maiştri şi Subofiţeri a Forţelor Aeriene, şi şeful promoţiei, maistrul militar clasa a V-a Mihai Enea.

În cuvântul său, locţiitorul şefului Statului Major al Forţelor Aeriene, **generalul-maior dr. Mihail Orzeaţă**, a subliniat : „Asemuindu-vă cu cei care escaladează piscurile, dorim ca ascensiunea voastră spre cotele tot mai înalte ale vieţii şi profesiei să fie încununate de izbândă. Să nu coborâţi niciodată de pe culmile cucerite cu multă trudă, cu pasiune, curaj şi temeritate! Perspectivele dumneavoastră sunt promiţătoare dacă avem în vedere dezvoltarea viitoare a tehnicii militare, nivelul pregătirii şi concepţia privind rolul şi misiunile maiştrilor militari în cadrul organismului militar, care reprezintă, alături de subofiţeri, <<coloana vertebrală>> a Armatei României. Nu în ultimul rând, perspectivele dumneavoastră sunt promiţătoare şi datorită faptului că în Forţele Aeriene se cultivă spiritul de competiţie şi de promovare a valorii, sentimentul onoarei şi demnităţii militare, al dragostei faţă de patrie şi neam".

Ceremonia s-a încheiat cu defilarea celor mai tineri maiştri militari, a întregului personal al Şcolii. Apoi, proaspeţii absolvenţi s-au fotografiat în grup, s-au întâlnit cu rudele şi prietenii, şi-au luat la revedere de la comandanţi şi profesori, au plecat fericiţi spre locurile de obârşie. Iar după concediul binemeritat, se vor prezenta la posturi, la unităţile unde au fost repartizaţi. Le dorim şi noi mult, mult succes !

Locotenent-comandor
DAN HAGEANU

"Responsabilitatea noastră este viitorul Forţelor Aeriene"

❒Interviu cu generalul-maior conferenţiar universitar doctor Constantin Zaharia, comandantul Academiei Forţelor Aeriene "Henri Coandă"❒

◆ Domnule general-maior, o nouă promoţie de ofiţeri în armele aviaţie-navigaţi şi artilerie şi rachete sol-aer a absolvit cursurile Academiei Forţelor Aeriene. În calitate de comandant, dar şi de profesor, cum îi "simţiţi" pe aceşti tineri, la încheierea unei etape foarte importante din viaţa lor?

◆ Personal, cred că sunt cu toţii pregătiţi pentru a intra în competiţia cu viaţa, cel puţin pe domeniul profesional pentru care s-au pregătit. Afirm acest lucru bazat pe faptul că, în ultimii ani, în cadrul Academiei a existat o concordanţă între scop, forţe şi mijloace. De asemenea, am ţinut legătura cu şcolile de aplicaţie şi cu unităţile de pe teritoriu, luând în calcul solicitările lor. În ceea ce priveşte motivaţia, dacă în urmă cu câţiva ani se putea observa o tendinţă de demotivare privind viitorul carierei militare, în momentul de faţă, cred că asistăm la o motivare pozitivă a studenţilor noştri. Există motivare către competiţie, către studiu, către performanţă.

◆ Vă rog să ne spuneţi, domnule general-maior, cum aţi reuşit să schimbaţi această stare de spirit a studentului din Academia Forţelor Aeriene?

◆ În primul rând, cu toţii au înţeles faptul că în Forţele Aeriene nu mai există loc pentru încercări, pentru "tatonări", a apus epoca lui "merge şi aşa". Ori eşti foarte bun în ceea ce faci, ori părăseşti sistemul. A apărut o concurenţă pozitivă, susţinută de dorinţa fiecăruia de a se integra cât mai repede într-o structură profesionistă. Această atitudine a fost stimulată prin activităţile didactice, prin acţiunile practice, prin excursiile de studii realizate la unităţile operaţionale. Contactul cu realităţile de pe teritoriu, cu gradul de resposabilitate al oamenilor care lucrează în aceste unităţi ale Forţelor Aeriene şi execută misiuni deosebit de complexe, pe criterii de evaluare foarte riguroase, a influenţat în mod pozitiv percepţia asupra carierei militare. Totodată, cadrele didactice şi comandanţii şi-au schimbat atitudinea faţă de procesul de transmitere a informaţiilor şi au reuşit să stimuleze dorinţa studenţilor de acumulare a noilor cunoştinţe, aplicând metode de predare preponderent euristice, proactive. Pot spune că suntem în situaţia de formare a formatorilor. În calitate de formator, trebuie să te adaptezi, să accepţi noul, să fii receptiv. Dacă ai căzut în capcana "Eu ştiu tot, am dreptate, pentru că eu sunt profesorul", faci o greşeală, pe care va fi foarte greu să o îndrepţi ulterior. Pentru că Academia este o instituţie care formează lideri, aceşti lideri trebuie educaţi să se respecte atât pe ei înşişi, cât şi între ei, să respecte valorile, să aibă personalitate, iar acesta este un demers educaţional pe care trebuie să-l facem în mod constant, cu metode viabile, adaptate societăţii actuale. În viziunea mea şi a echipei cu care lucrez, în procesul de învăţământ, încercăm să eliminăm cât mai mult acţiunea tutelară asupra studenţilor, deoarece misiunea noastră este nu de a le impune decizia care trebuie luată, ci de a veghea ca decizia pe care ei înşişi o iau să fie una responsabilă şi corectă.

◆ Domnule general-maior, sunt pregătiţi aceşti ofiţeri pentru a executa misiuni în unităţile operaţionale?

◆ Da. Cu siguranţă, promoţia de anul acesta este şi motivată, şi pregătită pentru a face faţă cerinţelor din unităţile de pe teritoriu. Şi când afirm acest lucru, iau în calcul mai multe aspecte. În primul rând, din punctul de vedere al pregătirii generale, aş remarca nivelul avansat de învăţare a limbii engleze. Promoţia de anul acesta deţine, conform evaluării STANAG, calificative de nivelul 2 şi 3, unii chiar 3 pe linie, la toate competenţele: scris, citit, vorbit, ascultat. Iar acest lucru reprezintă un avantaj major pentru următoarea etapă de pregătire ce urmează să se desfăşoare în cadrul şcolii de aplicaţie. Apoi, modificările pe care le-am făcut în programele de învăţământ de la serie la serie au urmărit ca acestea să cuprindă acele informaţii care sunt în concordanţă cu comanda socială. Încercăm să construim personalitatea liderului militar la un nivel de bază. Nu putem avea pretenţia, la acest nivel, că formăm lideri capabili de a conduce organizaţii de nivel strategic. Această capacitate se dezvoltă în timp şi ţine de aspiraţiile personale, de decizia fiecăruia privind nivelul de instruire la care doreşte şi poate să acceadă. În orice caz, trebuie ţinut cont de faptul că absolvenţii Academiei îndeplinesc, în primii ani de carieră militară, funcţii de piloţi pe avioane sau de comandanţi pe diferite complexe de artilerie, rachete sol-aer sau radiotehnice, nu de conducători de structuri militare.

◆ Care sunt, domnule general-maior, atuurile Academiei Forţelor Aeriene ca instituţie de învăţământ superior?

◆ În primul rând, fiecare absolvent are, după absolvire, şansa dezvoltării unei cariere într-o instituţie de elită a societăţii româneşti. În al doilea rând, am creat aici o bază materială competitivă, pentru care ne-ar putea invidia orice altă instituţie de învăţământ superior. În momentul de faţă, studenţii din Academia Forţelor Aeriene dispun de internet în fiecare cameră, televiziune prin cablu, laboratoare moderne echipate cu aparatură specifică pentru fiecare catedră în parte, o bibliotecă ce numără peste 95.000 de volume, periodice, documente în format electronic şi audio-video, aulă cu o capacitete de 220 de locuri, infirmerie, popotă etc. De asemenea, dispunem de o bază sportivă modernă şi de o tabără militară. Totodată, oferim studenţilor noştri activităţi culturale şi sociale care să le fie de folos în viaţă. Organizăm, periodic, activităţi ca: vizitarea diferitelor obiective istorice, evocarea unor personalităţi, concerte, operă, lecţii de dans etc. Anii de studii în Academie reprezintă o perioadă în care se dezvoltă foarte mult personalitatea individului, în care se fixează reperele individuale ale celor care vor conduce peste ani, responsabil şi eficient, destinul Forţelor Aeriene.

◆ Puteţi să ne spuneţi, domnule general-maior, în ce măsură există un echilibru între pregătirea teoretică şi partea practic-aplicativă în procesul de învăţământ din Academie?

◆ În ultima perioadă am făcut eforturi pentru a reuşi să dăm, prin intermediul planurilor şi programelor analitice, o altă dimensiune activităţii practice în procesul de învăţământ. Promoţia de anul acesta, spre exemplu, are prevăzut în plan 8 săptămâni de zbor în fiecare an. În urmă cu câţiva ani, studenţii din anul I aviaţie nu efectuau zbor, ci doar o perioadă de două săptămâni de acomodare. În aceeaşi situaţie s-au aflat unele promoţii de artilerişti şi rachetişti sol-aer, care au plecat din Academie fără să execute vreo tragere reală. În prezent, am eliminat aceste deficienţe din procesul de pregătire. Nu poţi să formezi un profesionist într-o armă oferindu-i doar aparatul teoretic. Trebuie să aibă ocazia de a manevra efectiv tehnica pe care se pregăteşte s-o exploateze, încă din şcoală. Până la trageri, până la apăsarea pe buton şi lansarea unei rachete, există un algoritm de formare a deprinderilor. Fiecare student trebuie să ştie cum se manevrează mijlocul respectiv, cum se tractează, cum se instalează în poziţie de luptă, cum se pregăteşte pentru marş, tragere etc. Acestea sunt noţiuni de bază, care trebuie însuşite în prima fază. Chiar dacă nu au fost fonduri pentru trageri reale în poligon, am găsit soluţii pentru familiarizarea cu tehnica, executând trageri hidraulice pe aerodromul de la Ghimbav. Promoţia care a absolvit anul acesta a avut şansa de a trage de două ori la Capu Midia. De asemenea, practica de vară au efectuat-o la divizioanele care au executat trageri la Capu Midia. De fapt, aceasta s-a dovedit chiar o soluţie viabilă. Iar pe viitor, vom proceda la fel. Îi vom trimite, împreună cu instructori din Academie, la unităţile operaţionale, unde vor urma un program conform planului de învăţământ. Însă este necesară o schimbare de optică din acest punct de vedere din partea celor care îi îndrumă în această perioadă, pentru că practica trebuie să fie o perioadă de acumulări, nu o minivacanţă.

◆ Este posibil ca, la repartiţie, absolvenţii armei artilerie şi rachete sol-aer să "migreze" către Forţele Terestre datorită tehnicii de luptă mai moderne din dotarea acestora?

◆ Este ştiut faptul că, la repartiţie, există mai mulţi factori care sunt luaţi în calcul de un tânăr absolvent. Tehnica actuală este doar un reper de moment. Dacă astăzi, în Forţele Terestre, există, în cazul artileriei şi rachetelor sol-aer complexe mai noi, mai moderne, este posibil ca într-o perioadă foarte scurtă de timp, acest ascendent moral să fie de partea Forţelor Aeriene.

◆ Domnule general-maior, cât de dificilă va fi alinierea Academiei Forţelor Aeriene la sistemul învăţământului superior, din perspectiva Declaraţiei de la Bologna?

◆ Într-adevăr, perioada de timp pe care o avem la dispoziţie pentru formarea ofiţerilor pe filieră directă s-a redus de la 4 la 3 ani, iar obiectivele noastre au rămas aceleaşi. Însă, în învăţământul superior civil, anul universitar are 28 de săptămâni. La noi, anul universitar are 42 de săptămâni. Această diferenţă de timp va fi utilizată pentru pregătirea militară generală şi pentru pregătirea de specialitate.

În acelaşi timp, nu trebuie scăpat din vedere faptul că proiectarea formării şi formarea propriu-zisă a ofiţerilor reprezintă procese specifice fiecărei categorii de forţe ale armatei, specific rezultat din particularităţile misiunilor, acţiunilor şi înzestrărilor acestora. În acest context, formarea ofiţerilor din Forţele Aeriene trebuie să se înscrie în procesul adaptării cât mai eficiente la cerinţele formării unor specialişti temeinic pregătiţi, fără a neglija celelalte competenţe necesare îndeplinirii funcţiilor din unităţile de aviaţie, artilerie şi rachete sol-aer sau de radiolocaţie. Din acest motiv, probabil că ar fi mai util dacă domeniul de specializare ar fi unul ingineresc – inginerie aerospaţială –, deoarece echipamentele pe care aceşti tineri trebuie să le gestioneze la absolvirea Academiei sunt echipamente tehnice. Consider că ar fi o concordanţă mai bună dacă am realiza o specializare pe acest domeniu tehnic, din care să putem oferi, la absolvire, creditele necesare pentru înscrierea la masterat. Totodată, cred că în felul acesta am acoperi mai bine toate cerinţele din comanda socială, fără a prejudicia pregătirea militară sau pregătirea generală. Nu trebuie să uităm nici o clipă că, extrapolând, responsabilitatea noastră este viitorul Forţelor Aeriene.

◆ Domnule general-maior, vă mulţumim foarte mult!

Interviu realizat
de locotenent MIRCEA BARAC

ZIUA ARTILERIEI ȘI RACHETELOR SOL-AER

La data intrării României în primul război mondial, 15 august 1916, s-a dat ordinul de tragere asupra inamicului cu o nouă armă – artileria antiaeriană. Această dată avea să reprezinte actul de naștere a Artileriei și Rachetelor Sol-Aer, armă ce a înscris fapte măreţe în cartea de onoare a armatei române de-a lungul frământărilor istorice ce aveau să urmeze.

Decizia de constituire a armei Artilerie și Rachete Sol-Aer a conștientizat și a întărit spiritul militarilor români, dată fiind conotația suprapunerii acestei decizii cu una dintre cele mai mari sărbători creștine românești - Sfânta Maria.

Pe 15 august 2005, la sărbătorirea a 89 de ani de existență a armei în structurile armatei române, această stare de spirit a emanat din toate discursurile ținute, din toate lacrimile revederilor și reveriilor foștilor membri marcanți ai artileriei și rachetelor sol-aer, din emoțiile celorlalți participanți, din ceremonialul militar și religios desfășurat cu acest prilej.

Sărbătorirea artileriștilor și rachetiștilor sol-aer a fost onorată de prezența **generalului-maior dr. Mihail Orzeață**, locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, și s-a caracterizat prin simplitate, modestie, dar, în același timp, prin măreție.

La ceremonialul desfășurat la Monumentul Eroilor Artileriști și Rachetiști Sol-Aer au participat generalul de brigadă Nicolae Marinel și generalul de brigadă Fănică Cârnu, din partea Statului Major al Forțelor Aeriene, generalul de brigadă Niculae Tabarcia, comandantul Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer „General Nicolae Dăscălescu”, generali în rezervă și retragere, membri ai Asociației Naționale a Veteranilor de Război, cadre active.

Au impresionat, în mod deosebit, prestația impecabilă a Muzicii Reprezentative a Armatei, siguranța plutonului de gardă, imaginea maiestuoasă a Drapelului Național, forța sugestivă și melodică a Imnului Național. Discursul locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, în care a fost prezentat și Ordinul de Zi privind aniversarea celor 89 de ani de existență a armei Artilerie și Rachete Sol-Aer, a evidențiat istoria bogată în fapte a acestei importante specialități militare, principalele ei repere actuale, respectul de care personalul armei se bucură în cadrul categoriei noastre de forțe.

După ceremonial religios ținut de preotul Valentin Lazăr, de la Brigada 1 Rachete Sol-Aer, a luat cuvântul generalul-maior (r) Eugen Teodorescu, unul din iluștrii veterani ai armei. Domnia sa a evocat cu înflăcărare momentele înființării armei, o dată cu atacul aerian asupra teritoriului României și riposta artileriei antiaeriene la 15 august 1916, stadiul dezvoltării regimentelor de artilerie de-a lungul timpului, integrării armei în Forțele Aeriene Române în 1956, introducerii rachetelor sol-aer în serviciul de luptă în 1959, reorganizării acesteia după anul 1989, aderării României în NATO.

Cifrele reci ale statisticilor aveau să capete căldură și strălucire în clipa în care oratorul a exprimat binemeritate mulțumiri celor care, deși nu mai sunt printre noi (generalii Cupșa, Drăghici, Alexe, Ivănescu, Stoica), au conferit

o imagine meritorie armei pe care au slujit-o cu credință și devotament. Momentul de reculegere păstrat de participanți avea să întregească vorbele generalului-maior (r) Eugen Teodorescu referitoare la simbolul construit pentru cinstirea eroilor: „pietrele au devenit sacre”.

De ziua Artileriei și Rachetelor Sol-Aer, Fundația „Stindard” a oferit diplome de onoare și insigne aniversare unor personalități marcante ale Forțelor Aeriene: generalul-locotenent Ion Magdalena, generalul-maior Alexandru Dascălu, generalul de brigadă Marinel Nicolae, generalul de brigadă Valentin Nițescu, generalul de brigadă Titus Popescu, generalul de brigadă dr. Visarion Neagoe, generalul de brigadă Iulian Deculescu, colonelul Nicolae Drăghici, colonelul Vasile Ștefănescu etc.

Ceremonialul militar și religios s-a încheiat cu depunerea de coroane de flori la Monumentul Eroilor Artileriști și Rachetiști Sol-Aer de către reprezentanți ai Statului Major al Forțelor Aeriene, Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer, Asociației Naționale a Veteranilor de Război, Fundației „Stindard”.

Întru cinstirea Zilei Artileriei și Rachetelor Sol-Aer, dar și pentru sărbătorirea Zilei de Sfânta Maria, participanții au fost invitați de către generalul de brigadă Niculae Tabarcia la un praznic organizat de către Brigada 1 Rachete Sol-Aer. În deschiderea acestuia, comandantul s-a referit la necesitatea continuității în pregătirea profesională, în scopul atingerii standardelor impuse de NATO, la cinstirea înaintașilor prin obținerea unor rezultate din ce în ce mai bune, la accentuarea pregătirii prin efectuarea mai multor trageri în poligon, la folosirea la maximum a performanțelor tehnicii din dotare, la lupta cu sine – autodepășirea.

Plutonier-major
SORIN SĂFTOIU

PROFESIONIŞTII TRAIECTORIILOR OPTIME

În perioada 15–26 august 2005, în Tabăra de Instrucţie şi Poligonul de Trageri Sol-Aer „General de brigadă Ion Bungescu” – Capu Midia, s-au executat trageri de evaluare, instrucţie şi testare de către unităţi aparţinând Statului Major al Forţelor Aeriene, recte două divizioane din organica Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer şi un divizion din cadrul Regimentului 11 Rachete Sol-Aer „Horea”. Cu această ocazie, au avut loc şi două importante premiere: în poligon au fost aduse şi reglate complexele S-75 M3 VOLHOV, care vor rămâne în incinta taberei pentru efectuarea de trageri de către următoarele serii de rachetişti, pe tot parcursul anului 2006 şi în continuare; s-a renunţat la platforma marină specială („GABARA”), de pe care se lansau rachete-ţintă (RŢ), şi s-a experimentat tragerea cu rachete lansate de pe sol, din incinta poligonului, urmărirea electronică a acestora şi distrugerea lor virtuală, experiment încheiat cu deplin succes.

„AICI ESTE LOCUL NOSTRU!”

Ajungem în tabără la primele ore ale unei dimineţi caniculare. Gazdă bună, **căpitanul Adrian Enăchescu,** şef compartiment antrenare la simulator şi, prin cumul, ofiţer de relaţii publice, ne conduce la subunităţile dislocate în poligon pentru a-şi demonstra şi completa pregătirea de specialitate. Marea se simte aproape, se aud strigătele pescăruşilor, briza uşoară, cu gust de sare, mai potoleşte puţin arşiţa.

În faţa unui cort, aplecaţi asupra documentelor de planificare, **generalul de brigadă Nicolae Tabarcia,** comandantul Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer, şi şeful de stat major, **colonelul Petre Barbălată,** pun la punct ultimele detalii ale activităţilor din ziua aceea extrem de încărcată. „Aţi venit la timp – ne spune comandantul brigăzii. Astăzi vom face două antrenamente, iar mâine vom experimenta tragerile asupra unei ţinte lansate nu de pe mare, ci de la sol. Chiar dacă exerciţiul se va desfăşura electronic, vom şti sigur dacă metoda va da roade sau nu. Sper să nu fie probleme cu vremea, singurul element ce ar putea să ne strice socotelile”. Colonelul Barbălată este şi mai optimist: „Vom reuşi! Am pregătit totul cu minuţie, fiecare instalaţie, fiecare echipaj, fiecare operator aşteaptă startul. Oamenii se simt bine, s-au adaptat perfect la condiţiile taberei şi poligonului. De fapt, aici este locul nostru, al rachetiştilor, aici ne desăvârşim calităţile profesionale, aici ne demonstrăm statutul de luptători. Vă rog să mergeţi la subunităţi, la divizioane, şi să vă convingeţi că aşa este”.

Şi ne convingem că aşa este. Intrăm pe „teritoriul” divizionului comandat de **locotenent-colonelul Gheorghe Baciu.** Poziţia a fost aleasă cu grijă, dispozitivul – organizat „ca în luptă“. Tehnica funcţionează la parametri normali, grupul electrogen duduie necontenit, antenele se rotesc fără pauză, operatorii sunt la posturile lor. Au aşteptat, cu toţii, evenimentul acesta deosebit. Fiindcă nicăieri nu te antrenezi mai bine ca aici, în tabăra specială de instrucţie, nicăieri nu simţi mai bine realitatea ca în poligonul de unde execuţi, fie şi măcar o dată pe an, trageri asupra ţintelor aeriene. Rachetiştii sol-aer sunt oameni serioşi, cerebrali, stăpânesc bine matematica, fizica, radioelectronica. Tehnica lor este complexă, cere pricepere, sârguinţă, mâini de aur. Şi multă, multă pasiune. Contează măiestria, dar contează şi rapiditatea. Contează respectarea strictă a algoritmului de lucru, dar contează şi iniţiativa, spiritul practic, de orientare corectă în orice situaţie. Întotdeauna, se acţionează sub presiunea timpului, a minutelor şi secundelor. Vitezei trebuie să-i răspunzi cu viteză, vicleniei – cu viclenie, inteligenţei – cu inteligenţă. Chiar dacă tehnica din dotare nu este de ultimă generaţie, oamenii care o încadrează se ridică, prin pregătire, ambiţie şi inteligenţă, la nivelul colegilor din NATO.

Locotenent-colonelul Baciu este tare mândru de subordonaţii lui. Îi laudă pentru eforturile din cazarmă, pentru desfăşurarea ca la carte a îmbarcării tehnicii şi deplasării acesteia spre Capu Midia, dar îi laudă, în special, pentru nivelul lor înalt de pregătire, pentru caracterul de adevăraţi profesionişti ai traiectoriilor optime. Ca, de pildă, **căpitanul Mirel Barbu,** comandantul bateriei radiotehnice, şi cei patru „muşchetari" ai săi **– locotenentul Victor Negru,** comandantul plutonului radiotehnic şi ofiţer cu dirijarea, **sublocotenentul Costin Minea,** comandant de pluton, **sublocotenentul Daniel Postolache,** şef cabină emisie-recepţie, **sublocotenentul Ionuţ Gălăţanu,** comandantul plutonului de radiolocaţie. Oameni tineri, disciplinaţi, tobă de carte, preocupaţi de completarea studiilor, de învăţarea limbii engleze, de parcurgerea onorantă a carierei alese. Ca, de pildă, **căpitanul Constantin Oprea,** comandantul bateriei lansare, a absolvit şcoala militară în 1990, a ocupat mai multe funcţii, este căsătorit şi are o fetiţă de 13 ani. Nu-i place să vorbească despre el, în schimb îi ridică în slăvi pe **maistrul militar clasa a III-a Bachus Simion,** operator la pupitrul de start („excelent profesionist") şi pe cei trei comandanţi de rampe **– plutonierii Nelu Vasile, Aurelian Lupea** şi **Aurelian Vlad.** „Suntem o adevărată echipă, ne înţelegem perfect, ne respectăm reciproc, ne ajutăm în momentele mai dificile" – ne asigură căpitanul Oprea. Şi are suficiente argumente: calificative foarte bune „pe linie", nota 10 la profesie şi etică.

„TEAM SPIRIT"

Exact la ora 16.00, aşa cum fusese planificat, a început primul antrenament din ziua aceea. Comandantul divizionului ne explică doct cadrul tactic al exerciţiului. „Ţintele" au decolat de pe aerodrom şi evoluează pe traiectorii stabilite de Comandamentul Operaţional Aerian Principal. Zboară pe culoare necunoscute de rachetişti. Radiolocatoriştii trebuie să descopere „ţintele" cu mijloacele proprii, să le identifice („amic" sau „inamic"), după care rachetiştii să le combată electronic, cu ajutorul imitatorului complexului. Fiecărei „ţinte" i se alocă două „rachete". Timpul la dispoziţie – de ordinul secundelor.

START! Primii intră în acţiune operatorii de la staţia de radiolocaţie P-18, subordonaţii sublocotenentului Ionuţ Gălăţanu: **maiştrii militari clasa I Gabriel Muşat** şi **Alexandru Dobre.** Simultan, semnalul de radiolocaţie se afişează pe ecranele indicatoarelor de observare circulară din staţia de radiolocaţie şi din cabina indicare-dirijare. Fiecare membru al echipei este la postul lui, lucrând febril, toţi subordonaţi aceluiaşi scop: descoperirea, identificarea, însoţirea şi nimicirea „ţintei". Comandantul de divizion a analizat, împreună cu şeful de stat major, situaţia creată şi a luat decizia de a combate „ţintele". Locotenent-colonelul Baciu transmite ofiţerului cu dirijarea **(locotenentul Dragoş Bratu)** ordinul de căutare şi descoperire a „ţintelor". Imediat, antenele de emisie-recepţie sunt îndreptate pe direcţia probabilă de atac:

– 00 270 40 2 16 02!

„Ţinta" a fost descoperită şi identificată după parametrii ei – azimut, distanţă, înălţime, timp. Operatorii de însoţire manuală **(maistrul militar clasa I Valeriu Călin, maistrul militar clasa a II-a Aurelian Bălănică** şi **maistrul militar clasa a V-a Georgian Prodan)** iau în primire „ţintele" şi le urmăresc cu atenţie evoluţia, comunicând neîncetat parametrii de zbor. Pe baza acestor indicatori, comandantul divizionului ordonă angajarea rachetelor sol-aer. La câteva secunde după aceea, operatorul de la pupitrul de start raportează că rachetele sunt gata de lansare. La distanţa şi momentul stabilite, ofiţerul cu dirijarea execută lansarea succesivă a „rachetelor" – două pentru fiecare „ţintă". Operatorii de însoţire (azimut, distanţă şi înălţime) stau cu ochii aţintiţi pe ele şi transmit cu înfrigurare:

– Ţintă nimicită cu două rachete!
– Ţintă nimicită cu două rachete!
– Ţintă nimicită cu două rachete!

Acelaşi lucru notează, în carnetul său, şi **locotenent-colonelul Ion Moise,** arbitrul exerciţiului. Toate „ţintele" au fost descoperite, combătute şi nimicite în timp util!

Pentru un timp, ecranele staţiilor rămân imaculate. Însă antrenamentul continuă. Alte şi alte „ţinte" ţâşnesc spre înalturi, îşi schimbă viteza şi înălţimea, evoluează imprevizibil, îi pun la grea încercare pe radiolocatorişti şi rachetişti. Însă acolo, jos, nimic nu scapă, nimic nu rămâne... nepedepsit. **Echipa** îşi face exemplar datoria, spiritul ei îi conectează pe toţi la aceeaşi înaltă tensiune a răspunderii – „TEAM SPIRIT"!

În poligon s-a făcut răcoare, marea vuieşte stins, oamenii diviziunului se pregătesc de programul de seară. A doua zi va fi una la fel de solicitantă, la fel de palpitantă. Rachetiştii sunt mulţumiţi, roadele muncii şi străduinţei lor s-au materializat într-un nou calificativ maxim. Din păcate, perioada de „stagiu" în tabără se apropie de sfârşit. Însă întoarcerea în cazarmă îi va găsi mai bărbaţi, mai siguri pe profesia lor.

Colonel (r) NICOLAE RADU
ADRIAN SULTĂNOIU

ÎN ELITA AVIAȚIEI ROMÂNE

Iubirea din adâncuri

De zeci de ani, Bacăul se numără printre localitățile de referință ale țării în domeniul aviației. Datorită întreprinderii de construit sau reparat avioane de diferite tipuri și unității militare existente aici de decenii, sub diverse denumiri. Dar asta a contat mai puțin. Multora le-a fost chiar indiferent cum erau "botezate". Esențial, vital și nu în puține cazuri crucial, era faptul că aici s-a trăit, s-a respirat în și din ritmul motoarelor de avion. Aproape că n-a existat și nu există pilot de aviație modernă, cu reacție, care să nu fi adăstat un timp, fie și pentru un curs, sau între două aterizări, pe aceste meleaguri. La Bacău, în 1954, maiorul Nicolae Borzea a devenit primul pilot recepționer de avioane cu reacție, s-au format instructori de vrie pe MiG-15. Tot aici a fost încercat în zbor întâiul avion de luptă cu reacție românesc, IAR-93, la 31.10.1974, de către locotenent-colonelul Gheorghe Stănică. La Bacău, aproape în fiecare zi s-a făcut și s-a scris istorie. Și acest lucru de mai bine de 50 de ani! Peste 500 de piloți au trecut de-a lungul timpului pe avioane supersonice în orașul de pe malul Bistriței. Circa 6.000 de cadre din aviația militară și-au perfecționat pregătirea aici. Mai ales de când de pe aerodrom au început să-și ia zborul formidabilele mașinării ce depășesc viteza sunetului.

Vestea că în cadrul măsurilor de restructurare este vizată și baza aeriană de la Bacău a căzut ca o bombă peste întregul oraș. Mii și mii de oameni erau conectați la pulsul aerodromului. Nu mumai militarii, salariații civili, familiile și rudele lor, ci aproape întreaga suflare a urbei. O legătura de suflet, de onoare, de demnitate. Emblematică.

Orașul ar fi fost mai trist fără aviație, condamnat să nu-și mai știe numele pomenit în tării, ci țintuit pe o hartă terestră ca o imensă pasăre căreia i s-au tăiat aripile. Baza, însă, a rezistat, grație înțelepciunii unor oameni și binecuvântării Celui de Sus. O explozie de bucurie, care a ținut zile în șir, a fost reacția firească a cetățenilor, a supersoniștilor și elicopteriștilor de aici. Știa El, Dumnezeu, ce știa! Nu peste multă vreme, potop de ape s-au revărsat peste aproape întreaga zonă a Moldovei, a cărei apărare aeriană revine Bazei. Și, automat, aviatorii au devenit îngerii salvatori ai acestui ținut legendar. Soldați în cer, soldați și pe pământ. Zi și noapte, fără intrerupere, s-au aflat, de la primul până la ultimul om, pe baricadele luptei împotriva puhoaielor, în aer, la mansa elicopterelor, pe aerodrom, pentru primirea și direcționarea ajutoarelor, pe șoselele și în localitățile greu lovite de forța șuvoaielor, alături de persoanele mult încercate.

S-au scris atunci nepieritoare pagini de muncă și jertfă în cronica de aur a unității. Era esența, într-un alt fel spusă, a mesajelor oamenilor locului, aprecierilor unor membri ai Guvernului sosiți la fața locului, în frunte cu prim-ministrul, a scrisorii de mulțumire trimise de prefectul județului ministrului apărării naționale. Roadele unei dăruiri și abnegații duse până la sacrificiu.

Drumul greu al profesionalismului

Timp de aproape o săptămână, aveam să consemnăm date și fapte care dau rostul eforturilor inteligente derulate aici sub bagheta măiastră a veșnic preocupatului și îngânduratului **comandor Virgil Ristea**, comandantul bazei. Începând chiar cu briefingul în vederea tragerilor reale în poligon cu proiectile reactive nedirijate și bombardamentelor ce urmau să aibă loc. Scenariul tactic, raportul despre forțele desfășurate, despre mijoacele disponibile, starea aeronavelor, a mijloacelor de transmisiuni, asigurării de radiolocație, a celei din poligon, situația meteo au fost prezentate în limba engleză, de aveai impresia că nu ești pe un aerodrom din România, ci undeva la Maryland sau Pensacola.

Știu bine engleza băieții. Nici nu se mai poate fără ea. Limbaj NATO. Și le prinde bine. S-au convins la exercițiile și aplicațiile multinaționale la care unii dintre ei au luat parte în diverse țări, dar și în timpul misiunilor, al cursurilor urmate în străinătate. Transcriem, la întâmplare, dintr-o situație ce consfințește prin sine că aviatorii militari de la Bacău au fost mandatați să reprezinte țara, armata, datorită profesionalismului lor, performanță câștigată în timp, cu mari investiții de efort fizic și mental, cu ambiție: Franța (în două rânduri, la exerciții comune în care câțiva au pilotat și aeroanve de luptă din țara

respectivă), Turcia, Slovacia, Olanda, Bulgaria, Ungaria, Anglia etc. Alții au efectuat cursuri, la sfârșitul cărora s-au situat printre cei mai buni, în SUA, Portugalia, Canada, au participat la misiuni în sprijinul păcii în unități logistice în Afganistan și Bosnia-Herțegovina. Ca, de pildă, **sergentul Mihaela Ciupercă**, în calitate de controlor de trafic aerian (Bosnia-Herțegovina) sau **plutonierul-major Cristina Țibichi (Afganistan)**. Ofițeri, maiștri militari, subofițeri, deopotrivă, fie că sunt piloți, tehnicieni, specialiști, își dovedesc că sunt în rând cu militarii super-profesioniști din armate de elită ale lumii.

În frunte cu comandantul, cadrele Bazei 95 Aeriană își arată marea clasă pe teatrele de aplicații și exerciții multinaționale, îndoaie în înaltul cerului și la rasul solului păsările de oțel, foc și tunet pe care le pilotează, și acest lucru s-a intensificat după 1997, datorită faptului că toți piloții supersoniști au făcut cursul teoretic și practic de trecere pe avionul MiG-21 LanceR la Bacău, operațiune de maximă responsabilitate, ce devine benefică pentru toate bazele aeriene ce au în dotare avionul supersonic.

Despre stilul de pregătire – nou și foarte modern –, ne vorbește **căpitan-comandorul Laurian Anastasof**, comandantul Escadrilei 205, renumită pentru modul în care instruiește tinerii ce bat la porțile consacrării, dar care are și sarcini operaționale. Patru dintre instructorii ei de zbor, căpitani, vor fi până în 2007 operaționali. Sunt utilizate proceduri de tip Vest de organizare, coordonare, pregătire, conducere și analiză a activității de zbor, în care sunt utilizate cele mai potrivite cunoștințe din științe de vârf.

Orice ar face și ar spune cineva, deși unitatea are alt statut azi, tot la ceea ce știam noi ne întoarcem: activitatea de trecere pe avionul supersonic. Anastasof ne prezintă tot algoritmul, motivat științific, cu multe elemente pe care le-a învățat în SUA. O trecere graduală de la elementele de tehnica pilotajului și navigație aeriană la zboruri în dispozitiv de luptă, manevre ofensive și defensive. Sunt obișnuiți încă de pe acum cu forma de pregătire NATO, care include briefinguri, debriefinguri pentru fiecare misiune, cu zboruri în scop tactic, și nu ca un scop în sine, cu obiectivări la fiecare ieșire.

În urma pregătirii pentru zbor și a analizei de după zbor, instructorul întocmește fișe de evaluare ce micșorează gradul de subiectivism cu care aprecia până acum nivelul de instruire. În funcție de concluziile desprinse, comandantul poate aprecia mai corect parcursul străbătut de elev, ce misiuni poate executa mai bine, aer-sol, aer-aer sau deloc. "Nu ne mai putem permite să consumăm resurse fără noimă – afirmă categoric căpitan-comandorul Laurian Anastasof. Sunt prea scumpe. Și timpul este foarte scump. Și pentru a nu-i "bombarda" cu prea multe informații dintr-o dată – cum mai acuză ei uneori –, pregătirea este structurată pe faze și etape din nevoia de a atinge treptat obiectivele fixate, iar în final să ne sporească, într-un fel, încrederea că zborurile lor, de orice natură ar fi, se desfășoară cu rezultatele dorite, în maximă securitate, fără incidente și evenimente."

Comanda escadrilei, subordonată operativ Bazei, are o înaltă strategie de formare a celor 20 de locotenenți-elevi piloți, demnă de cele mai performante școli din lume. De un real sprijin este și simulatorul, cu care nu mulți se pot lăuda. Dar acestea sunt alte subiecte de abordat.

Trecerea de la statutul de instituție de învățământ a Centrului de instrucție la cel de Bază Aeriană, de unitate operativă de luptă, a însemnat modificări adânci de mentalitate, de structură a procesului de pregătire. Dacă până în 2004, când s-a produs schimbarea, misiunile erau de un anumit tip și de o anumită valoare, complexitatea lor a crescut, nivelul de pregătire a trebuit să fie altul. Informația care trebuia procesată a căpătat alte conotații. De unde era axată pe instruirea piloților pentru nivelul de bază, imperativul a fost ridicat către succesul misiunilor de luptă. Cum a fost și în cazul pregătirilor pentru tragerile și bombardamentele din poligon, de care aminteam. "S-au spart tiparele – ne spune comandantul. Tragerile și bombardamentele pe fondul unui exercițiu tactic devin o realitate obișnuită". Pentru a fi capabili să ducă acțiuni de luptă în situații de criză sau război. La două-trei luni, sunt în poligon. De regulă, anual se execută patru ședințe. Anul trecut acestea s-au încheiat cu calificativul "Foarte Bine". Cele din acest an, la fel. Nici nu putea fi altfel. De la căpitani în sus, sunt piloți clasa 1. Dar și **locotenenții Daniel Patriche**, **Iulian Marcoci**, **Daniel Rogoz**, **Relu Macovei** au luat calificativul maxim la bombardament. Au și instructori pe măsură. Alături de comandant și de locțiitorul său pentru zbor, **comandorul Nicolae Jianu**, **căpitan-comandorii Florin Căpitanu**, **Valentin Tănasă**, **Cătalin Băhneanu**, **Ștefan Dănilă**, **locotenent-comandorii Constantin Strat** și **Marius Ouatu** le transferă zilnic din experiența lor. Despre care ne vorbesc cu mândrie și satisfacție. Fiindcă marea majoritate a piloților s-au specializat in atacurile la sol cu PRND-urile, individual și cu formația. Dar sunt și din cei ce execută serviciul de luptă în alte baze aeriene.

La data documentării noastre erau în grafic cu planul, deși condițiile n-au fost intotdeuna cele mai bune. În unele zile s-a zburat cu cinci-șase avioane, în altele n-au avut combustibil. Dar s-au înregistrat și starturi cu câte zece avioane, ne spune instructorul șef zbor, căpitan-comandorul Florin Căpitanu.

Indiferent însă de numărul, mai mare sau mai mic, al avioanelor disponibile, meritul unei asemenea performanțe este deopotrivă și al inginerilor și tehnicienilor bazei, al întregului personal din compartimentul logistic. Oameni care atunci când a fost nevoie au lucrat până în miez de noapte ori au venit la serviciu și sâmbata, pentru ca avioanele să fie bune de zbor. Fiindcă își iubesc profesia și unitatea. Din care n-ar pleca oricâte avantaje li s-ar oferi în altă parte. Este, de pildă, cazul **colonelului Vasile Lungu**, șeful logisticii. I s-a propus o funcție mai bună într-un oraș mai mare. N-a acceptat. Și nu numai cadrele militare s-au legat pentru o viață de Bază, ci și salariații civili care au în persoana liderului de sindicat, **Aurel Chiriluș**, un veteran al unității. De 40 de ani lucrează aici.

În pregătirea pentru o ședință de trageri în poligon, despre care ne propusesem să realizăm un amplu reportaj, dar amânat din cauza potopului ce a lovit o bună parte a Moldovei, am reținut serozitatea, spiritul de răspundere și râvna cu care era privită misiunea. De locțiitorul comandantului escadrilei, căpitan-comandorul Băhneanu, care asigura atunci funcția de comandant, de locotenent-comandorul Marius Ouatu, navigatorul escadrilei, conducătorul zborului, în poligon de întregul efectiv.

Cu aceeași minuțiozitate procedau și căpitanii **Florin Butcovan** și **Leonard Baraboi,** deși de zece ori până acum au obținut numai foarte bine. Altfel spus, de zece ori zece! Nobleţea obligă.

Se întorseseră, nu demult, din Portugalia, de la un curs de supraviețuire, cu ieșiri în mare, în terenuri accidentate. O etapă necesară pentru că niciodată nu știi când și unde poți catapulta. Butcovan a avut șansa ca incidentul să se producă deasupra pistei. Cu doi ani în urmă, la decolare, o pasăre rătăcită a nimerit chiar în avion, producând oprirea motorului. Deși nu ieșise cu mult timp înainte la simplă comandă, Butcovan, dând dovadă de o stăpânire de sine extraordinară și o rapiditate uimitoare în analiza situației, luarea hotărârii și efectuarea operațiunilor necesare, a reușit să catapulteze de la înălțimea de 70 de metri. Pentru ca puțin înaintea acestei documentări, tot el să fie autorul unei aterizări în deplină siguranță, deși era noapte și presiunea hidraulică în instalația buster scăzuse la zero.

Sunt bravi piloții de la supersonice din Bacău! Buni la zbor, dar și la carte. Peste 60 la sută dintre ei au absolvit sau sunt în curs de absolvire a unor instituții de învățământ civile. Bucuria comandantului când vorbește despre ei este atât de mare, încât nu omite chiar și un ... amănunt. "Nu neapărat la facultăți particulare, ci la stat, dom'le, la Aeronave, unde câțiva și-au luat licența cu zece". Să tot comanzi așa bază.

Viaţa oamenilor, ca o emblemă de suflet pentru elicopterişti

Deturnați și noi, reporterii, ca și personalul Bazei 95 Aeriană, de la misiunea pentru care poposisem la Bacău, la una pe care nimeni nu și-ar fi dorit să se întâmple, de contracarare a efectelor inundațiilor catastrofale, am făcut un viraj publicistic pentru a reflecta participarea elicopteriștilor de aici la importane misiuni de salvare, lucru consemnat în numărul anterior al revistei. Deja culesesem date despre acțiuni similare întreprinse de ei de când au venit de pe aerodromul Tecuci. În primăveri ploioase. În timpul unor ierni cu nămeți de peste trei metri, cum a fost anul trecut, la Iași. Două echipaje, unul format din comandantul escadrilei, căpitan-comandorul **Ovidiu Corobană** (dintr-o familie prin care curge sânge albastru, de aviator, fratele său fiind tot pilot! De talie națională și internațională, fost component al lotului României la campionate balcanice și europene), și **locotenent-comandorul Adrian Fendu**, pilot secund, iar celălalt – din **locotenent-comandorii Eugen Ţâţu** si **Georgică Gârgâz**, pe parcursul a trei zile de pomină au efectuat mai multe transporturi din localitățile Hălceni, Plugari, Fântânele și Focuri la Iași, în condiții meteorologice foarte grele, cu vizibilitate la limită. Oameni grav bolnavi, între care și copii de șapte-opt ani, trebuiau duși la spitalul județean pentru dializă, femei ce trebuiau să nască. Toate drumurile erau blocate de troiene. Elicopterul era singurul mijloc care mai ajungea la ei, unica lor salvare. Misiune de care cei patru piloți, ajutați de **maiștrii militari Ion Moraru** și **Doru Nanu** au îndeplinit-o în pofida unei vremi năprasnice, dar și a unui incident la bord, când elicopterului al cărui comandant de echipaj era Țâțu, i s-a defectat giroscopul în timp ce se aflau deasupra plafonului, la 950 de metri înălțime. Erau într-o situație disperată, își amintește Țâțu. La bord aveau un băiat de noua ani și o fetiță de doisprezece, bolnavi de diabet. Au reușit însă să stăpânească aparatul și au aterizat cu bine.

Mare a fost surprinderea membrilor celor două echipaje când, la Căminul Militar din Iași, s-au trezit vizitați de ministrul apărării naționale și de șeful Statului Major General de atunci, veniți special să le mulțumească pentru tot ce au făcut în folosul oamenilor, pentru prestigiul armatei.

N-a fost însă singurul incident rezolvat cu bine. Aflat la Craiova, în misiune de cooperare cu forțele terestre, echipajul format din căpitan-comandorul Corobană și **căpitanul Cătălin Coșeru** a constatat că la două minute după decolare a scăzut presiunea la instalația hidraulică stânga. În elicopter îl aveau pe comandantul brigăzii și șase infanteriști pe care îi pregăteau în vederea plecării în teatrul de operații. Imediat au luat decizia să aterizeze și au făcut-o cu bine, chiar pe aeroport.

Mai toate batalioanele care au plecat în Irak și Afganistan au fost aclimatizate în zborul cu elicopterul de piloții de la Bacău. La Bistrița, la Iași, la Galați, Râmnicu Sărat, Focșani, Târgu Jiu și în alte localități s-au deplasat special să-i învețe cum să se comporte într-o aeronavă, cum să coboare în rapel din elicopter. De acolo, din îndepărtatele țări unde și-au îndeplinit ulterior misiunea în sprijinul păcii, ei n-au uitat să le mulțumească.

După cum le-au adresat frumoase cuvinte de mulțumire și binecuvântare înalți prelați ai Mitropoliei Moldovei și Bucovinei pentru cele trei săptămâni de zbor pe care le-au efectuat pe muntele Ceahlău. De la Durău, la Vârful Toaca, unde călugării își construiau un schit, au transportat, în pofida curenților, a timpului de multe ori nefavorabil, zeci de tone de materiale, zburând adesea cu încărcătură maximă la bord și aterizând la peste 1.900 de metri altitudine. În această acțiune, ca și în cele de filmări în folosul Televiziunii Române, a mânăstirilor Văratec, Agapia, Neamț, Sihăstria, Sihla, Voroneț, Moldovița și Sucevița, au fost prinși toți piloții escadrilei. S-au instruit, nu glumă, în teren muntos!

În paralel, au executat și misiuni de căutare-salvare. Nu o dată, ci de câte ori a fost nevoie. Cei peste 500 de oameni scăpați recent din ghearele morții se adaugă altor zeci și zeci redați vieții în numele înaltului lor umanism, al grijii față de viața semenilor, grijă care este ca o emblemă a sufletului lor nobil.

Comandor (r) PETRE BÂNĂ
ADRIAN SULTĂNOIU
Foto: KATSUHICO TOKUNAGA

ROLUL ALIANŢEI NORD-ATLANTICE ÎN DEZVOLTAREA NAŢIUNILOR

Dezvoltarea și redefinirea identității națiunilor au reprezentat o „industrie" în creștere începând cu sfârșitul Războiului Rece. Națiunile Unite, NATO, Statele Unite ale Americii și, recent, Uniunea Europeană s-au implicat în misiuni privind poziționarea de forțe armate în foste zone de conflict, cu obiectivul de menținere a unui climat de securitate, care să asigure continuitatea transformărilor politice vizând democratizarea statelor afectate.

Nu toate misiunile militare se încadrează în această terminologie, dar oricare ar fi termenul ales – construcția națiunilor, menținerea păcii, stabilizarea operațiilor –, aceste misiuni au devenit determinante pentru folosirea forței armate în perioada de după încheierea Războiului Rece.

Începând cu anul 1989, frecvența, scara, scopul și durata acestor misiuni de clădire a națiunilor au crescut permanent. Pe durata Războiului Rece, Statele Unite ale Americii au efectuat intervenții militare o dată la zece ani. Națiunile Unite au lansat operațiuni de menținere a păcii la fiecare patru ani. Din anul 1989, frecvența intervențiilor conduse de Statele Unite ale Americii s-a apropiat la aproximativ una pe an, iar în prezent, noile misiuni de menținere a păcii ale Națiunilor Unite se lansează, în medie, la fiecare șase luni de zile.

Efectul cumulativ al acestor activități a fost benefic. Pe durata decadei trecute, numărul conflictelor civile din întreaga lume a fost înjumătățit, iar cifra anuală a morților din aceste conflicte continuă să scadă. Contrar impresiei generale, lumea a devenit, în general, un loc mult mai liniștit, mai puțin violent, de la terminarea Războiului Rece. Forțele armate au reprezentat și reprezintă un element esențial în cadrul acțiunilor multinaționale întreprinse în scopul prevenirii întoarcerii societăților către posibile conflicte. În aceste condiții, menținerea păcii s-a dovedit a fi cel mai bun instrument valabil pentru comunitatea internațională, singurul cu un nivel înalt de succes. Asistența financiară poate reîntregi efectele acțiunilor de menținere a păcii, într-o societate post conflictuală, dar, în situația absenței sprijinului militar în vederea obținerii stabilității, societățile ieșite recent din conflicte se vor întoarce la vechile lor probleme în câțiva ani, indiferent de aportul economic sau de alte forme de susținere din exterior.

Reconstrucția națiunilor devine misiune principală pentru NATO. Până acum, majoritatea structurilor militare ale forțelor occidentale de apărare au căutat să ofere o stabilitate ținând cont și de limitarea capacităților de intervenție în bătălii majore. În fond, armatele care au învins Germania și Japonia în 1945 au contribuit esențial la stabilizarea acestor țări, după încheierea războiului. Exprimarea clasică a acestei contribuții a venit din partea demnitarului american Paul Wolfowitz, care, într-o mărturie dată în fața Comisiei Senatoriale de Apărare, referitor la intervenția din Irak, a declarat : „Nu mi-am putut imagina faptul că au fost necesari mai mulți oameni pentru asigurarea stabilității în Irak decât pentru înfrângerea forțelor sale armate și înlăturarea regimului totalitar".

Totuși, până în anul 2002, această sintagmă a fost dezmințită de numeroase decenii de experiențe contradictorii, pe parcursul cărora victoriile occidentale în luptele convenționale au devenit mai puțin costisitoare, în timp ce succesele în respectarea fazelor post-conflictuale au devenit tot mai problematice. De la jumătatea anilor '50, forțele militare occidentale au fost implicate în rare, vagi și uniforme succese în conflicte convenționale și în dese, lungi și neuniforme campanii neconvenționale.

Din cele șase mari misiuni militare conduse de lideri ai forțelor occidentale, desfășurate în perioada de după încheierea Războiului Rece, două – în Somalia și Haiti – au reprezentat eșecuri, două – Bosnia-Herțegovina și Kosovo – au fost calificate drept succese și două – Afganistan și Irak – au rămas ca probleme de rezolvat. În toate aceste operațiuni, intervenția forțelor occidentale, chiar și atunci când au avut opoziție, a reprezentat aspectul cel mai puțin important. În cele mai multe cazuri, forțele multinaționale au fost aproape **invitate** să intervină. Doar în Irak a fost necesară executarea unor misiuni terestre și implicarea în lupte pentru menținerea controlului asupra unor teritorii.

În timp ce misiunile de menținere a păcii se pot realiza cu forțe relativ mici în circumstanțele oferite de acceptarea de către indigeni a intervențiilor externe, cele legate de impunerea cu forța a acesteia necesită efective de intervenție mai mari. Practic, dimensiunea forțelor necesare depinde de numărul populației ce urmează a fi puse sub protecție și de gradul său de

urbanizare. Din păcate, societățile în cauză devin din ce în ce mai populate și mai urbanizate, în timp ce forțele armate vestice continuă să se diminueze. Ca rezultat al acestui fapt, cererile națiunilor în reconstrucție depășesc capacitățile logistice ale celor care doresc să sprijine aceste activități.

Povara impusă de reconstrucția națiunilor devine, așadar, cumulativă. Noi operațiuni încep înainte ca cele vechi să se termine. Fiecare operațiune tinde să-și prelungească durata de la cinci la zece ani, în timp ce noile operațiuni încep să fie derulate cu o frecvență mult mai mare. Armatele vestice își doresc, desigur, să ducă un singur război convențional într-o anumită perioadă de timp, dar, pentru moment, trebuie să-și planifice asigurarea simultană a mai multor misiuni de stabilizare a conflictelor.

Experiența irakiană a dus la stabilirea de către Departamentul de Apărare al SUA a misiunilor de stabilizare drept priorități ale armatei americane și la recunoașterea faptului că principiul de determinare a nevoilor de trupe s-a modificat. În viitor, puterea și structura armatei SUA vor fi determinate nu numai de necesitățile războaielor convenționale, ci și de cerințele asigurării operațiunilor de stabilizare a zonelor post-conflictuale. Rezultatul se va concretiza în prezența în cadrul forțelor active a unui număr mai mare de membri ai poliției militare, forțelor speciale, inginerilor, structurilor interne, serviciilor secrete și infanteriei.

Implicarea instituțională. Două alte organizații – Națiunile Unite și Uniunea Europeană – colaborează cu forțele NATO în conducerea operațiunilor de stabilizare. Dintre ele, ONU este cea mai prezentă. Ea conduce un număr mare de operațiuni de reconstrucție în lume și, deși are înregistrate eșecurile sale, stă în spatele multor succese recunoscute. Intervențiile din Cambodgia, Slavonia de Est, Timorul de Est, Salvador, Mozambic, Namibia și Sierra Leone au rezolvat cu succes misiunile de trecere a societăților de pe picior de război la etape de stabilizare și, toate, cu excepția Cambodgiei, susțin în prezent regimuri democratice. ONU a jucat un rol important și în misiunile executate de alte instituții. Există, desigur, multe operațiuni comune cu UE, NATO sau SUA, și putem chiar extinde, afirmând că nu există operațiune a celor trei fără aportul, uneori decisiv, al ONU.

UE, NATO și ONU, toate și fiecare în parte, prezintă slăbiciuni sau atuuri atunci când vine vorba despre reconstrucția națiunilor. ONU se mândrește cu cea mai vastă experiență, cea mai acceptată legitimitate a acțiunilor și cea mai mare autoritate. Acțiunile sale, prin definiție, se bucură de recunoaștere internațională. Spre deosebire de alte organizații, ONU poate primi și rezolva cereri atât din partea statelor membre, cât și a celorlalte state, poate cere guvernelor statelor membre să finanțeze operațiunile, chiar dacă ele sunt de acord sau nu.

ONU posedă cel mai puternic și avansat mecanism de luare a deciziilor și cel mai simplu sistem de comandă și de verificare a deciziilor. Consiliul de Securitate al ONU este mai mic decât echivalentul său în cadrul UE sau cel al NATO. Toate deciziile sunt luate prin majoritate simplă, doar cinci dintre membrii săi având capacitatea de blocare unilaterală a deciziilor.

O dată ce Consiliul hotărăște scopul unei operațiuni și decide să o lanseze, următoarele decizii sunt luate numai de către Secretarul General și consilierii săi, cel puțin până la următoare întrunire a Consiliului, de obicei după cel puțin șase luni. Membrii Consiliului de Securitate au o influență redusă în luarea deciziilor în cadrul operațiunilor. Țările care contribuie cu trupe nu pot, la rândul lor, să ia hotărâri, deoarece în cadrul misiunilor organizate de ONU structurile de comandă militare și cele civile sunt unificate și integrate, având o întâietate neechivocă civilă de decizii și o demarcație a autorității clar definită între Secretarul General și, cumulativ, reprezentanții locali și comandanții forțelor militare. Agențiile specializate ale ONU posedă o întreagă panoplie de resurse, atât civile cât și militare, relevante pentru procesul de reconstrucție a națiunilor. Majoritatea operațiunilor conduse de ONU sunt planificate, controlate și susținute de câteva sute de membri civili și militari ai structurii de conducere cu sediul la New York. Majoritatea trupelor folosite provin din țări din lumea a doua sau a treia, fapt datorat costului întreținerii pe fiecare om mai scăzut decât cel al forțelor aliate. În prezent, ONU desfășoară peste 58.000 de soldați, răspândiți în 17 țări, cu un cost al întreținerii estimat la peste 4 miliarde de dolari pe an. Totuși, această sumă este mult mai mică decât cheltuielile armatei americane lunare pentru operațiunile din Irak.

În ciuda acestor avantaje, ONU are și anumite limitări distinctive. Deși Consiliul de Securitate este mai compact decât structurile similare ale UE sau NATO, este mult mai diversificat din punct de vedere al regiunilor sau ideologiilor reprezentate, de multe ori ajungându-se la blocaje în fața diferențelor puternice dintre Est și Vest sau dintre Nord și Sud. Exemplul perfect în acest sens îl oferă Kosovo.

Obstacolul permanent ce vine din partea statelor cu drept de veto în cadrul Consiliului de Securitate poate fi, totuși, depășit. Începând cu anul 1989, Consiliul de Securitate al ONU a hotărât lansarea a peste 30 de expediții militare, în timp ce Consiliul Nord-Atlantic, cel mai puternic for de decizie al NATO, a decis executarea doar a trei astfel de misiuni, iar Consiliul Europei - două.

La începutul anului 2002, SUA și Marea Britanie au calculat corect, fără îndoială, că au mai multe șanse de a obține suportul ONU pentru intervenția din Irak decât pe cel al UE sau NATO. Până acum, conflictul din Kosovo rămâne singurul caz în care NATO a reușit să impună o intervenție militară acolo unde Consiliul de Securitate al ONU nu a fost de acord. Atitudinea Secretarului General al ONU și a reprezentanților locali privind controlul operațiunilor a servit la cauza limitării implicării mai multor națiuni decât era necesar. Procedurile NATO și UE, pe de altă parte, au implicat o distribuție detaliată de forțe, prin contribuția tuturor membrilor săi. De aceea, guvernele vestice au acordat diverse favoruri membrilor aliați sau parteneri, trimițându-i, totuși, în zonele cu cel mai ridicat risc. Această tendință de control permanent asupra operațiunilor a guvernelor vestice, mai mult decât sistemul ONU permite, este evidentă și datorită prevalării protestelor naționale față de activitățile tipice ce caracterizează operațiunile NATO.

Imaginea de austeritate pe care o oferă membrii conducerii operațiunilor de menținere a păcii ale ONU limitează capacitatea organizației de planificare și susținere a unor misiuni ample și complexe. Capacitatea maximă de susținere a trupelor expediționare se ridică la 20.000 de oameni, fapt care a dus la exprimarea unei politici de acceptare de către țările cu zone post-conflictuale a pătrunderii trupelor

ONU. Aşadar, ONU nu poate, teoretic, intra decât acolo unde este invitată să o facă.

Rolul NATO. Alianţa, prin contrast, este capabilă să producă forţe puternice, numeroase, şi să le folosească pentru a intra oriunde este necesar. În consecinţă, dacă ONU se pliază mai bine pe modelul menţinerii păcii sau, în cel mai rău caz, folosirea la minimum a forţei de penetraţie, NATO se bazează mai mult pe cerinţele misiunilor de tip balcanic. Pe de altă parte, NATO nu posedă capacităţi de implementare a structurilor civile şi, pentru a realiza acest lucru, trebuie să ceară permanent sprijinul ONU şi/sau ţărilor care doresc să îndeplinească munca de reconstrucţie prin structuri non-militare. Drept rezultat, strategiile de final ale NATO depind de alte instituţii cu vocaţie internaţională.

Deciziile pe care Alianţa Nord-atlantică le ia au nevoie de consens general şi toţi membrii săi au drept de veto. Rezultă o implementare mai rapidă a detaliilor misiunilor pe care le execută Consiliul Nord-Atlantic decât cele ale ONU. Astfel, în timp ce Secretarul General al ONU şi conducerea acesteia iau o hotărâre majoră într-un interval de şase luni privind o anumită misiune, NATO câştigă timp în luarea deciziilor datorită „vocilor" ţărilor participante cu trupe, exprimate către un număr mult mai mare de misiuni. Nivelul controlului, mult mai apropiat la NATO, determină guvernele să aloce trupe pentru operaţiunile de risc înalt către aceasta decât pentru cele ale ONU.

Trupele NATO sunt şi mult mai bine echipate decât cele ale ONU, dar şi mult mai greu de întreţinut, datorită numărului lor. Iniţial, Cartierul General al NATO stabilise o forţă de reacţie de circa 1.000.000 de oameni pentru a face faţă unui posibil război cu Uniunea Sovietică sau cu ţările semnatare ale Pactului de la Varşovia. Compararea resurselor de care dispun cele două cartiere generale asigura NATO că misiunile sale sunt planificate şi executate cu mai mult profesionalism decât cele ale ONU, cu amendamentul existenţei, totodată, mai multor eşecuri din partea Alianţei.

Momentul decisiv: ce poate face UE pentru NATO. Luarea deciziilor privind sectorul de apărare şi cel al securităţii în cadrul UE este, de asemenea, condiţionată de consensul general. Structura sa militară de conducere este mult mai mică, deoarece poate apela oricând la NATO pentru planificări sau alte operaţiuni de conducere. Dar, asemenea ONU, UE poate conta pe multele şi diversele resurse locale, dezvoltate într-o arie vastă de organizaţii civile, în scopul realizării misiunilor de reconstrucţie a naţiunilor. Trupele sale costă la fel de mult ca cele ale NATO, spre deosebire de cele ale ONU, iar mecanismul de luare a deciziilor, de asemenea identic cu cel al NATO, permite influenţarea acestora de către ţările ce oferă trupe.

De aproape zece ani, atenţia a fost focalizată pe elaborarea modalităţilor prin care NATO poate ajuta planificarea şi conducerea operaţiunilor militare ale UE, deşi, în domeniul reconstrucţiei naţiunilor, UE poate oferi NATO tot atât cât aceasta îi poate returna. Aşadar, a sosit vremea ca să ne

întrebăm nu ce poate NATO pentru UE, ci ce poate oferi UE Alianţei.

Există posibilitatea să întâlnim contingente de trupe în care să fie implicate doar forţe ale UE, şi nu cele ale NATO. Nu este însă posibil reversul medaliei; nu vom găsi niciodată funcţii esenţiale acoperite de structuri civile în care NATO să fie unic reprezentatnt. Această onoare va reveni statelor membre ale UE. Canada şi Statele Unite ale Americii, dar şi alte organizaţii internaţionale, s-au lovit de această problemă atât în Bosnia-Herţegovina, cât şi în Kosovo şi Afganistan. Deşi NATO şi-a exprimat dorinţa să gestioneze de una singură crizele apărute, nu a reuşit. Ca urmare, fiind nevoită să ceară ajutorul celorlalţi parteneri, a determinat acordarea sprijinului aliaţilor europeni pentru crearea unor sfere proprii de influenţă, minimizând, astfel, rolul jucat de Alianţă pe diversele teatre de luptă.

Dacă, de exemplu, NATO nu va reuşi, pe viitor, să-şi dezvolte propriile structuri de poliţie civilă, să promoveze dezvoltarea economică a societăţii civile sau să susţină alţi factori de participare civilă în cadrul misiunilor, va fi nevoită să dezvolte alte relaţii de colaborare cu UE, cu Organizaţia pentru Cooperare şi Securitate în Europa, cu Statele Unite ale Americii sau cu ONU, pentru a fi sigură că această componentă din cadrul planurilor operaţionale va fi îndeplinită corespunzător.

Această nevoie de încheiere a unor noi angajamente poate, însă, oferi colaborării UE-SUA noi căi de reducere a importanţei participării NATO la unele misiuni. Cea mai bună soluţie pare a fi folosirea acestor dialoguri pentru negocierea exercitării atribuţiilor date de elementele cheie – reforma sectorului de securitate, pregătirea poliţiei civile, implementarea forţelor de jandarmi, construcţia societăţii civile, suportul alegătorilor în alegerea de sisteme democratice, reconstrucţia economiei – atât în asigurarea relaţiei NATO-UE, cât şi a realizării triunghiului comun de interese NATO-UE-ONU.

Privind către viitor. Din mai multe motive, dar în principal datorită puterii de întărire a capacităţilor de către guvernele occidentale, ONU ar trebui să rămână principalul resort al reconstrucţiei naţiunilor afiliat Occidentului. În primul rând, guvernele occidentale pot asigura deplina implementare a recomandărilor raportului Brahimi, din anul 2001, ale panopliei de membri ai Secretariatului General sau ale Secretarului General însuşi. În al doilea rând, ele pot redirecţiona energiile negative, de tip birocratic, din cadrul cartierelor generale ale NATO şi UE în scopul îndreptării atenţiei către modurile practice de contribuţie la misiunile conduse de liderii ONU. Şi, în al treilea rând, pot livra contingente naţionale occidentale pentru operaţiunile ONU cu frecvenţă mult mai mare.

Trupele occidentale reprezintă astăzi o parte mică a forţelor din cadrul operaţiunilor ONU, mult mai mică decât acum 40, sau chiar 10 ani în urmă. Ca urmare, militarii occidentali nu mai sunt atât de bine pregătiţi pentru executarea misiunilor de stabilizare, reducând şansele de reuşită ale operaţiunilor ONU şi crescând costurile acestora. Statele Unite ale Americii au fost cele care au dat tonul, iar celelalte state au reacţionat imediat, luându-le exemplul. În prezent, din cei peste 58.000 de soldaţi implicaţi în misiuni ONU de menţinere a păcii, 11.000 aparţin americanilor, 13.000 – germanilor, 7.000 – belgienilor şi 2.000 – olandezilor.

Propunerea Secretarului General al ONU, Kofi Annan, de înfiinţare a unei Comisii pentru Construcţia Păcii, în care să se regăsească instituţii din cadrul ONU şi Bretton Woods, care să aibă un rol important în reconstrucţia naţiunilor – oferă o cale de stabilizare a legăturilor de pe axa New York – Bruxelles. Ambele organizaţii, atât NATO cât şi UE, au multe de oferit pentru susţinerea misiunilor de construcţie a păcii, şi ambele structuri ar trebui să se asocieze acestei propuneri.

Traducere şi adaptare de plutonier-major SORIN SĂFTOIU

www.nato.int/docu/review/2005/issue 2

10 ANI CU MiG – 21 LanceR

Necesitatea modernizării

Avionul MiG-21 ,,Fishbed" a debutat pe cerul lumii la Tushino, Rusia, în iunie 1956, cam în același timp cu omologul său american, avionul F-5. După aproape 50 de ani, ambele avioane se află încă în serviciu, însă cu posibilități de luptă ce depășesc cu mult configurația lor inițială.

Dovedindu-se un avion de rezistență în Forțele Aeriene Române, MiG-21, în ciuda unei maniere de pilotaj greu de învățat în faza de început, a devenit un fel de piatră de încercare pentru piloții care au zburat ulterior alte categorii de avioane de vânătoare: cine a zburat bine MiG-21 a zburat foarte bine pe alte tipuri de aeronave!

Modernizarea aparatului MiG-21 a avut ca obiectiv principal creșterea capacității de luptă prin echiparea cu un sistem de avionică performant, bazat pe integrarea unor senzori avansați și a armamentului inteligent, precum și pe utilizarea acestora după cerințele operaționale ale avioanelor moderne. Chiar fără remotorizare, fără a modifica aerodinamica acestui avion și în egală măsură păstrând maniera generală de zbor, MiG-21 LancerR depășește stadiul pilotajului aproximativ, bazat în mare măsură pe simțurile și aprecierile umane, pe indicații analogice, și face saltul spre un pilotaj semnificativ ușurat, susținut de afișaje digitale de înaltă precizie, asistate de calculator, sporindu-i astfel popularitatea și reputația.

Avionul MiG-21 modernizat este realizat în două variante de bază: varianta **„Interceptor"**, destinată în principal combaterii țintelor aeriene la înălțimi medii și mari, precum și luptei aeriene manevriere; varianta **„Atac la sol"**, destinată intervenției asupra țintelor și obiectivelor terestre.

Cele două variante constructive prezintă o serie întreagă de caracteristici noi:

- dezvoltarea interfeței om-mașină, în sensul perfecționării legăturii indestructibile între pilot, mediu și avion, cu finalitate benefică în îndeplinirea misiunii de luptă;
- capabilități de atac și navigație cu precizie ridicată, permițând pilotului selectarea succesivă a modurilor principale de luptă, respectiv realizarea unui zbor riguros asistat, deasupra zonei survolate;
- creșterea capacității de supraviețuire împotriva amenințărilor aer-aer, respectiv sol-aer, avionul fiind dotat cu un sistem de avertizare asupra amenințărilor directe și indirecte, cu un complex de recunoaștere a apartenenței, având posibilități de contracarare a acestor amenințări;
- rapiditate și precizie în planificarea și pregătirea misiunilor, modalitate modernă prin care misiunea de luptă este detaliată și introdusă la bordul avionului, prin intermediul unui echipament care realizează un ,,feed-beack" de înaltă fidelitate;
- nivel ridicat de analiză a zborului și a antrenamentelor reale;
- fiabilitate și permanent control, în aer și la sol, înainte și după executarea misiunii, fapt ce ridică la cote foarte mari responsabilitatea pilotului.

Avantaje tactic-operative

Pentru un pilot, semnificative sunt avantajele oferite de varianta modernizată a avionului MiG-21. Pentru că, noile sisteme integrate la bord, dublate de armamentul aferent, au determinat mutații semnificative în concepția de întrebuințare în luptă a avionului MiG-21 LancerR.

Pregătirea misiunii, beneficiind de un echipament de transfer date gestionat de calculator, devine precisă, obiectivă și rapidă, evită formalismul altor sisteme de pregătire și ușurează munca pilotului. Acesta are posibilitatea să-și introducă la bord, prin intermediul unui program de transfer, recunoscut de sistemul de avionică al aeronavei și de echipamentele informatizate de la sol, date de tipul punctelor obligate de trecere sau de schimbare a rutei de zbor, configurații de armament, frecvențe radio specifice misiunii, precum și posibilitatea de înregistrare obiectivă a informațiilor necesare analizei dintre misiuni. Acest sistem de pregătire facilitează pilotului listarea sumară a punctelor esențiale de urmărit în desfășurarea unei misiuni.

Modernizarea a însemnat, în primul rînd, o modificare amplă a cabinei de pilotaj, prin introducerea unor elemente noi, care permit operarea sistemului

(continuare în pag. 28)

9501

MiG-21 LancerR

de avionică fără schimbarea poziției mâinilor și fără coborârea privirii, cu scopul de a reduce încărcarea pilotului și de a concentra comanda sistemului de armament în partea frontal-superioară a cabinei.

Afișajul principal dispus la nivelul capului – HUD-ul – este cel mai important instrument de control al zborului. Această combinație electrono-optică afișează informațiile de zbor sub forma unor simboluri referitoare la regimul de atac, navigație, modul de ochire în funcție de armamentul acroșat, informații despre venirea la aterizare, precum și datele esențiale despre altitudine, viteză și capul magnetic al avionului. Simbologia afișată, focalizată la infinit, oferă informații despre toate sistemele de bord, precum și avertizările aferente acestora, iar concentrarea de informații în afișaje opționale sau permanente este percepută vizual ca fiind în afara cabinei. HUD-ul permite pilotului să rămână tot timpul cu privirea sus și afară, eliminînd fracționarea dinamicii zborului pentru a urmări alte aparate de bord.

MiG-21 LanceR include un sistem de navigație hibrid (HNS) ce funcționează pe baza unui bloc de referință inerțial. Datele furnizate de acesta sunt permanent corectate cu informațiile de la sistemul de poziționare globală prin satelit – GPS –, asistate de calculatorul ce introduce corecțiile aerodinamice de zbor. În aceste condiții, precizia navigației aeriene și a executării oricărei misiuni de luptă, dincolo de câmpul de bruiaj al spațiului de zbor și indiferent de condițiile meteorologice, devine incontestabilă. Marja de eroare coboară la valori foarte mici, de ordinul zecilor de unități.

Conceptul de comandă a sistemelor de bord cu mâinile pe manșă și pe maneta de comandă a motorului (HOTAS) permite pilotului utilizarea armamentului de bord și a altor sisteme multifuncționale, fără a lua mâinile de pe acestea, mărindu-i timpul de cercetare a spațiului aerian și sporindu-i precizia în acțiuni. Acest sistem, similar celor de la bordul avioanelor moderne, permite avionului MiG-21 LanceR integrarea în conceptul de interoperabilitate.

Utilizarea vizorului (DASH), de pe casca pilotului, înlesnește primirea informațiilor esențiale sau critice în toate pozițiile unghiulare ale capului, prin afișarea lor pe vizorul căștii, fără a împiedica supravegherea spațiului de luptă. Măsoară linia de vizare a pilotului și permite subordonarea rachetelor aer-aer și a altor senzori liniei de ochire a pilotului. Concepută și realizată individual, după trăsăturile fizice și anatomice ale fiecărui pilot, casca DASH se înscrie între cele mai moderne elemente de avionică, reclamând noi proceduri de ochire-lansare și simplificând semnificativ efortul pilotului.

Varianta ,,Interceptor" are încorporat un radiolocator multi-mod, care funcționează pe baza efectului DOPPLER, mono-impuls, cu moduri de lucru specifice atacului țintelor aeriene și terestre.

Acest sistem:

- măsoară distanța până la o țintă fixă sau mobilă, terestră ori maritimă;
- urmărește țintele încadrate și, în același timp, explorează spațiul din emisfera din față;
- în lupta aeriană manevrieră, realizează în mod automat operațiuni specifice luptei de aproape.

MiG-21 LanceR reușește mărirea semnificativă a capacității de supraviețuire pe timpul executării misiunilor de luptă. Sistemul permite protecția împotriva radiolocatoarelor și rachetelor inamice, avertizează pilotul asupra iluminării radar, prezintă starea și pericolul relative ale amenințării analizate. Pe această linie se înscriu și sistemul de dispersare de capcane termice și dipoli, precum și containerul de măsuri electronice.

Avionul MiG-21 LanceR poate acroșa o gamă variată de armament, beneficiind de echiparea cu un pilon universal compatibil cu armele produse atât în Vest, cât și în Est.

Astfel, avionul poate fi înarmat cu:

- rachete aer-aer cu rază scurtă de acțiune;
- rachete autodirijate, în infraroșu, de tipul ,,trage și uită";
- bombe ghidate laser ce funcționează conjugat cu iluminatorul laser;
- bombe clasice, de diferite calibre, în variante de acroșare și cu procedee de lansare similare celor cunoscute, dependente de câmpul de luptă și de caracteristicile majore ale obiectivului;
- tunul de bord, înarmat cu aceeași unitate de foc, destinat combaterii țintelor aeriene și obiectivelor terestre în lupta apropiată și, deopotrivă, proiectile reactive nedirijate.

Analiza parțială dintre misiuni, precum și analiza aprofundată a oricărei misiuni în ansamblu, beneficiind de aportul unei camere color cu suport video, înregistrează întregul zbor, iar echipamentul de redare facilitează analiza pas cu pas a fiecărui moment al zborului. Acest procedeu, pe lângă rapiditate și exactitate, contribuie la corectarea greșelilor și la întregirea băncii de date despre zbor, scurtând timpul și sporind securitatea zborului. Fiecare pilot are posibilitatea nelimitată de a-și urmări secvențial acțiunile și manevrele din timpul executării misiunii, realizându-și integral necesarul ,,feed-beack".

MiG-21 LanceR, beneficiind de sisteme noi, unele folosite în premieră pe plan mondial, sprijinit de aportul unui armament pe măsură, duc pilotul foarte aproape de succesul fiecărei misiuni și fac din acest aparat un avion longeviv, performant și de temut.

La data de 25 august 2005, s-au împlinit 10 ani de la zborul inaugural al prototipului avionului MiG-21 LanceR. Începând cu anul 1996, aeronavele modernizate au intrat în dotarea Forțelor Aeriene Române.

Realizându-se implementarea unui sistem integrat de avionică și armament, s-a vizat, deopotrivă, crearea condițiilor de îndeplinire a cerințelor de interoperabilitae cu forțele NATO. Performanțele avionului au crescut considerabil, făcându-l comparabil cu aeronavele de generație avansată, cum sunt F-16, F-5, F-4, F-18, Gripen sau Mirage-2000, modernizate, și ele, de-a lungul anilor, în funcție de cerințele spațiului de luptă.

25.000 de ore de zbor cuprinse în peste 37.000 de misiuni executate în țară și în străinătate – antrenament, aplicații PfP, exerciții NATO, misiuni ordonate, serviciul de "Poliție Aeriană" – reprezintă cartea de vizită cu care piloții supersoniști și avionul MiG-21 LanceR se recomandă pentru trecerea în scurt timp pe orice tip de avion multirol modern.

Cei 10 ani cu MiG-21 LanceR au însemnat exercițiile multinaționale "COOPERATIVE KEY" (Turcia – 1998 și 2004, Slovacia – 1999, România – 2000, Bulgaria – 2001 și 2003, Franța – 2002), "STRONG RESOLVE" (Polonia – 2002), precum și exercițiile bilaterale anuale desfășurate în cooperare cu Forțele Aeriene din Franța, Anglia, Olanda, Israel și SUA.

Căpitan-comandor
DUMITRU BERBUNSCHI

APROAPE DE OAMENI, APROAPE DE CER

Aprilie 2005. Câţiva piloţi, în buna înţelegere a săvârşirii celor rânduite pentru cei care nu mai sunt printre noi, mergeam pe câmpul de lângă aerodromul de la Feteşti, acolo unde echipajul Doru Davidovici – Dumitru Petra, cu 16 ani în urmă, şi-a aflat loc de ultimă aterizare. Îl zăresc printre oameni pe maistrul militar clasa I NICUŞOR PISMIŞ **– specialist în grupa SAIMS şi control obiectiv – din Baza Aeriană de la Dunăre. Ajunşi pe locul acela ce seamănă a mormânt fără cadavre, omul de lângă mine, discret, cu un soi de cumpănire în gesturi, s-a alăturat preotului Constantin Iliescu, săvârşind slujba de pomenire.**
În ochi, mi se citea surprindere. În gesturi, solemnitate. Mai târziu aveam să aflu povestea lui Pismiş. Îndemnul şi chemarea spre credinţă i-au rămas sădite în suflet de bunica lui. Anii copilăriei i-au fost stropiţi cu parfumul gingaş al poveştilor simple despre sfinţi, de bătrâna aceea de pe malul Braţului Borcea, cu frica lui Dumnezeu în suflet şi cu grija zilei de mâine în inimă. Peste vreme, şi eu l-am ascultat...

Şi avioanele vorbesc...

– Aviaţia este un loc al preciziei. Al lucrurilor făcute bine şi totdeauna până la capăt. De ce ai ales controlul obiectiv ?

– Controlul obiectiv – componentă a securităţii zborului şi formă activă a securităţii aeronautice – coexistă cu girul adevărului: probele oricăror acţiuni la sol sau în zbor, evoluţia aerodinamică a aeronavei de la decolare până la ultima secundă a zborului sunt adunate de către sistemele de înregistrare, păstrare şi transfer. Acolo unde ele există. Pare de neconceput astăzi o aeronavă fără sisteme de înregistrare a parametrilor de zbor şi exploatare la sol. Obiectivitatea demonstrată depăşeşte fragilitatea umană. Între sistemele complexe cum sunt aeronavele începutului de mileniu trei, omul rămâne „veriga slabă“. Sistemele de control obiectiv adună sec, rece, matematic, demonstrabil şi deopotrivă lesne de cuantificat, datele reale ale zborului tocmai săvârşit. Pregăteşte zborul ce vine. Leagă zbor de zbor sub aura exactităţii.

– „Din moartea unui frate, mai învăţând ceva...” Vers rar, ştiut de piloţi şi nerostit cu voce tare. Oare chiar o viaţă de om trebuie dată ofrandă zborului, pentru ca alte vieţi să se bucure de gustul dulce al aterizărilor glorioase?

– Nu. Este incomensurabil de mult. Tocmai de aceasta eu cred, muncesc şi sper în sensul major şi conştient-benefic al controlului obiectiv. Este un act de prevenire. Are un sens încifrat al învăţăturii rostite franc, înainte de pornirea motorului. Anterior primei secunde de zbor. Garanţie „în alb” a aterizării. La mijloc, rămân omul şi ...cerul.

...iar vorba lor înseamnă ZBOR

– Cum a decurs apropierea ta de cer?

– Am ajuns aproape de cer din iubire pentru oameni. Mi-a rămas în memoria afectivă, răsădită în anii copilăriei, a doua poruncă biblică : „Iubeşte-ţi aproapele tău ca pe tine însuţi”. Mai apoi, crescând mare, am aflat şi despre taina celorlalte porunci. Începând cu prima: “Iubeşte-L pe Dumnezeu din toată inima şi din tot cugetul tău”. Raţional, gândeam: dacă nu sunt capabil şi vrednic să-mi iubesc aproapele pe care îl văd, îl simt, pot chiar să-l ating când îi ajustez pe trup hamul paraşutei de salvare din scaunul de catapultare, cum voi fi în stare să-L iubesc pe Dumnezeu, pe care nu-L văd !? Şi astfel, încet, cu răbdare şi perseverenţă, mi-am rânduit bunele înţelesuri: omul de lângă mine, cerul de deasupra, munca mea şi zborul lui, obiectiv şi subiectiv, cel mai adesea adevărat.

– Viaţa ta, profesia şi familia, au ceva special ? Credinţa în Dumnezeu şi jertfa lumească se împacă ?

– Eu sunt un credincios ortodox mirean. Citind şi aflând, dar mai ales simţind apropierea de Dumnezeu, mi-am modelat viaţa: fac binele, gust frumosul şi-mi este suport adevărul. Munca de fiecare zi îmi întregeşte existenţa şi dă sens lumesc vieţuirii. Trăiesc între oameni, iubesc şi apăr oamenii, iar toate acestea, ştiu sigur, mă arată cum sunt. Dreptate are oricine, dar unul este adevărul. Eu cred în valoarea impusă de conştiinţă. Iar a conştientiza, înseamnă a avea măsură. În fapt, a fi obiectiv.

Căpitan-comandor
DUMITRU BERBUNSCHI

În perioada 16 – 21 august a avut loc pe aeroportul din Jukovski, de lângă Moscova, cea de-a şaptea ediţie a Salonului Internaţional Aviatic şi Aerospaţial, MAKS-2005.

Deşi nu a avut amploarea Salonului Internaţional de la Le Bourget din punctul de vedere al numărului de expozanţi, salonul de la Jukovski a impresionat la ediţia din acest an printr-un program deosebit de dinamic şi atractiv, precum şi prin valoarea contractelor semnate. Acestea au depăşit suma de un miliard de dolari, conform unei surse din conducerea organizatorică a evenimentului, citată de ITAR-TASS.

Rusia şi participanţii străini au semnat mai multe zeci de documente privind livrarea de aeronave, mai multe memorandumuri pentru cooperare, precum şi o serie de acorduri bilaterale. În cinci zile de expoziţie, peste 500.000 de persoane au vizitat manifestarea.

SISTEM DE APĂRARE SOL-AER MODERNIZAT

Constructorul militar Kupol a prezentat, în cadrul salonului aviatic MAKS – 2005, sistemul de rachete sol-aer OSA-AKM. "Circa 400 de sisteme OSA au fost adoptate de diferite ţări, acestea constituind elementul esenţial de apărare", a declarat Aleksandr Konopolov, designerul-şef al constructorului. Mai multe caracteristici ale sistemului au fost modernizate. Astfel, noua versiune oferă o protecţie mai bună a echipajului şi o manevrabilitate mai mare, iar unităţile de microunde au fost schimbate. OSA-AKM este dotat cu rachete sol-aer 9M33M3 teleghidate, a căror eficacitate a fost mărită cu 10-20 la sută. Arma este prevăzută cu un dispozitiv optico-electronic şi "capcane" menite să ofere protecţie contra rachetelor HARM, dar şi un antiradar, a transmis agenţia de ştiri RIA Novosti.

OSA-AKM este capabil să detecteze ţinte până la 45 de kilometri şi să le lovească la înălţimi cuprinse între 25-5.000 de metri, de la 1.500-10.000 de metri distanţă. Sistemul de luptă poate fi pregătit pentru un atac în patru minute, iar vehiculul atinge 60 de kilometri pe oră pe uscat şi opt kilometri pe oră pe apă.

„Excalibur" testează îndemânarea echipajelor

Aeronave aparţinând Forţelor Regale Aeriene Britanice şi Forţelor Aeriene ale Statelor Unite ale Americii au conlucrat în cadrul unui exerciţiu de pregătire ce a avut loc în localitatea engleză Lincolnshire.

Exerciţiul, denumit „Excalibur", a reprezentat o etapă din cadrul Iniţiativei Comune RAF/USAF pentru Pregătire şi s-a desfăşurat la Bazele Aeriene Wainfleet şi Holbeach.

Activitatea, o competiţie de bombardament de aviaţie şi bombardament de artilerie, a oferit echipajelor din cele două ţări posibilitatea testării propriilor îndemânări şi dezvăluirii tacticilor.

Pe timpul exerciţiului, aparatele au zburat în formaţii de câte 4. Activităţile desfăşurate s-au limitat la executarea de recunoaşteri şi bombardamente. Acest exerciţiu s-a aflat la cea de-a doua ediţie a sa, prima fiind desfăşurată în luna august 2004, cu scopul definit de a intensifica „Spiritul Forţelor" între unităţile tactice de zbor ale celor două ţări.

TESTE CU B-1B LANCER

Escadrila 337 de Testare și Evaluare a realizat, de curând, un set de teste cu noul model îmbunătățit al avionului B-1B Lancer, la Baza Forțelor Aeriene de la Dyess, Texas.

Testele s-au desfășurat în poligonul de trageri cu rachete "White Sands" și au constat în efectuarea unor trageri cu rachete aer-sol de tip Standoff, precum și cu alte modele de rachete din dotare.

Aripa nr. 7 de bombardament aerian a devenit, astfel, prima unitate care a folosit noul model de Lancer și, de asemenea, a executat trageri cu rachete de croazieră model JASSM. Este un pas uriaș pentru comunitatea B-1B și reprezintă un salt important în dezvoltarea capacităților de luptă ale avionului, a declarat **locotenent-colonelul Pete VanDeusen**, comandantul escadrilei.

Rachetele JASSM și AGM-158A sunt de tip aer-sol, cu un singur propulsor, putînd lovi ținte la distanțe de peste 150 de mile. Testele din 25 iulie au continuat cu obținerea unui nou record privind lansările rachetelor JASSM, prin distrugerea țintei după efectuarea unui traiect de peste 170 de mile nautice. Realizarea acestui record a fost posibilă și datorită implementării noului soft de urmărire electronică denumit SB10 (Sustainment Block 10), ce a dus la posibilitatea urmăririi țintei în detaliu și alegerea uneia dintre cele trei variante de lansare.

Pe lângă rachetele JASSM, cele două aparate B-1B Lancer care au efectuat teste au mai avut, ca putere de foc destinată exercițiilor, 28 de bombe model MK-82, rachete ghidate automat JDAM, MK-84 și GBU-38.

Japonia dezvoltă: programul PAC - 3

Japonia a încheiat, în data de 23 august a.c., un acord cu Statele Unite ale Americii privind producerea sub licență a interceptorului pentru rachete, model Patriot Advanced Capability – 3, începând cu prima jumătate a anului 2008.

Însă, contractul încheiat nu este deloc ieftin pentru Japonia și reprezintă, în același timp, un important salt pentru firma producătoare, Lockheed Martin. Costurile necesare dezvoltării unei infrastructuri tehnologizate, masiv industrializate, sunt mai mari decât dacă Japonia cumpăra pachetul PAC-3 de pe standurile firmelor americane. Totuși, Junichiro Koizumi, prim-ministrul japonez, dorește realizarea acestor facilități în scopul producerii, în viitor, a propriilor sisteme de rachete.

Totodată, guvernul japonez va încerca și dezvoltarea sistemului Standard Missile 3, proiectat pentru interceptarea rachetelor balistice care depășesc, în traiectoria lor, atmosfera pământului.

Lansări de rachete Minuteman III

O rachetă balistică intercontinentală Minuteman III a fost lansată, la data de 26 august, de la Baza Forțelor Aeriene Vandenberg, California, activitate desfășurată în cadrul unui test care a încercat să demonstreze integrarea sistemului în conceptul de luptă.

Datele care au rezultat în urma acestui test sunt vitale pentru asigurarea prezenței unor forțe competente în zonele de conflict. Personalul escadrilei a executat activități de mentenanță, de testare a sistemelor de telemetrie, comandă și urmărire, în scopul obținerii datelor necesare de implementare a sistemului de lansare.

Racheta lansată a parcurs o distanță de 4.200 de mile în 30 de minute, pentru a lovi o țintă localizată în Atolul Kwajalein, la est de Insulele Marshall, în fortul Ronald Reagan. Acest test reprezintă o nouă etapă în cadrul programelor de pregătire care au loc la Baza Vandenberg, alte lansări fiind programate în viitorul apropiat.

Radarul plutitor SBX-1

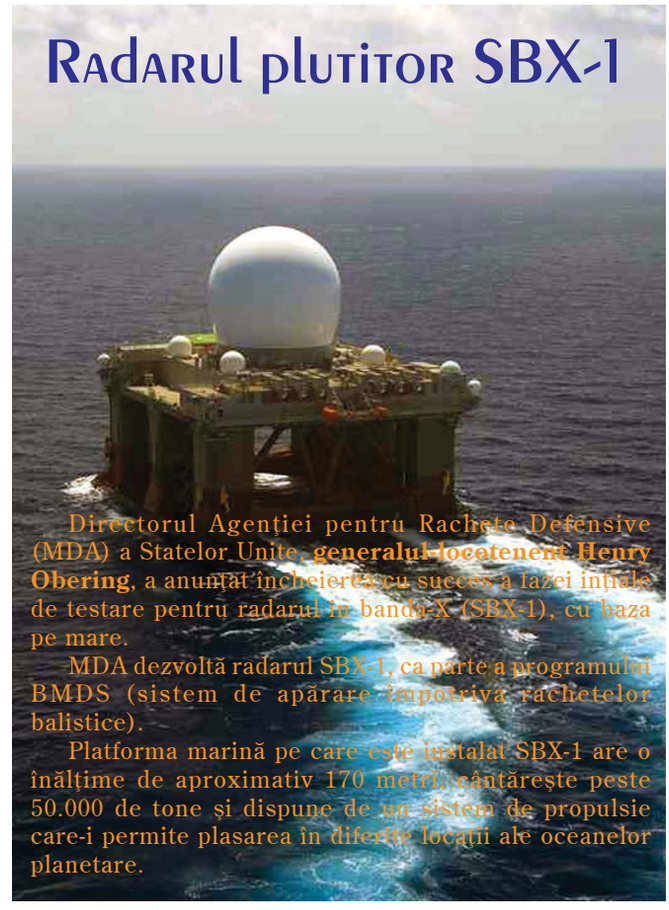

Directorul Agenției pentru Rachete Defensive (MDA) a Statelor Unite, **generalul-locotenent Henry Obering**, a anunțat încheierea cu succes a fazei inițiale de testare pentru radarul în banda-X (SBX-1), cu baza pe mare.

MDA dezvoltă radarul SBX-1, ca parte a programului BMDS (sistem de apărare împotriva rachetelor balistice).

Platforma marină pe care este instalat SBX-1 are o înălțime de aproximativ 170 metri, cântărește peste 50.000 de tone și dispune de un sistem de propulsie care-i permite plasarea în diferite locații ale oceanelor planetare.

HARRIER RĂMÂNE O FORŢĂ ÎN AFGANISTAN

Avioane de tipul Harrier GR7As, parte a Forţelor Comune Harrier, cu sediul la Baza Forţelor Regale Aeriene Britanice de la Cottesmore, au fost dislocate în Afganistan, începând cu luna septembrie 2004. Ele au fost, în mod constant, implicate în activităţi de sprijinire a celor două misiuni ce se execută în Afganistan: reconstrucţia ţării cu ajutorul Forţei Internaţionale de Asistenţă a Securităţii (ISAF) şi eliberarea sudului ţării prin Operaţiunea Enduring Freedom.

De asemenea, avioanele au jucat un rol important în asigurarea succesului alegerilor prezidenţiale care au avut loc anul trecut şi s-a hotărât ca acestea să joace acelaşi rol şi la viitoarele alegeri parlamentare ce vor avea loc în toamna acestui an.

Insurgenţii şi forţele antiguvernamentale operează în oraşe şi în regiunile muntoase din provinciile sudice şi de la graniţele cu Pakistanul. Aceste regiuni sunt sterpe, ostile şi pline de caverne sau alte oportunităţi pentru executarea de ambuscade împotriva forţelor coaliţiei.

O altă problemă întâmpinată de aparatele Harrier o reprezintă lipsa pistelor de decolare-aterizare. Forţele americane se străduiesc din răsputeri să mai construiască astfel de piste, datorită faptului că aeronavele Harrier sunt singurele aparate de luptă rapide care pot opera în sudul Afganistanului şi pot susţine trupele de la sol.

În ciuda acestor dificultăţi, avioanele Harrier rămân o forţă puternică în arsenalul coaliţiei din Afganistan şi vor face parte şi din forţele ce-şi vor desfăşura activitatea o dată cu mutarea comenzii ISAF în Afganistan şi cu includerea operaţiunilor din această ţară în planurile NATO.

"Western Wortex 05"

Baza militară canadiană de la Cold Lake, Alberta, a servit drept locaţie pentru desfăşurarea exerciţiului aerian "Western Wortex 05", la care au participat echipaje ale Forţelor Aeriene Regale, în special ale escadrilei IX Marhams, conduse de **comandorul Mike Drewett**.

"În această zonă clima poate deveni foarte rece în perioada iernii", a declarat **căpitanul Richard Langlois**. Cuvintele sale sună ca un eufemism, deoarece iernile de la Cold Lake, credincioase denumirii zonei respective, duc mercurul termometrelor până la temperaturi de -45 de grade Celsius. Pe timpul verii ele ating, însă, 35 de grade cu plus. Anul acesta a fost altfel. Incredibil de umed. Foarte umed. Însă aceste elemente potrivnice de climat – teren suprasaturat şi vreme schimbătoare – nu au împiedicat echipajele să-şi exerseze capacităţile de zbor de luptă pe durata celor două săptămâni şi jumătate ale exerciţiului.

Escadrila IX Mahram a avut posibilitatea de a efectua zboruri având la dispoziţie o suprafaţă de peste 4.000 de mile pătrate – peste trei pătrimi din suprafaţa Europei –, element ce a constituit principalul motiv de a alege această locaţie. Peste 600 de ţinte, dintre care 100 de factură majoră, de la aeroporturi la complexe industriale, au fost amplasate în această imensă zonă, tocmai pentru a putea simula într-un mod cât mai aproape de realitate condiţiile existente în zone reale de conflict. Beneficiind de aceste condiţii optime, escadrila a folosit din plin muniţiile laser ghidate şi bombele model "General Purpose" pentru lovirea ţintelor, rezulatul fiind încurajator – ţintele au fost distruse în proporţie de 97 la sută.

Locaţia de la Cold Lake a mai fost folosită şi de Forţele Aeriene Regale Britanice pentru desfăşurarea unui exerciţiu de 6 săptămâni, dar şi de NATO, pentru desfăşurarea exerciţiului "Maple Flag".

Japonia investeşte în UAV-uri

Japonia a demarat, de curând, un program privind dezvoltarea de vehicule aeriene fără pilot (UAV). Nu mai puţin de 200 milioane de dolari au fost alocaţi Agenţiei pentru Apărare privind realizarea, până în anul 2012, a două prototipuri de avioane fără pilot care să reprezinte o soluţie a importului din SUA a acestor tipuri de aparate.

Programul a fost aprobat în Parlament după o dezbatere în urma căreia s-a ajuns la concluzia că taxele necesare importului acestei tehnologii din Statele Unite sunt foarte ridicate.

GMLRS pentru Marea Britanie

Marea Britanie a devenit primul client care va recepţiona noul sistem de lansare a rachetelor teleghidate – GMLRS, în urma semnării unui contract în valoare de 55 milioane dolari cu compania Lockheed Martin.

Programul GMLRS a fost dezvoltat în urma cooperării dintre Statele Unite, Marea Britanie, Italia, Franţa şi Germania.

Noul sistem de rachete are o rază de acţiune de 70 de kilometri, este dotat cu sistem GPS care asigură o precizie maximă a loviriii ţintelor şi reducerea pagubelor colaterale, este operaţional în orice condiţii meteo şi dispune de o manevrabilitate sporită. Acurateţea teleghidării rachetelor conduce la o reducere cu până la 80% a numărului de proiectile necesare distrugerii unei ţinte.

Până în prezent, Lockheed Martin a încheiat trei contracte, în valoare totală de 290 milioane dolari, pentru producerea acestui sistem.

SISTEM DE AVERTIZARE ANTIRACHETĂ PENTRU ELICOPTERE

Companiei EADS Defence Electronics i-a fost acordat un contract în valoare de peste 10 milioane de euro de către Departamentul Australian al Apărării, în scopul livrării Sistemului de Detecție a Lansării Rachetelor (MILDS – AN/AAR-60), sistem necesar protejării elicopterelor și a avioanelor de tonaj împotriva atacurilor cu rachete.

Conform declarațiilor oficialilor companiei, sistemul va fi livrat pentru utilizarea sa de către elicopterele de tip Blackhawk SA70A și Chinook CH-47 pentru integrarea în proiectul "Echidna", ce vizează dezvoltarea elementelor de autoprotecție. "Având o rată de alarmare redusă și o rapidă secvență de detecție, combinată cu funcția automată de contracronometru, sitemul MILDS vine în ajutorul pilotului pentru luarea deciziilor în timpi extrem de scurți de reacție și asigură întoarcerea integrală la bază, atât a aparatului, cât și a echipajului. Este un alt exemplu de produs inovator oferit de EADS, o soluție tehnică ce vine în întâmpinarea cerințelor crescânde și schimbătoare ale armatei", a declarat Berhart Gerwert, director general la EADS Defence Electronics.

Cântecul de lebădă pentru "Canberra"

De curând, s-a confirmat faptul că aeronavele de tip "Canberra" vor fi retrase din serviciul Forțelor Regale Aeriene Engleze în viitorul apropiat. Deși nu a fost avansată încă o dată certă, cariera deosebit de eficientă, dar și îndelungată a avioanelor în cadrul Forțelor Aeriene se va încheia o dată cu momentul în care ultimele patru aparate model PR9, din Escadrila 39, vor fi retrase din serviciu.

ACORD RUSO-INDIAN

India și Rusia au semnat un acord interguvernamental pentru producerea de către compania Hindustan Aeronautics Ltd. a motoarelor rusești destinate avioanelor de antrenament HJT-36. Directorul Serviciului Federal pentru Tehnici Militare, Alexander Denisov, a declarat că semnarea acestui acord face parte dintr-o ofertă de dezvoltare a capacităților motoarelor de pe HJT-36.

Acordul ruso-indian conferă, totodată, cadrul de lucru pentru desfășurarea contractului în valoare de 350 de milioane de dolari încheiat între exportatorul de arme Rosoboronexport și compania HAL, semnat pe data de 16 august, în prezența președintelui rus Vladimir Putin, în cadrul mitingului aerian MAKS 2005.

Escadrila de Evacuare Aeromedicală 4626, aparținând Forțelor Aeriene Regale Britanice de la baza Lyneham, a participat, în cursul lunii august, la un exercițiu cu durata de două săptămâni în deșertul Utah, din SUA. Escadrila, compusă numai din voluntari, este destinată sectorului medical din cadrul diverselor operațiuni, și a participat la exerciții militare de

Exercițiul "Patriot 2005"

anvergură, în scopul integrării în misiunile comune executate de forțele engleze și cele americane.

Importanța desfășurării acestui exercițiu a fost explicată de **sergentul Andy Fleg**, de la aceeași escadrilă: "O parte importantă a muncii de colaborare cu aliații o reprezintă înțelegerea modului acestora de operare în zonele de conflict. Trebuie ca noi să cunoaștem semnalizările lor către piloții avioanelor, modul de asigurare a pacienților pe timpul zborurilor, care, evident, diferă de cele ale noastre. Toate aceste detalii pot salva secunde prețioase în cazul în care suntem chemați la intervenții reale."

Astfel, deși escadrila 4626 de evacuare aeromedicală este constituită numai din voluntari sau rezerviști, oricare dintre ei poate face față cu succes necesităților unor misiuni, oricât de diferite, din Orientul Mijlociu, Afganistan sau alte zone de conflict.

Pagini realizate de locotenent MIRCEA BARAC și plutonier-major SORIN SĂFTOIU

SATAN, O RACHETĂ BALISTICĂ... SPAȚIALĂ

În data de 24 august a.c., o rachetă balistică de tipul RS-20 Voyevoda (Satan, în codificare NATO) a fost lansată de la centrul spațial Baikonur, purtând o încărcătură ce trebuia plasată pe orbită.

Concepută inițial pentru interceptarea rachetelor balistice intercontinentale, Satan se află în serviciul

Forțelor de Rachete Strategice Ruse de peste 25 de ani.

Succesul înregistrat prin lansarea de la sfârșitul lunii august a demostrat faptul că Satan rămâne în continuare o rachetă viabilă, pe care forțele militare ruse pot conta și în viitor.

LUNA "FUGE" DE TERRA

Stația de telemetrie cu laser McDonald, aflată în apropiere de Fort Davis, Texas, SUA, folosește laserul pentru a măsura cu o acuratețe de un centimetru distanța dintre Pământ și Lună. Stația se folosește de țintele

reflectorizante lăsate pe suprafața Lunii în cele trei misiuni Apollo ale SUA și în cele două misiuni Lunokhod ale rușilor, efectuate fără oameni la bord.

Distanța dintre centrul Pământului și cel al Lunii este de 385.000 de kilometri, iar telemetria a indicat faptul că Luna se îndepărtează față de Pământ cu 3,8 centimetri pe an. Este cea mai exactă măsurătoare care s-a efectuat vreodată. Experimentul a început în anul 1969 și continuă și în prezent.

DISCOVERY. PUNCT ȘI DE LA CAPĂT...

Agenția Spațială Americană a reușit să lanseze cu succes, în cursul lunii august, misiunea Discovery, prima navetă cu oameni la bord după doi ani și jumătate de pauză.

Reluarea zborurilor cu oameni la bord după dezastrul din 2003 al navetei Columbia era greu să se producă fără emoții. O serie de defecțiuni succesive au amânat de două ori momentul lansării.

NASA a învățat lecția: misiunea Discovery a fost cea mai atent supravegheată din toate cele de până acum. Sute de aparate radar și video au filmat misiunea, monitorizând fiecare posibilă defecțiune.

Eforturile nu au fost zadarnice, întrucât, după lansare, au fost descoperite unele stricăciuni la învelișul termic al navetei, similare celor care au produs explozia navetei Columbia la reintrarea în atmosfera terestră.

Doi astronauți au ieșit în spațiu și au făcut reparațiile, în momentul în care naveta se afla andocată la ISS, conform instrucțiunilor primite de la NASA.

În cele din urmă, după 14 zile petrecute în spațiu, naveta s-a întors cu bine pe Pământ, după ce aterizarea a fost de mai multe ori amânată, din cauza vremii instabile din Florida.

NASA și-a atins astfel obiectivul principal – lansarea și aterizarea reușite ale navetei, după o pauză de peste doi ani și 1 miliard de dolari cheltuiți pentru a îmbunătăți siguranța vehiculului.

Specialiștii au însă o altă temă de lucru: izolația care se desprinde de pe rezervorul exterior, problemă considerată a fi fost rezolvată până la momentul lansării.

În aceste condiții, nici o altă navetă nu va mai părăsi baza de la Cape Canaveral până la găsirea unei soluții.

NASA a lansat, în data de 12 august, o nouă sondă către planeta cea mai studiată din sistemul solar: Marte.

Este vorba despre sonda Mars Reconnaissance Orbiter (MRO), a cărei misiune este de a examina planeta în detaliu, de pe o orbită joasă, ce îi va permite să atingă o rezoluție ce nici o altă sondă nu a reușit.

MRO va studia nu numai suprafața planetei, ci și formațiunile din atmosfera și chiar subsolul marțian. Cercetătorii vor folosi datele obținute de MRO pentru a studia istoria distribuției apei pe Marte. De asemenea, se vor căuta noi locuri de amartizare pentru viitoarele misiuni spre Marte, cu oameni sau robotice.

Sonda este echipată cu șase instrumente pentru studierea atmosferei, a suprafeței și a subsolului marțian. Două experimente vor analiza mișcarea sondei pentru a studia structura atmosferei înalte a planetei și a câmpului gravitațional.

MRO va ajunge la Marte în martie 2006. Orbita va fi atinsă prin fenomenul de aero-frânare, ce folosește frecarea sondei de straturile atmosferei înalte, ceea ce duce la frânarea sondei și modificarea parametrilor orbitei.

Pentru transmiterea informațiilor pe Pământ, MRO dispune de cea mai mare antenă aflată pe o sondă trimisă spre Marte. Transmițătorul de pe MRO este, de asemenea, cel mai puternic și este alimentat de panouri solare foarte mari. Această combinație va permite transmiterea de până la 10 ori mai multe date pe minut decât oricare altă sondă marțiană.

Germania s-a alăturat, de curând, celor 12 țări (Austria, Belgia, Franța, Marea Britanie, Italia, Spania etc.) implicate în programul european de explorare spațială „Aurora”.

Demarat în anul 2001, programul „Aurora” are drept obiective explorarea Lunii și a planetei Marte. „ExoMars”, prima misiune din cadrul programului, va fi lansată în cursul anului 2012 și este destinată analizei geofizice și exobiologice a mediului marțian.

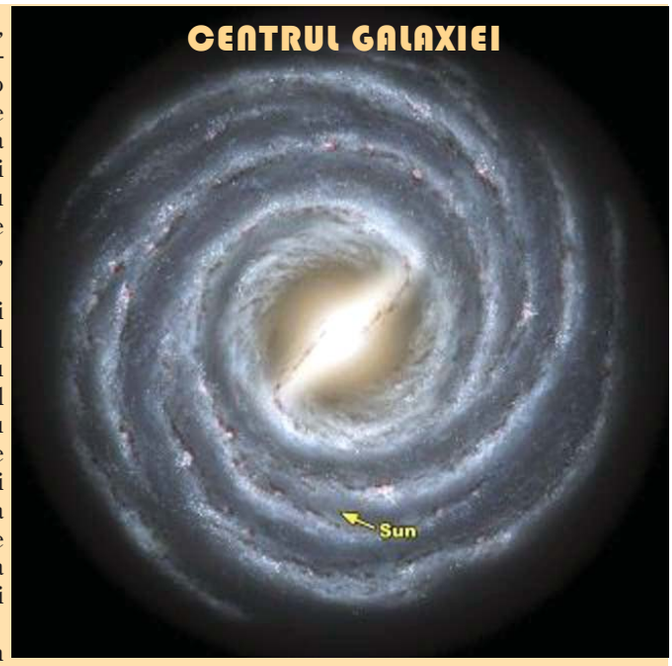

O echipă de astronomi, folosind date obținute cu telescopul spațial Spitzer, a creat o nouă imagine a galaxiei în care ne aflăm. Ei au arătat că forma galaxiei, o spirală, este mult mai complexă decât se știa. Ei au găsit în centrul galaxiei o bară de stele, lungă de 27.000 ani lumină, formată din stele bătrâne, roșii.

Cu ajutorul telescopului spațial Spitzer, aparținând agenției NASA, astronomii au realizat cel mai detaliat studiu al stelelor din galaxie. Aceștia au descoperit că forma galaxiei este puțin diferită de cea a unei spirale clasice. Studiul făcut a arătat că în centrul galaxiei se află o bară de stele, ce face ca galaxia noastră să ia forma unei spirale.

Existența barei de stele din centrul galaxiei noastre a fost de mai mult timp bănuită, însă doar acum a fost pusă în evidență foarte bine. Astronomii estimau că în centrul galaxiei se află ori o elipsă, ori o bară de stele. Noile observații au adus dovezi în favoarea celei de a doua ipoteze.

Ne-au vizitat Perseidele

Denumite după constelația din care par că vin, Perseidele reprezintă unul dintre multele roiuri active de meteori într-un an. Fenomenul de stea căzătoare este arhicunoscut. Puțini știu că dâra luminoasă este lăsată se o particulă sub 1 mm diametru ce arde în atmosfera Pământului, la frecarea cu aerul. Pentru o fracțiune de secundă, vedem acest fenomen, denumit de astronomi meteor. Particula de praf cosmic care arde în atmosferă se numește meteoroid, iar pietroiul care cade pe Pământ se numește meteorit.

Curentul meteoric Perseide este cel mai cunoscut publicului larg dintre toți curenții majori de peste an, atât datorită faptului că el a prezentat de-a lungul timpului o activitate regulată (fiind observat de cel puțin 2000 de ani), cât și pentru simplul motiv că perioada sa de activitate (17 iulie – 24 august) oferă condiții confortabile de observabilitate pentru cei din emisfera nordică. Mai mult, Perseidele reprezintă și unul dintre cei mai captivanți și dinamici curenți meteorici din ultimul deceniu, datorită trecerii cometei părinte P/Swift-Tuttle la periheliu în anul 1922, ocazie cu care s-a produs o intensificare a activității curentului peste rata normală prin apariția unor izbucniri suplimentare.

P.S. Perseidele nu trebuie confundate cu o ploaie de stele. În timpul unei ploi de stele se pot observa câteva mii de meteori pe oră, acestea fiind foarte rare.

OMUL „SPAȚIAL”

Agenția de știri Reuters a anunțat, în data de 16 august, faptul că astronautul rus Serghei Krikalev a stabilit un nou record al

zilelor trăite în spațiu: 748 de zile, în 20 de ani de carieră, petrecute pe stațiile spațiale ISS și MIR, precum și în diferite misiuni de aprovizionare, la bordul rachetelor spațiale.

Krikalev, alături de americanul John Phillips, formează echipajul expediției 11 al Stației Spațiale Internaționale. Aceștia vor rămâne la bordul ISS până în luna octombrie.

Precedentul record, de 747 zile, aparținea tot unui cosmonaut rus, Serghei Avdeyev.

VOIAJ ÎN JURUL LUNII

Firma de turism spațial Space Adventure a dezvăluit, la începutul lunii august, planurile unei călătorii în jurul Lunii. Proiectul va fi dezvoltat în

colaborare cu compania rusă RSC Energia. Astfel, pentru suma de 100 milioane de dolari, doritorii vor beneficia de un voiaj la bordul unei rachete Soyuz în jurul satelitului natural al Pământului.

Și pentru a dovedi că pământenii au inventat "superofertele", în program este inclusă o vizită pe Stația Spațială Internațională, la solicitarea turiștilor.

Reprezentanții celor două companii speră ca proiectul „Deep Space Expedition – Alpha” să poată fi pus în practică începând cu anul 2008.

Pagini realizate de
MIRCEA BARAC

Motto: *"Cunoaşte-ţi inamicul şi cunoaşte-te pe tine însuţi. Într-o sută de bătălii nu te vei expune nici unei primejdii. Când nu-ţi cunoşti inamicul, dar te cunoşti pe tine însuţi, şansele tale de victorie şi înfrângere sunt egale. Dacă nu-ţi cunoşti inamicul şi nici pe tine însuţi, eşti sigur că te vei găsi în primejdie în fiecare bătălie".*

(Sun Tzî – „Arta războiului")

RĂZBOIUL BAZAT PE REŢEA

– documentar –

ARGUMENT

În documentul *Viziunea Strategică: Provocarea Militară (Strategic Vision: The Military Challenge),* se apreciază că domeniul strategic este marcat, în prezent, de „globalizare" *(globalization)* şi „era informaţională" *(Information Age).* Aceste elemente reprezintă atât provocări, cât şi oportunităţi.

Globalizarea dă naştere la schimbări semnificative în domeniile social, politic şi al securităţii şi provoacă NATO în a răspunde cu flexibilitate la diferite riscuri şi ameninţări. După cum s-a demonstrat prin atacurile teroriste din 11 septembrie 2001, o ameninţare asimetrică complexă majoră solicită o nouă abordare a mecanismelor de identificare, descurajare, prevenire, împiedicare sau răspuns.

În timp ce globalizarea şi ameninţările aferente acesteia reprezintă pentru NATO o provocare la toate nivelurile, era informaţională aduce noi oportunităţi. Aceasta se caracterizează prin: ◆ schimbări în distribuţia puterii; ◆ creşterea complexităţii acţiunilor militare; ◆ reducerea distanţelor; ◆ comprimarea timpului de reacţie.

Dezvoltarea rapidă a tehnologiei informaţiei duce la creşterea accesului general la date, care, în cazul celor importante, cu adevărat relevante, împreună cu diminuarea semnificativă a timpului necesar pentru achiziţionarea acestora, au revoluţionat cea mai mare parte a societăţii, precum şi diferitele tehnologii.

Organizaţii dezvoltate vor fi acelea care vor recunoaşte aceste schimbări facilitate de tehnologia informaţiei şi care vor exploata noile oportunităţi ce vor permite schimbarea modului lor de lucru. *Strategic Vision: The Military Challenge* afirmă că forţele militare ale viitorului trebuie să fie agile, întrunite şi expediţionare. Ele trebuie să fie capabile să acţioneze în întregul spectru al conflictelor, rapid dislocabile şi sustenabile în orice condiţii, indiferent de durata şi tempo-ul operaţiilor.

Superioare din punct de vedere tehnologic, bazate pe un sistem logistic integrat şi capabile să opereze **în reţea,** aceste forţe trebuie să fie rapid adaptabile, integral interoperabile cu celelalte forţe militare şi capabile să interacţioneze întrunit cu autorităţile civile, organizaţiile neguvernamentale şi alte agenţii în domeniul operaţiilor întrunite. Într-un asemenea domeniu atât de complex, succesul va putea fi asigurat printr-un înalt nivel de instruire şi antrenare, asigurat de specialişti din toate domeniile.

Capabilităţile solicitate a fi realizate în acest domeniu includ: perfecţionarea culegerii şi distribuirii informaţiilor în aceeaşi măsură cu abilităţile de a anticipa şi reacţiona; creşterea numărului forţelor dislocabile flexibile care să poată face tranziţia rapidă de la acţiuni specifice războiului la cele de menţinere a păcii; îmbunătăţirea abilităţii forţelor de a colabora la toate nivelurile cu autorităţile şi agenţiile civile pe timpul operaţiilor; abilitatea forţelor de a desfăşura operaţii de stabilitate inclusiv specifice perioadei post-conflict.

Angajamentele viitoare vor fi axate pe abordarea operaţiilor bazate pe efecte *(Effects-Based Operations)* la toate nivelurile de comandă. Pentru a purta coerent asemenea operaţii, se vor asigura forţe şi capabilităţi caracterizate prin realizarea a trei obiective de transformare: ◆ superioritatea deciziei *(Decision Superiority);* ◆ efecte coerente *(Coherent Effects);* ◆ dislocabilitate şi sustenabilitate întrunite *(Joint Deployment and Sustainment).*

În acest context se înscrie RĂZBOIUL BAZAT PE REŢEA (RBR), un nou concept al războiului specific *„erei informaţionale",* abordat sub diferite titulaturi, cu multe elemente comune, dar şi cu numeroase deosebiri.

SCURT ISTORIC

Conceptul RBR a apărut pentru prima dată în mod public în anul 1998, o dată cu lucrarea *„Network Centric Warfare: Its Origin and Future".* Autorii (Arthur K. Cebrowski şi John J. Garstka) nu avansează nici o definiţie a acestui concept, denumindu-l ca fiind, de fapt, o nouă eră în arta războiului, bazată pe tehnologie, şi comparându-i potenţialul impact cu cel al aşa-numitului concept *„levée en masse"* (ridicare în masă) din timpul lui Napoleon. Totuşi, sunt subliniate unele dintre caracteristicile sale de bază: trecerea de la *platformă* la *reţea;* trecerea de la *individual* la *parte a unui sistem;* trecerea de la *informaţie* la *cunoaştere.*

În plus faţă de acestea, apar alte două aspecte deosebit de importante, care se vor dovedi, ulterior, în conţinutul altor lucrări de specialitate, ca fiind de esenţă: *Speed of Command* (viteza de comandă) şi *Self-synchronization* (autosincronizarea).

În anul 2000, John J. Garstka este coautor, alături de nume recunoscute, precum David Alberts şi Frederick P. Stein, din cadrul Programului de Cercetări pentru Comandă şi Control al Departamentului Apărării din SUA, la lucrarea *„Network-Centric Warfare: Developing and Leveraging Information Superiority"* (Războiul Bazat pe Reţea: dezvoltarea şi beneficiile superiorităţii informaţionale), imediat după aceea, în 2000, apărând ediţia a doua, revizuită. Se poate spune că acestea

reprezintă piesele de bază în eşafodajul teoretic care s-a construit ulterior.

Cu această ocazie, apare şi prima definiţie dată RBR: „modalitate de a genera putere de luptă prin integrare într-o reţea informaţională a senzorilor, decidenţilor şi executanţilor, în scopul cunoaşterii spaţiului luptei, măririi vitezei conducerii, accelerării ritmurilor operaţiilor, intensificării efectelor letale, accentuării protecţiei şi realizării unui anumit grad de autosincronizare".

Ulterior, un al doilea volum, intitulat *„Information Age Anthology: Understanding Information Age Warfare"* (David S. Alberts, John J. Gartska, Richard E. Hayes, David A. Signori), şi-a făcut apariţia în 2001, fiind menit să sprijine ideea de a pune împreună activităţile Departamentului Apărării americane şi iniţiativele diverselor state care au îmbrăţişat idee RBR, dar şi ale celor care folosesc mai mult sau mai puţin termenul de război bazat pe reţea. Setul a fost completat prin apariţia, în anul 2002, sub semnătura aceloraşi autori, a celui de-al treilea volum, *„Information Age Transformation: Getting to a 21st Century Military"*.

Şi, totuşi, ideea de a dezvolta un concept al acţiunii militare bazat pe tehnologia informaţiei şi comunicaţiilor nu datează din 1998, ci cu ceva ani în urmă, prin 1994, când s-au enunţat principiile sistemelor C4I *(Comandă şi Control, Computere, Comunicaţii şi Informaţii),* ulterior C4ISTAR (ISTAR – *Informaţii, Supraveghere, Achiziţia Ţintelor şi Recunoaştere).*

În anul 1997, a apărut lucrarea *„C4ISR Architecture Framework",* sub egida Departamentului Apărării al SUA, în care se regăsesc aproape toate elementele cuprinse în RBR, în principal ideea de a utiliza reţeaua sau reţelele interconectate pentru a obţine şi exploata supremaţia informaţională într-un spaţiu de luptă.

CE ESTE RĂZBOIUL BAZAT PE REŢEA?

RBR este un nou concept al războiului specific *„erei informaţionale"*. Acest concept reprezintă, de fapt, răspunsul *militar* la provocările acestei ere. Termenul descrie, în mare, combinarea strategiei, a noilor tactici, tehnici, proceduri şi organizaţii într-o forţă total sau parţial integrată într-o „reţea", care poate atinge un avantaj de luptă decisiv. Implementarea RBR este, înainte de toate, *comportamentul uman aplicat tehnologiei informaţiei.* Teoria RBR acoperă toate cele trei niveluri – strategic, operativ şi tactic – şi întreaga gamă a operaţiilor militare – de la operaţii de luptă majore, la operaţii de stabilitate.

O forţă conectată în „reţea", care desfăşoară operaţii specifice acestui concept, este o capabilitate esenţială pentru ducerea *operaţiilor bazate pe efecte (EBO, Effects-Based Operations).*

EBO nu este neapărat o nouă formă de luptă, nu înlocuieşte nici una din formele actuale recunoscute ale războiului, ci reprezintă un set de acţiuni dirijate pentru modelarea comportamentului forţelor proprii, neutre şi ale adversarului pe timp de pace, în situaţii de criză şi la război.

Asociate acestei noţiuni specifice sau

generate de conceptul RBR sunt: *planificarea bazată pe efecte (effects-based planning); imaginea operaţională comună (common operational picture); autosincronizarea (self-syncronization); viteza de comandă (speed of command).*

Cadrul conceptual al RBR include:

- **Factorul uman (People)** înglobează următoarele elemente: **individuale:** recrutare, selecţie, competenţă, conducere, educaţie, antrenare; **organizaţionale:** structuri, răspundere, roluri şi responsabilităţi; **culturale:** bariere culturale, încredere, diferenţe care pot afecta percepţia/ înţelegerea, politici asociate; **procesuale:** proceduri, înţelegeri politice şi legale, doctrine.

- **Celectorii (Colectors)** sunt numeroasele surse de colectare a datelor (senzori tradiţionali, servicii de informaţii, agenţii noi etc.).
- **Factorii de decizie (Decision Makers)** reprezintă însumarea capabilităţilor şi proceselor necesare pentru evaluarea, prevederea, simularea, planificarea şi luarea deciziei, predominant de natură umană.
- **Elementele de execuţie (Effectors)** sunt mecanismele destinate să asigure finalizarea rezultatelor planificării, utilizând toate instrumentele (mijloace militare şi civile, economice, politice etc.).
- **Sfera informaţiilor (Information Sphera)** cuprinde totalitatea aspectelor legate de managementul informaţiei. Exploatarea integrală a informaţiilor este o necesitate intrinsecă, la fel ca distribuirea şi protecţia acestora. Atributele dimensiunii informaţionale includ: obţinerea informaţiilor şi, în acelaşi timp, punerea lor la dispoziţia celor care trebuie să le cunoască; concepţia „publicării" informaţiilor cu acces secvenţial; interpretarea şi transformarea datelor într-o formă accesibilă; claritatea informaţiilor; fuziunea informaţiilor; implementarea informaţiilor; securitatea şi protecţia informaţiilor; politici de management al informaţiei.
- **Reţeaua (Network)** realizează mediul pentru distribuirea informaţiilor. Ea are următoarele caracteristici: o „reţea de reţele" extinsă la nivelul agenţiilor naţionale, internaţionale şi nonguvernamentale; capacitatea de a acoperi toate nevoile NATO în întreg spectrul de operaţii; dislocabilitate, rapiditate în reconfigurare şi capacitate de a suporta extinderea în afara zonei de operaţii; securitate; flexibilitate.

RBR generează *putere de luptă (combat power)* prin interconectarea în „reţea" a colectorilor, factorilor de decizie şi elementelor de execuţie, asigurând interfaţa şi serviciile pentru preluarea informaţiilor de la colectori, filtrarea, fuzionarea şi prezentarea acestora într-o formă accesibilă pentru luarea deciziei şi retransmiterea acesteia, împreună cu

informaţiile necesare elementelor de execuţie într-o manieră rapidă, clară, veridică.

În esenţă, transformarea avantajului informaţional în putere de luptă, prin interconectarea forţelor proprii, asigură o mai mare înţelegere a situaţiei, o mai mare viteză în luarea deciziei la toate nivelurile şi o mai mare viteză de execuţie.

CARE ESTE ROLUL RBR ÎN TRANSFORMAREA FORŢEI?

Transformarea forţei este un proces continuu, proactiv, care abordează natura schimbătoare a competiţiei şi cooperării militare prin combinarea unor noi *concepte, capabilităţi şi structuri/organizaţii,* care să exploateze avantajele prin care aceasta le deţine şi să o protejeze faţă de vulnerabilităţile asimetrice, asigurându-i o poziţie strategică şi, prin aceasta, sprijinirea şi promovarea păcii şi stabilităţii în lume.

Necesitatea transformării este dată de: amplificarea ameninţărilor asimetrice; creşterea provocărilor în domeniul forţelor şi capabilităţilor; oportunităţile trecerii de la *era industrială* la cea *informaţională;* determinările esenţiale *(high stakes)* care impun transformarea ca unică alternativă.

Finalitatea transformării constă în realizarea unor forţe întrunite, *bazate pe reţea* şi distribuite adecvat, capabile să asigure superioritatea în luarea rapidă a deciziei şi obţinerea efectelor masate pe câmpul de luptă.

În acest context, *transformarea forţei* include noile tehnologii, însă procesul depinde, în aceeaşi măsură, de dezvoltarea unor noi concepte operaţionale, structuri şi relaţii organizaţionale. Dezvoltarea capabilităţilor RBR este strâns legată de toate acestea. Trecerea de la gândirea bazată pe *platformă* la cea bazată pe *reţea* este **cheia transformării forţei.**

CARE SUNT PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE RBR?

Principiile de fond ale războiului bazat pe reţea permit înţelegerea puterii sporite a forţelor interconectate în *„reţea”,* constituind în acelaşi timp şi ipoteze de lucru asupra cadrului RBR ca sursă a avantajului în luptă. Acestea sunt: ◆ o robustă interconectare a forţei îmbunătăţeşte distribuirea informaţiilor; ◆ distribuirea informaţiilor îmbunătăţeşte calitatea acestora şi facilitează înţelegerea situaţiei; ◆ înţelegerea situaţiei permite conlucrarea şi autosincronizarea şi îmbunătăţeşte viteza de comandă; ◆ toate acestea duc la creşterea eficacităţii misiunii.

În acest context, **principiile care trebuie să guverneze o forţă interconectată în „reţea”** sunt: ◆ asigurarea, în primul rând, a superiorităţii informaţionale; ◆ asigurarea accesului secvenţial la informaţii (înţelegerea distribuită); ◆ viteza de comandă şi de luare a deciziei; ◆ autosincronizarea; ◆ forţe dispersate , operaţii diferite; ◆ demasificarea; ◆ modificarea condiţiilor iniţiale în ritmul schimbărilor ce survin; ◆ operaţii întrunite la toate nivelurile.

CARE SUNT PRINCIPALELE DOMENII ACOPERITE DE RBR?

Domeniul fizic. Este domeniul „tradiţional” al războiului, în care o forţă este „deplasată“ în timp şi spaţiu; este domeniul ce reuneşte spaţiul aerian, terestru, maritim, cosmic în care forţele militare desfăşoară întreaga gamă de operaţii şi în care platformele fizice şi legăturile de comunicaţii sunt interconectate.

Domeniul informaţional. Constituie locul unde informaţia este creată, vehiculată şi distribuită; este domeniul care facilitează transmiterea informaţiilor între luptători; este domeniul senzorilor şi al proceselor de distribuire şi accesare a produselor acestora, concretizate în *informaţii;* este domeniul în care acţionează sistemul comandă-control, în care este transmisă intenţia comandantului.

Domeniul cognitiv. Este domeniul din „mintea” luptătorilor; este domeniul specific EBO; este domeniul prin care s-au câştigat cele mai multe bătălii, campanii şi războaie; este domeniul în care se manifestă conducerea, morala, coeziunea, nivelul de antrenament, experienţa şi înţelegerea situaţiei; este domeniul specific intenţiei comandantului, doctrinei, tacticilor, tehnicilor şi procedurilor.

Domeniul social. Acesta defineşte elementele

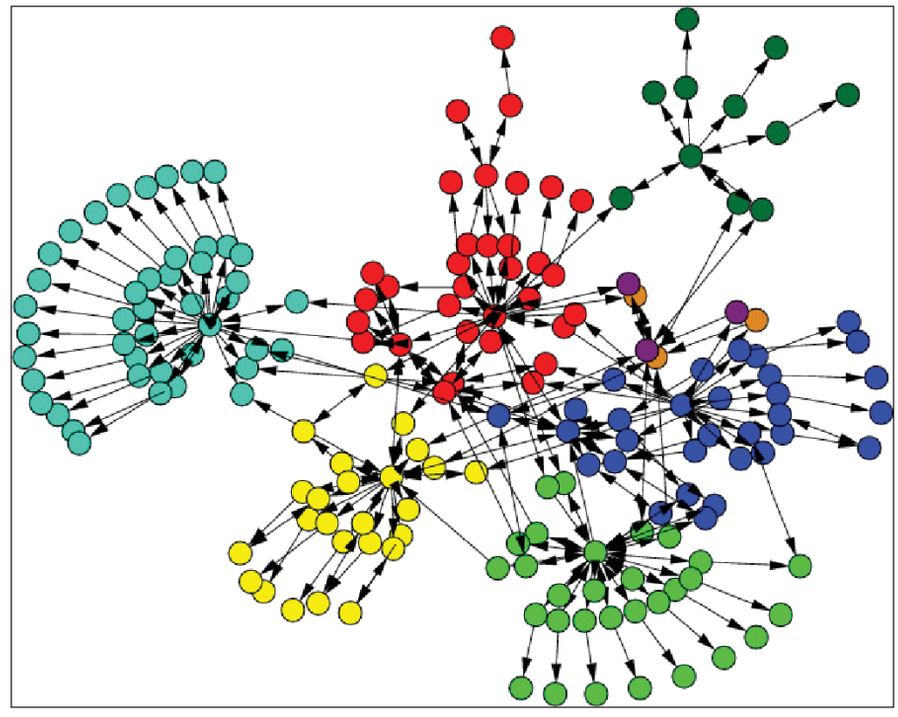

esențiale ale oricărei acțiuni umane; este domeniul în care oamenii interacționează, schimbă informații, realizează înțelegerea și iau decizii de colaborare; este domeniul specific culturii, setului de valori, atitudini, credințe.

CARE SUNT AVANTAJELE RBR?

Implicația RBR asupra domeniilor politic (colaborare interguvernamentală,consultare și luarea deciziei politice colective; informații de înalt nivel; detalii relevante specifice), strategic (coordonare cu națiunile și organismele non-guvernamentale; orientare militară; informații oportune, concentrate), operațional (comandă-control, planificare; informații detaliate, specifice) și tactic (elemente de execuție, senzori, comandanții forțelor; informații specifice în timp critic) va duce la îmbunătățirea, pe termen lung, a tuturor acțiunilor militare și nu numai, afectând toate aspectele acestora.

Viitoarele operații la nivelul NATO vor fi dezvoltate în domeniul expeditionar. Forțele pentru acest tip de operații vor trebui să fie rapid adaptabile la o varietate de misiuni, rapid dislocabile și, inițial, autosustenabile. RBR facilitează aceasta prin asigurarea unui înalt nivel al informațiilor în timp operațional.

În operațiile de durată, o organizare a logisticii deplin integrată, bazată pe capabilitățile facilitate de rețea, va fi încorporată în concentrarea sprijinului pentru forțele dislocabile.

Analiza oportună a cerințelor, prioritizarea resurselor și distribuirea optimă a elementelor luptătoare vor fi obiectivele de realizat.

Schimbările în domeniul operațiilor facilitate de rețea oferă și alte avantaje. Spre exemplu, o mai eficientă folosire a forțelor dispersate geografic și facilitarea regrupării acestora.

La fel ca și creșterea distanței de acțiune a senzorilor și a armelor, creșterea abilității de a „mișca" informațiile rapid minimizează constrângerile geografice.

O forță bazată pe facilitățile oferite de rețea poate masa efectele fără a masa forțele. Aceasta va reduce riscul de a deveni o țintă importantă pentru inamic.

RBR permite națiunilor să ofere capabilități speciale și să asigure dimensiunea sinergică în exploatarea interoperabilității.

Un alt beneficiu al capabilităților RBR pentru NATO va fi realizarea unor structuri de forțe și comandă agile, flexibile și reactive, capabile să acționeze și împotriva unor amenințări asimetrice.

Avantajele capabilităților RBR afectează numeroase domenii, precum:

Resursele umane. Este necesară o urgentă pregătire la toate nivelurile pentru a asigura sprijinul pozitiv al filozofiei RBR. O atenție deosebită trebuie acordată implicării în dezvoltarea unor noi deprinderi și competențe și antrenarea pentru exploatarea noului mediu.

Tehnologia. Potențialul vast oferit de Internet este modelul avansat de distribuție a informației. Tehnologia *Web,* asociată cu standardele industriale, va fi cheia dezvoltării unei infrastructuri cu care NATO și țările membre vor asigura distribuirea informațiilor standard. Aceasta va trebui formalizată și acceptată de națiuni, permițând senzorilor și platformelor schimbul reciproc de informații. Infrastructura C3 a NATO va asigura un set comun de servicii destinate

sprijinului distribuției și schimbului reciproc de informații. Programele existente sau în curs de implementare vor trebui ajustate pentru a asigura ceea ce se numește „rețea".

Informațiile. O implicare specială o reprezintă nevoia tuturor națiunilor de a recunoaște importanța și avantajele distribuirii informației în cadrul Alianței. Este recunoscut faptul că nici o națiune nu va distribui toate informațiile pe care le deține. Dar este critic necesar ca politicile pentru distribuirea informației să fie dezvoltate. Constrângerile în acest domeniu trebuie identificate și, când nu pot fi depășite, soluțiile sau abordările apropiate trebuie să fie întrunite și implementate.

Securitatea informațiilor. Este vitală dacă națiunile sunt de acord cu distribuirea tuturor informațiilor. Mecanismele, procesele și procedurile destinate asigurării unui înalt nivel de securitate a informațiilor și abilitatea unei dinamici separări a informațiilor vor facilita interacțiunea între partenerii membri și cei non membri ai Alianței.

Procesele. Capabilitățile vor sprijini dezvoltarea celor mai bune căi de lucru în toate situațiile ce vor necesita colaborare cu agențiile externe granițelor tradiționale ale Alianței. Noile procese vor necesita dezvoltarea noilor structuri de lucru și de exploatare a oportunităților.

Organizațiile. Noile căi de lucru vor conduce la noi structuri organizatorice ale forțelor și comandamentelor. Acestea vor necesita dezvoltări în paralel cu schimbări în infrastructură, structurile de informații și procese. Este un domeniu important care asigură că oportunitatea și eficiența unor noi căi de lucru vor fi identificate.

CARE SUNT ASPIRAŢIILE NATO PRIVIND TRANSFORMAREA CAPABILITĂŢILOR RBR?

Obiectivele principale ale transformării sunt: ◆ **deconflictarea:** analiza și revizuirea capabilităților actuale și ale celor care vor fi dezvoltate vor confirma alinierea la strategia RBR. Acest obiectiv necesită colaborare între națiunile Alianței angajate în acțiunea de dezvoltare a capabilităților RBR pentru a preveni suprapunerile sau divergențele; ◆ **coordonarea** – bazată pe doctrina curentă, organizații, procese și echipamente. Acest obiectiv identifică progresul capabilităților operaționale care pot fi realizate în termen scurt. Este caracterizat prin schimbări organizaționale și îmbunătățirea echipamentelor; ◆ **integrarea:** schimbările pe termen mediu în capabilitățile operaționale vor genera schimbări în doctrină, procese, instruire și echipamente, validate prin experimentări adecvate și exerciții ca parte a ciclului de dezvoltare. Acest obiectiv va fi caracterizat printr-o schimbare organizațională semnificativă și integrarea sistemelor tehnice pentru a obține o înaltă înțelegere a procesului de distribuire prin cel mai bun management al informațiilor. Standardele capabilităților vor fi implementate pentru noile pachete de capabilități și propuneri de forțe (*Capability Packages & Force Proposals);* ◆ **coerența** – avantajul maxim va fi obținut din exploatarea optimă a informațiilor, asigurată printr-o nouă doctrină, organizare, procese și echipamente, instruire și antrenare. Acest obiectiv pe termen lung este realizat pe baza *lecțiilor învățate.* Coerența va fi concentrată pe o cât mai bună realizare a efectelor/rezultatelor urmărite și va fi strâns legată de contactele cu organizațiile exterioare granițelor militare tradiționale ale Alianței.

NATO Response Force *(NRF)* va fi utilizată ca „vehicul" pentru implementarea noilor capabilități. Aceste capabilități trebuie realizate imediat. Națiunile cu responsabilități în programul *NRF* vor fi cele care vor testa soluțiile oferite de primele etape ale programului. Conceptele vor fi testate la cel mai înalt nivel operațional prin operații reale și programe de pregătire a *NRF* extinse, asigurând o excelentă analiză și date pentru *lecțiile învățate.*

Comandor dr.
GEORGE GHEORGHE
Locotenent-colonel
FLORIN BAROGA

Consilierul comandantului:

PENTRU OAMENI, ÎN MIJLOCUL LOR

Indiscutabil, maiştrii militari şi subofiţerii reprezintă, şi pentru categoria noastră de forţe, o importantă rezervă de cadre, o componentă activă şi dinamică în îndeplinirea misiunilor specifice Forţelor Aeriene. De aici, constituirea structurii denumite „consilierul comandantului", deja operantă.
Pornind de la aceste realităţi, redacţia revistei *„CER SENIN"* a organizat o dezbatere cu consilierii comandanţilor, consemnând, în rândurile de faţă, principalele concluzii privind rolul, misiunile şi efectele practice ale funcţiei nou create.

– Cum se traduce în practică, din punctul dumneavoastră de vedere, sintagma „Maiştrii militari şi subofiţerii formează coloana vertebrală a armatei române"?

Maistru militar clasa I CLEMENTIN ISPRĂVNICELU:

– Corpul maiştrilor militari şi al subofiţerilor a luat fiinţă o dată cu organizarea primelor unităţi ale armatei. Iniţial, acestor oameni li s-a încredinţat un rol de execuţie, fără prea multă

iniţiativă, libertare de exprimare şi gândire. În prezent, maiştrii militari şi subofiţerii din Forţele Aeriene constituie categoria de personal militar profesionalizat care întruchipează luptătorul şi specialistul militar capabil să conducă, să instruiască şi să motiveze personalul din subordine, pentru îndeplinirea cu succes a misiunilor încredinţate.

Plutonier-major MIHAELA VOICU:

– Deşi debutează în profesie în calitate de specialişti şi luptători pregătiţi pentru a conduce grupuri mici de oameni, fiind pregătiţi pentru a fi lideri de succes în structurile situate la baza ierarhiei militare, maiştrii militari şi subofiţerii urmează, de-a lungul carierei, un proces permanent de pregătire şi dezvoltare profesională, care le garantează accesul în echipele de comandă ale celor mai înalte eşaloane militare. Aşadar, maiştrii militari şi subofiţerii au devenit partenerii de echipă ai ofiţerilor. Pentru a înţelege mai bine modul în care funcţionează acest parteneriat, să ne imaginăm că avem de construit o casă. Ofiţerul este cel care concepe, planifică, organizează şi analizează, stabilind modul de acţiune pentru îndeplinirea cu succes a misiunii. Maistrul militar/subofiţerul organizează muncitorii, pentru a pune în practică strategia elaborată de ofiţer. Iar militarul angajat este cel care pune cărămidă peste cărămidă, materializând proiectul. Aşadar, fiecare militar are rolul său bine definit în îndeplinirea misiunii.

Maistru militar clasa a II-a CONSTANTIN ATANASIU:

– Pentru a contribui la succesul echipei, maiştrii militari şi subofiţerii trebuie să demonstreze că sunt lideri capabili să motiveze prin exemplul personal, să-şi pună propria experienţă în slujba instruirii şi a sprijinului acordat subordonaţilor, să impună şi să menţină standardele de pregătire, să asigure mentenanţa tehnicii militare din înzestrare, să se adapteze la schimbările specifice mediului militar şi societăţii. Din punctul meu de vedere, provocarea majoră pentru întregul corp al maiştrilor militari şi al subofiţerilor trebuie să fie aceea de a se situa permanent la înălţimea misiunilor încredinţate. Consider că atingerea acestui obiectiv este posibilă, atâta timp cât nivelul de autoritate acordat maiştrilor militari şi subofiţerilor corespunde responsabilităţii asociate fiecărei misiuni.

– Ce ne puteţi spune despre rolul consilierului comandantului pentru maiştri militari şi subofiţeri în structura Forţelor Aeriene?

Maistru militar principal ŞTEFAN JURUBIŢĂ:

– Consilierul comandantului asigură legătura organică între comandant şi corpul maiştrilor militari şi al subofiţerilor, în scopul eficientizării întregului proces instructiv-educativ şi al îndeplinirii cu succes a misiunilor încredinţate acestei categorii de personal. El este liderul maiştrilor militari, al subofiţerilor şi al militarilor angajaţi pe bază de contract şi, în această calitate, trebuie să se afle permanent în mijlocul acestora, pentru a cunoaşte, pe de o parte, motivaţia, comportamentul şi performanţele subordonaţilor, iar pe de altă parte, problemele şi greutăţile pe care aceştia le întâmpină, atât în viaţa profesională, cât şi în cea familială.

Maistru militar clasa I ADRIAN MÂNZĂLESCU:

– Din perspectiva responsabilităţii funcţiei pe care o ocupă, consilierul comandantului trebuie să întrunească o serie de calităţi: să aibă cunoştinţe temeinice şi capacitatea de a utiliza practic informaţiile deţinute; să aibă o bună imagine de ansamblu a propriului domeniu de activitate şi a modului în care acesta interacţionează cu celelalte domenii; să fie onest, moral şi corect cu personalul din subordine.

Plutonier-major MIHAELA VOICU:

– Aria de cooperare a consilierului comandantului este foarte vastă, acesta colaborând

permanent cu consilierii care încadrează funcţii similare în celelalte categorii de forţe armate. Această interacţiune permanentă în cadrul structurilor de consiliere îmi permite să afirm cu certitudine faptul că echipa de consilieri a Forţelor Aeriene este formată din militari bine pregătiţi, apreciaţi nu doar de şefi, ci şi de subordonaţi. Sunt oameni care pun suflet în ceea ce fac, cunosc problemele personalului, se implică în rezolvarea acestora, dând dovadă de profesionalism şi exigenţă în toate activităţile pe care le desfăşoară.

– Care este principala dumneavoastră preocupare, în calitate de consilieri ai comandantului pentru maiştri militari şi subofiţeri?

Maistru militar clasa I ADRIAN VELICHE:

– Principala noastră preocupare vizează crearea şi menţinerea unui nivel ridicat al moralului oamenilor, bazat pe un mediu de lucru motivant, care să determine creşterea

performanţelor individuale, condiţie esenţială pentru îndeplinirea cu succes a misiunilor încredinţate acestei categorii de militari. Grijile, problemele oamenilor, părerile lor trebuie aduse la cunoştinţă comandantului, însă într-o formă constructivă. Consilierul comandantului nu este un simplu informator al acestuia. Noi suntem cei care identificăm problema, îi investigăm cauzele, propunem soluţii de rezolvare a acesteia, acordând comandantului sprijinul necesar pentru elaborarea deciziei optime şi, ulterior, pentru implementarea soluţiei.

Maistru militar clasa I ADRIAN MÂNZĂLESCU:

– Un bun consilier trebuie să-şi cunoascxă foarte bine oamenii. Să ştie care sunt punctele forte şi cele slabe ale acestora şi să identifice modalităţile cele mai eficiente prin care să promoveze comportamentele dorite în cadrul organizaţiei

militare. Obiectivitatea permanentă este singurul mod în care putem câştiga nu doar încrederea comandantului, ci şi pe cea a colegilor noştri – maiştrii militari, subofiţerii şi militarii angajaţi pe bază de contract din unităţi.

– Motivarea subordonaţilor este una dintre funcţiile esenţiale ale oricărui manager. Cum aţi defini dumneavoastră succesul în acest domeniu?

Maistru militar clasa a II-a CONSTANTIN ATANASIU:

– Pentru mine, rezultatul unei activităţi eficiente în acest domeniu este transmiterea către subordonaţi a spiritului de învingător. Aceştia trebuie să conştientizeze faptul că sunt, prin natura misiunilor încredinţate, o componentă de elită a forţelor aeriene. Pentru a rămâne obiectiv, trebuie să spun că rezultatele obţinute până în prezent de corpul maiştrilor militari şi subofiţerilor în ampul proces de restructurare şi moder-

nizare a forţelor armate, care a făcut posibilă integrarea ţării noastre în NATO, au venit în sprijinul nostru, uşurându-ne misiunea de schimbare a mentalităţii. În perioada deloc uşoară parcursă de ţara noastră pe drumul aderării, oamenii au prins gustul succesului. Încrederea lor în propriile forţe, în potenţialul forţelor aeriene, a crescut permanent, o dată cu fiecare misiune îndeplinită.

Maistru militar principal ŞTEFAN JURUBIŢĂ:

– Nu trebuie să uităm că schimbarea mentalităţii este un proces deosebit de complex. Oamenii nu se schimbă de la o zi la alta. Cred însă că, acţionând cu înţelepciune, putem scurta această perioadă de renunţare la prejudecăţi, la anumite fapte sau atitudini care prejudiciază buna desfăşurare a activităţilor şi a procesului de instruire. Nu trebuie decât să dăm oamenilor posibilitatea de a obţine, zi de zi, noi succese, iar apoi să îi încurajăm să continue, făcându-i să înţeleagă că avem încredere în ei, în calităţile, aptitudinile şi competenţele personale care îi fac eficienţi în îndeplinirea misiunilor.

Maistru militar clasa I CLEMENTIN ISPRĂVNICELU:

– Am fost întotdeauna de părere că succesul nu este un act individual. În armată, mai mult decât oriunde, fiecare realizare se datorează cooperării, muncii în echipe. Mă bucur să constat că subordonaţii noştri sunt la fel de hotărâţi ca şi noi în privinţa necesităţii schimbării mentalităţii, a modului de gândire. Aceasta este prima şi cea mai importantă premisă a reuşitei. Legătura permanentă cu oamenii m-a ajutat să înţeleg faptul că nu suntem cu nimic mai prejos decât alţii. Valoarea profesională a maiştrilor militari şi a subofiţerilor din forţele aeriene, demonstrată de nenumărate ori, fie că sunt aviatori, fie radiolocatorişti, artilerişti sau rachetişti, îmi oferă certitudinea că vom reuşi. Împreună! În tot ce ne propunem.

– Vă mulţumesc foarte mult şi vă urez succes în activitate!

Dezbatere realizată de locotenent CIPRIAN PĂTRAŞCU

ATRIBUŢII ALE CONSILIERULUI COMANDANTULUI PENTRU MAIŞTRI MILITARI ŞI SUBOFIŢERI

– informează și consiliază comandantul în domeniul perfecționării profesionale a maiștrilor militari, subofițerilor și militarilor angajați pe bază de contract;

– propune măsuri de implementare a dispozițiilor și ordinelor vizând activitățile desfășurate de corpul maiștrilor militari, subofițerilor și militarilor angajați pe bază de contract;

– monitorizează și coordonează punerea în practică a concepției de instruire a comandantului, urmărind respectarea standardelor în domeniul ridicării performanțelor profesionale;

– verifică transmiterea și înțelegerea unitară a dispozițiilor și ordinelor ce vizează corpul maiștrilor militari, subofițerilor și militarilor angajați pe bază de contract;

– analizează planurile și programele de instruire, înainte de a fi aprobate, și formulează propuneri pentru optimizarea lor;

– înaintează comandantului propuneri privind selecționarea maiștrilor militari și a subofițerilor pentru cursurile de perfecționare desfășurate în țară și în străinătate;

– participă la organizarea și conducerea unor activități de pregătire profesională, încurajând continuarea studiilor de către personalul aflat în aria de responsabilitate;

– informează comandantul asupra problemelor sociale ale maiștrilor militari, subofițerilor și militarilor angajați pe bază de contract, prezentând propuneri de soluționare a acestora;

– asigură dezvoltarea și menținerea unui climat sociouman propice îndeplinirii cu eficiență maximă a misiunilor încredințate corpului maiștrilor militari, subofițerilor și militarilor angajați pe bază de contract.

ARTILERIA ANTIAERIANĂ ROMÂNĂ ÎN PERIOADA 1949 – 1960

Înfiinţarea C.A.A.T.

La data de 10.04.1949, prin ordinul ministrului forţelor armate, a fost înfiinţat Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului (C.A.A.T.). Nucleul de constituire l-a format Direcţia Apărării Antiaeriene a Teritoriului, aparţinând Secretariatului General pentru Trupe din M.A.I. Primul comandant al noului organism a fost numit generalul-locotenent Paul Alexiu.

Începând cu această dată, s-a trecut de la faza studiilor şi a propunerilor privitoare la reorganizarea artileriei antiaeriene, la faza aplicării concluziilor rezultate din aceste studii.

Astfel, la data de 1 mai 1949 a fost înfiinţată, în Bucureşti, Divizia 2 Artilerie Antiaeriană, având în compunere 3 regimente. Tot la această dată, se subordonează direct C.A.A.T. şi Divizia 1 Artilerie Antiaeriană (existentă la Braşov) cu regimentele 4, 5 şi 6, Regimentul de Pândă Aero, Centrul de Instrucţie al Artileriei Antiaeriene şi Şcoala de Ofiţeri de Artilerie Antiaeriană.

Între sarcinile care au revenit noului comandament al apărării antiaeriene a teritoriului s-au înscris organizarea în plan general a apărării antiaeriene a ţării, stabilirea modului de întrebuinţare în luptă şi asigurarea unui înalt nivel al capacităţii de luptă a tuturor forţelor şi mijloacelor antiaeriene. Dar pentru realizarea acestor lucruri era necesară întocmirea regulamentelor specifice armelor din apărarea antiaeriană a teritoriului şi asigurarea cu tehnică de luptă, armament şi muniţie a marilor unităţi şi unităţilor din subordine.

În anul 1949, o dată cu noua organizare a apărării antiaeriene a teritoriului, s-au stabilit şi noi obiective. Această organizare s-a făcut după o temeinică analiză a posibilităţilor inamicului aerian, luîndu-se în calcul faptul că cele mai ameninţate direcţii erau cele de sud-est, sud şi sud-vest. În aceste condiţii, apărarea antiaeriană a teritoriului a vizat apărarea raioanelor de importanţă economică vitală, a centrelor politico-administrative, a forţelor armate şi a populaţiei împotriva loviturilor mijloacelor de atac aerian. Apărarea antiaeriană a teritoriului a devenit o componentă a sistemului apărării naţionale, iar trupele de apărare antiaeriană a teritoriului – categorie de forţe a armatei, alcătuită din următoarele genuri de arme: trupele de artilerie şi rachete antiaeriene, forţele şi mijloacele de bruiaj radioelectronic şi trupele radiotehnice. De asemenea, aviaţia de vânătoare era subordonată operativ C.A.A.T., căruia îi revenea apărarea antiaeriană a ţării.

În felul acesta, apărarea antiaeriană a teritoriului a fost ridicată la nivelul corespunzător cerinţelor luptei moderne, recunoscându-i-se rolul şi locul în cadrul forţelor armate. Ca o consecinţă logică, s-a ivit necesitatea fundamentării teoretice a acţiunilor apărării antiaeriene şi a operaţiei de apărare antiaeriană, întrucât operaţiilor aeriene ale adversarului trebuie să li se contrapună operaţii antiaeriene.

Pentru realizarea practică a acestui deziderat, în anul 1949, artileria antiaeriană dispunea de 81 baterii a câte 6 tunuri grele şi 3 uşoare, 24 baterii de proiectoare a 12 piese, o companie de camuflaj prin ceaţă şi un batalion de baloane de protecţie. Aceasta era toată tehnica din dotarea apărării antiaeriene. La data de 19 iulie 1949, deficitul în tehnică de luptă şi în încadrarea cu personal se prezenta astfel: tunuri grele – 48 la sută; aparate centrale – 55 la sută; proiectoare – 70 la sută; ofiţeri – între 60 şi 90 la sută; subofiţeri – 68 la sută; maiştri militari – 85 la sută.

De asemenea, 1949 a rămas înscris în istoria armei ca anul regrupării eşaloanelor de comandă, a marilor unităţi şi unităţilor de artilerie antiaeriană dispersate după război în organica a 3 comandamente din 2 ministere

Tun antiaerian sistem KRUPP model 1936, calibrul 88 mm. A constituit material de bază al artileriei antiaeriene române în perioada 1938-1956

Tun antiaerian sistem VICKERS, model 1936, calibru 75 mm. Construit la uzinele Reşiţa începând cu anul 1938, a fost folosit până în anul 1956

şi al regândirii căilor de perfecţionare a structurilor organizatorice, de înzestrare a unităţilor cu tehnică modernă, în măsură a duce lupta cu mijloacele aeriene de atac aflate în plină dezvoltare.

Anul 1950, cu nimic mai prejos decât precedentul, s-a înscris ca dată de referinţă în istoria armei, prin intensificarea activităţilor de închegare a comandamentelor de mari unităţi şi de perfecţionare a pregătirii pentru luptă a unităţilor şi subunităţilor.

Întrucât tehnica de luptă era insuficientă faţă de numărul obiectivelor care trebuiau apărate, s-a recurs la completarea ei din import (U.R.S.S.) şi organizarea de mari unităţi şi unităţi pentru apărarea antiaeriană a obiectivelor şi zonelor importante. Anii 1949 –1950 marchează, totodată, organizarea sistemului O.I.L.A. – observare, înştiinţare, legături aeriene – pe întreg teritoriul ţării, cu 600 de posturi de observare vizuală, la distanţe de 10 – 12 km între ele.

Principalele repere ale artileriei antiaeriene în deceniul 6

Opţiunile cristalizate în anii 1949-1950 cu privire la dezvoltarea şi modernizarea artileriei antiaeriene au permis aplicarea, în perioada următoare, a unor măsuri care să le asigure transpunerea în practică.

Dacă anul 1950 a însemnat pentru această armă apropierea structurilor organizatorice de nivelul atins în timpul celui de-al doilea război mondial, perioada 1951-1960 a cunoscut, din acest punct de vedere, schimbări de esenţă, atât sub aspect cantitativ, cât şi calitativ.

Greutatea în a echivala starea de luptă reală a artileriei antiaeriene a constat în faptul

că schimbările organizatorice au avut o frecvenţă mare, chiar şi de mai multe ori pe an, în cadrul aceluiaşi eşalon. Parte din armamentul antiaerian, repartizat pentru constituirea unor eşaloane, a fost necorespunzător, iar multe subunităţi, chiar şi regimente, au avut în diferite etape statutul de "unitate de cadre".

Pentru a avea o imagine a situaţiei în care s-a aflat artileria antiaeriană şi din punct de vedere al capacităţii de luptă, trebuie remarcat faptul că aceste aspecte au determinat o diminuare cu 25 până la 30 la sută a numărului de unităţi reprezentând structura organizatorică. La baza acestei aprecieri au stat consemnările din rapoartele anuale ale unităţilor prin care se atrăgea atenţia că o treime din tehnica aflată în serviciu nu mai corespunde cerinţelor impuse de misiunile primite în statele de organizare, iar în privinţa încadrării, o baterie din trei este „baterie cadre".

Deşi schimbările produse în această perioadă au vizat şi compartimentele învăţământ, asigurare de luptă şi reparaţii, unităţile lor reprezentative nu au fost incluse în grafic.

În desfăşurarea acestei dinamici, s-au avut în vedere atât elementele de modernizare, cât şi cele de perfecţionare a modului de întrebuinţare în luptă a unităţilor.

Principalele repere care au călăuzit dezvoltarea artileriei antiaeriene în perioada 1950-1960 pot fi sintetizate astfel:

A. Construcţia unui sistem de supraveghere aeriană, de descoperire şi informare oportună a organelor interesate în cunoaşterea situaţiei existente în spaţiul aerian românesc, de alarmare, conducere şi ducere a acţiunilor de luptă de către armatele active pentru combaterea şi nimicirea inamicului aerian sau, altfel spus, „integrarea" tuturor forţelor şi mijloacelor destinate îndeplinirii acestei misiuni într-un sistem unitar. În acest cadru, artileria antiaeriană a fost concepută ca forţă principală de reacţie antiaeriană, care, în cooperare cu aviaţia de vânătoare şi unităţile de OILA (după 1955, trupele radiotehnice), era chemată să respingă acţiunile ofensive ale inamicului aerian. Trebuie precizat că rolul prioritar acordat artileriei antiaeriene era perceput în limita zonelor de acţiune ale acestor mijloace trasate în jurul instalaţiilor, obiectivelor şi platformelor de apărat în raport cu posibilităţile de luptă, cunoscute în literatura de specialitate ca apărare apropiată şi nemijlocită.

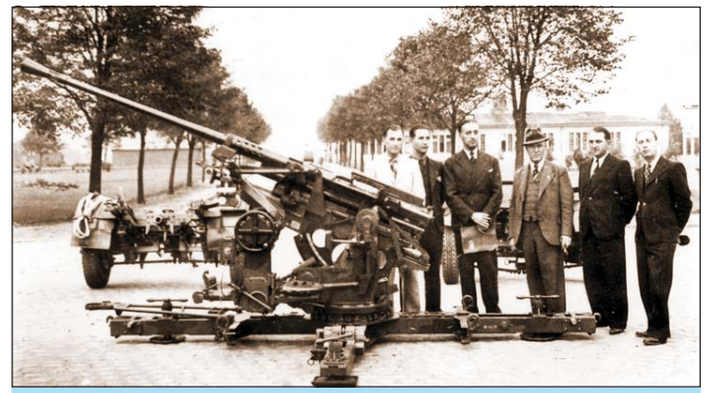

Comisia română de recepţie a tunurilor 37mm Rheinmetall, la uzină (1958)

În afara acestor zone, lupta cu inamicul aerian cădea în sarcina aviaţiei de vânătoare, care putea acţiona fără restricţii.

Din documentele de arhivă şi din argumentele cuprinse în rapoartele diferitelor eşaloane, care îşi susţineau propunerile pentru realizarea unui astfel de sistem, rezultă că în sprijinul concepţiei respective erau invocate atât experienţa războiului mondial, cât şi a conflictelor locale ce i-au urmat, concepţie potrivit căreia încleştarea maximă în acţiunile sol-aer va avea loc nu pe căile îndepărtate de pătrundere a inamicului aerian spre obiectivele vizate a fi lovite, ci pe căile apropiate şi nemijlocite, respectiv în zona acestora.

Şcoala de Ofiţeri de Artilerie Antiaeriană – 1951: cunoaşterea tehnicii din înzestrare

O dată cu creşterea importanţei acordate luptei aviaţiei de vânătoare proprie dusă împotriva mijloacelor aeriene de atac pe căile îndepărtate de pătrundere a acestora spre adâncimea teritoriului, creşte şi importanţa luptei artileriei antiaeriene aflată în apărarea obiectivelor duse împotriva inamicului aerian, care a reuşit să pătrundă spre aliniamentele de lansare a încărcăturii de luptă.

B. Transformarea bateriilor de artilerie antiaeriană în sisteme de tragere semiautomate prin introducerea în compunerea lor de luptă a unor mecanisme şi instalaţii care să permită integrarea într-un proces unitar a funcţiilor de descoperire şi însoţire a ţintelor, de calcul şi execuţie a tragerilor antiaeriene, terestre şi navale şi de readucere a sistemului în stare iniţială. În această idee, staţia de radiolocaţie pentru trageri, aparatul central de calcul şi tunurile au devenit elementele de rezistenţă în construcţia unui asemenea sistem ce s-a dorit a fi generalizat în întreaga artilerie antiaeriană.

C. Constituirea de unităţi omogene ca structură şi înzestrare, în raport de calibru, model şi an de fabricaţie, care să fie întrebuinţate pentru apărarea obiectivelor importante de pe teritoriu prin dispunerea lor pe aliniamente succesive, şi de unităţi eterogene (mixte) pentru apărarea obiectivelor izolate de dimensiuni reduse.

D. Introducerea serviciului de luptă permanent din dispozitive organizate în acest scop, care să reducă baremele de trecere dintr-o stare de pregătire în alta şi de reacţie a sistemului în caz de necesitate.

E. Înlocuirea treptată a armamentului antiaerian, aparaturii şi instalaţiilor aferente, depăşite fizic şi din punct de vedere al performanţelor, cu produse noi, în măsură a anula decalajul existent între posibilităţile de atac ale aviaţiei şi cele de combatere a artileriei antiaeriene.

F. Organizarea unei reţele de învăţământ şi antrenament cu funcţionare permanentă (şcoli militare, centre de instrucţie, pligoane) şi periodică în raport de nevoi (şcoli divizionare – regimentare, cursuri şi convocări), care să asigure necesarul de cadre, dar şi un nivel corespunzător de competenţă profesională impus de gradul de complexitate atins pe plan mondial de această formă specifică de apărare a ţării.

(*va urma*)

Trecerea tehnicii de artilerie antiaeriană peste râul Mureş, la Alba Iulia, executată în cadrul unui exerciţiu cu trupe, în anul 1950

Locotenent MIRCEA BARAC

Bibliografie:

General de divizie (r) Eugen Teodorescu, locotenent-colonel dr. Visarion Neagoe, "Istoria Artileriei şi Rachetelor Antiaeriene Române" vol. II.

General-colonel (r) dr. Vasile Cutoiu, "Istoria apărării antiaeriene a teritoriului României"

Notă:

Fotografiile au fost asigurate de Brigada 1 Rachete Sol-Aer

Foto: EUGEN MIHAI

AN ANIVERSAR

Cu cinci decenii și jumătate în urmă, în condițiile propice create de victoria revoluției din decembrie 1989, în anul imediat următor, la inițiativa unor oameni de înaltă simțire patriotică și ostășească, au luat ființă trei asociații de importanță națională, ce cuprindeau în rândurile lor foști combatanți pe cele două fronturi, de Est și de Vest, din cea mai mare conflagrație a secolului trecut.

Este vorba de Asociația Națională a Veteranilor de Război, Uniunea Națională a Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere și Asociația Română pentru Propaganda și Istoria Aeronauticii. De remarcat că un număr important de membri din toate acestea, dar mai cu seamă din A.R.P.I.A., au făcut parte din Forțele Aeriene Române.

În prima jumătate a acestui an, cele trei asociații au aniversat 15 ani de existență. Evenimentul a fost marcat de prezența reprezentanților categoriei noastre de forțe, bucurându-se, în egală măsură, de o atenție deosebită din partea societății civile, a mass-media.

Cea mai recentă sărbătorire a fost a veteranilor de război, la Palatul Cercului Militar Național, onorată de participarea unor demnitari de la Președinție, Guvern, Ministerul Apărării Naționale. În Raportul Aniversar, prezentat de generalul (r) Marin Badea Dragnea, președintele A.N.V.R., au fost trecute în revistă principalele activități desfășurate de Asociație și filialele sale, realizările obținute în cei 15 ani de existență și obiectivele pe care și le-au propus pentru perioada următoare.

S-a evidențiat faptul că, urmare a demersurilor întreprinse de conducerea A.N.V.R., a înțelegerii de care au dat dovadă guvernanții în această perioadă, expresie a prețuirii și recunoștinței ce le-o poartă întreaga societate, au fost adoptate o serie de legi și acte normative prin care s-au acordat o seamă de drepturi și facilități atât celor mai în vârstă ostași ai țării, care cu arma în mână și-au apărat patria, jertfindu-se pentru libertatea și independența ei, cât și pentru invalizii, văduvele de război și cele ale veteranilor. De aceste drepturi au beneficiat și foști militari din Forțele Aeriene Române, supraviețuitori ai celui de-al doilea război mondial. În afara indemnizației de război, în funcție de stagiul pe front, s-au acordat rente lunare speciale celor distinși cu ordine și medalii de război, precum și cu „Crucea Comemorativă". Între cei ce au beneficiat și beneficiază de rente pentru distincții dobândite pe front se numără și aviatorii cavaleri ai Ordinului „Virtutea Aeronautică".

Pe lângă drepturile bănești, au fost acordate călătorii gratuite cu toate tipurile de trenuri, cu mijloacele de transport în comun, scutiri de taxe și impozite, împroprietăriri la cei decorați cu ordine și medalii de război, asistență medicală și medicamente gratuite, s-au făcut avansări onorifice în grad etc.

Aceste realizări au fost mult apreciate de participanți, care au evidențiat generozitatea măsurilor luate, ca o reparație morală și materială pentru sacrificiile lor.

În cinstea acestui eveniment, au fost emise plachete și diplome aniversare. De asemenea, a fost editată o amplă lucrare documentară și de memorialistică, „Tradiție și Istorie", pe care o vom prezenta în numărul viitor.

APRECIERI BINEMERITATE

În această vară, medicii din cadrul Statului Major al Forțelor Aeriene au desfășurat o serie de activități, în țară și în străinătate, care au vizat, în principal, evacuarea medicală, antrenamentul și pregătirea continuă a personalului medical, evaluarea lecțiilor învățate în urma operațiunilor militare și exercițiilor din ultima vreme care implică armonizarea documentelor din punct de vedere procedural medical și logistic, amendarea unor propuneri de standardizare, precum și finalizarea unor acorduri NATO de standardizare.

La Centrul de Medicină Aeronautică de la Henlow, din Marea Britanie, colonelul doctor Alexandru Eliad și locotenentul doctor Leonard Lupu au făcut un schimb util de informații cu omologi din țara gazdă, abordând următoarele domenii: n echiparea aeronavelor în variantele MEDEVAC și CSAR; n antrenamentul comun al echipelor de evacuare aeromedicală; n determinarea standardelor fiziologice pentru echipamentele de menținere a funcțiilor vitale; n elaborarea a noi documente de standardizare referitoare la dezorientarea spațială; n medicamentele folosite de personalul aeronavigant etc.

Au rezultat concluzii importante în legătură cu standardizarea antrenamentului, a pregătirii continue și a procedurilor de intervenție în cazul misiunilor reale executate de personalul medical aeronavigant – care se vor regăsi în „Manualul de evacuare aeriană medicală în Forțele Aeriene Române" –, echiparea aeronavelor destinate misiunilor MEDEVAC și CSAR cu cele mai moderne aparate de susținere a funcțiilor vitale.

Acțiuni similare s-au desfășurat și cu ocazia vizitei unei delegații medicale din Turcia, condusă de colonelul doctor Osman Kan, medicul șef al Forțelor Aeriene Turce. După ce au vizitat Spitalul Militar Clinic de Urgență „Carol Davila", oaspeții s-au oprit pentru mai mult timp la Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială, unde au primit informații detaliate despre aspectele activității din compartimentele: psihologic, oftalmologic, medicină internă etc. Deosebit de interesantă a fost activitatea organizată de medicii Statului Major al Forțelor Aeriene la Baza 90 Transport Aerian. Aici a avut loc un schimb util de experiență, în care ambele părți au prezentat informări asupra sistemului de evacuare aeromedicală din cele două țări.

După ce au asistat la demonstrații practice cu elicopterul IAR 330 PUMA, amenajat MEDEVAC, medicii militari turci s-au declarat plăcut impresionați de modalitatea rapidă de căutare-salvare și evacuare aeromedicală românească, de utilitatea și eficiența utilizării elicopterului în spații și zone de relief accidentat, de competența personalului ce efectuează aceste operațiuni. Șeful delegației a declarat că, la reîntoarcerea în țară, va recomanda folosirea de către Forțele Aeriene Turce a unor asemenea tipuri de aeronave.

Ambele acțiuni, din Marea Britanie și România, s-au bucurat de un real succes, au dus la identificarea unor domenii comune de interes, a unor tehnici și procedee practice care să asigure conlucrarea, în viitor, a serviciilor de evacuare medicală din cele trei țări membre ale Alianței Nord-Atlantice.

Pagină realizată de
PETRE BÂNĂ

"TATA PRUIA"

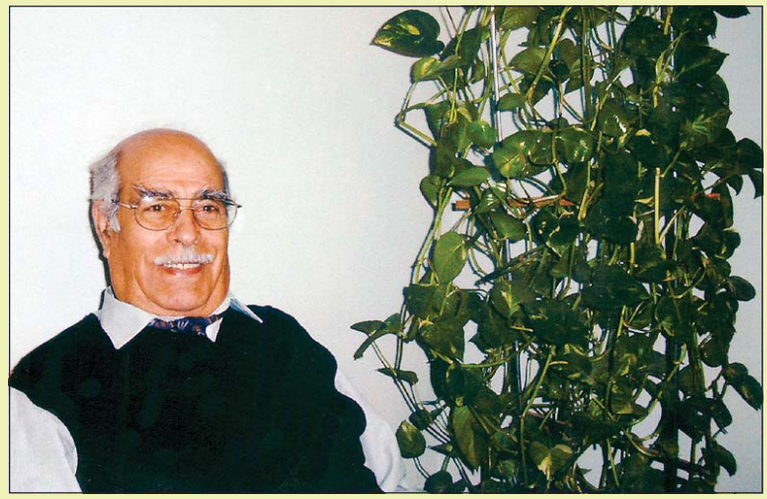

Așa a fost pentru promoția noastră, ca și pentru toate cele 25 de promoții din aviația militară și civilă pe care le-a format: "TATA PRUIA". Ani și ani, din cei 80 pe care i-a împlinit la 29 august, el a vegheat la liniștea și viața învățăceilor, durate cu neliniștile și zbaterile lui continue, de parcă n-ar fi avut familie. Familia lui a fost școala în care se formau viitorii ofițeri naviganți de aviație, iar loc de muncă i-a fost mereu cerul, pe care dorea sa-l stăpânim și noi cu siguranța și cu măiestria lui.

"Mă, fata mea, mă, copilu' meu...", își îndulcea el vocea înainte de a rosti vreo dojană, ori a da vreun sfat, lipindu-și inima și sufletul de năstrușnicele noastre porniri.

Îi citem suferința pe chipu-i măsliniu, coborând amarnic de pe fruntea-i mereu îngândurată spre stufoasele lui sprâncene, arcuite în neștiute semne de întrebare ori de câte ori era nevoit să ne corecteze nereușitele, micile nebunii. " Tata Pruia" își cunoștea mai bine ca oricine feciorii, adică elevii. Și a avut sute, mii în decursul prodigioasei și îndelungate-i sale cariere la manșă, dintre care la 300 le-a dat, în numai 7 ani, calitatea de comandant de aeronavă cu specific utilitar, pâine bună și sănătoasă, cum numai mama lui știa s-o pregătească și s-o coacă.

Dintr-un sat din Dolj a plecat la București, din dragoste de zbor și din sărăcie.

La 18 ani, când mulți nu știu încă încotro s-o apuce în viață, el obținea brevetele de planorist categorille A, B și C, bătea recorduri de durată în zbor când prindea câte-o "termică", mai marii săi fiind nevoiți să trimită după el câte un avion să-l determine să vină la aterizare.

La 19 ani avea brevetul de turism în buzunar, zbura Klemm-urile 25 și 35.

Dar visul lui era mereu la aviația militară. Pe care a slujit-o încă din 1947. Ca elev, apoi ca pilot într-o unitate de luptă și, din 1951, în instituții militare de învățământ, ca instructor, comandant pe diferite trepte ierarhice, metodist – autor de manuale și cursuri, recepționer. Generații de ieri și de azi de piloți îi datorează, într-o bună măsură, devenirea lor.

A zburat 31 de tipuri de aeronave, dintre care 7 tipuri de planoare și 24 de avioane, totalizând 6.000 de ore de zbor.

Iar când în București s-a înființat filiala Asociației Române pentru Propaganda și Istoria Aeronauticii, deși pensionar, "Tata Pruia" n-a pregetat și s-a înscris imediat în organizație, devenind, după un timp, secretarul ei general. Și iar și-a întors gândurile, munca și eforturile spre aviația militară, popularizând-o verbal și în scris, prin articole, însemnări, cărți, între care "Un secol de aeronautică" și "Aviatori veterani de război". Și, încet-încet, ca la 80 de ani, merge în școli, în facultăți să "bage" în feciori microbul aviației, și nu de puține ori vine în redacția noastră să ne reamintească o datorie de onoare a Asociației, ca și a noastră, a tuturor, de a scoate mai repede de sub tipar, "Enciclopedia Aeronauticii Române". Și când începe, în stilu-i caracteristic, "Mă, fata mea, mă, copilu' meu..." parcă nu-ți vine să-l refuzi.

La mulți ani, Tata Pruia!

Comandor (r) PETRE BÂNĂ

PE URMELE ISTORIEI

O istorie de 50 de ani, câți se vor împlini anul viitor, de când au intrat în dotarea Aviației Militare Române elicopterele – aceasta a fost problematica abordată în ședința filialei București a Asociației Române pentru Propaganda și Istoria Aeronauticii.

Despre evenimentul produs cu aproape cinci decenii în urmă a vorbit **comandorul (r) Vasile Iurașcu,** primul comandant al Regimentului de Elicoptere înființat în garnizoana Alexeni, unitate care s-a constituit în pepinieră a cadrelor de aviație ce urmau să facă parte din regimentele formate în anii '70, și unul dintre primii piloți care au trecut pe noua categorie de aeronave.

S-a relevat importanța pe care au avut-o elicopterele de luptă în sprijinul instruirii trupelor de uscat, ale marinei militare, în dezvoltarea economiei naționale.

Au fost trecute, de asemenea, în revistă rolul însemnat pe care le-au avut elicopterele în construirea Transfăgărășanului, a liniilor de înaltă tensiune în zonele muntoase, în agricultură – prin misiunile aviochimice –, aportul substanțial la salvarea oamenilor și bunurilor materiale în timpul inundațiilor din anii '70 și '80, la transportul răniților și bolnavilor din locuri inaccesibile altor mijloace. S-au amintit momente deosebite din aceste misiuni.

Au adus noi și elocvente dovezi despre importanța dotării aviației cu elicoptere și munca depusă pentru formarea de piloți pe această aeronavă **generalul de flotilă aeriană (r) Constantin Mereu,** președintele filialei și fost șef al Școlii Militare de Ofițeri de Aviație "Aurel Vlaicu", **comandorul (r) Mihai Iacob,** fost comandant al Regimentului de Transport Otopeni, în cadrul căruia a luat ființă prima escadrilă de elicoptere, **comandorul (r) Mihai Fitcal,** primul comandant al unității de elicoptere din Dobrogea și singurul pilot român care a zburat cu acest aparat în Mexic, **comandorul (r) Vasile Cuciureanu,** din Escadrila specială care a deservit o anumită perioadă conducerea statului, și aviatoarea **Ruxanda Agache.**

Activitatea se înscrie în suita acțiunilor premergătoare jubileului de anul viitor. **(P.B.)**

E vremea schimbării!

Schimbarea este o constantă a existenței. Nimic nu se sustrage schimbării. Ca orice organism viu, organizațiile se schimbă permanent: se nasc, se dezvoltă, ating maturitatea, apoi intră în declin și mor. Mai ales organizațiile care își desfășoară activitatea în medii dinamice, instabile sau turbulente trebuie să se adapteze continuu pentru a supraviețui.

Etapele schimbării

1. Dezgheţul. Este etapa în care un sistem începe să repună în discuție percepțiile, obiceiurile și comportamentele sale. Starea de nesiguranță și anxietate generată de renunțarea la reperele și practicile cunoscute este cât se poate de normală pentru această perioadă.

2. Mișcarea. Schimbarea presupune dobândirea de noi atitudini și comportamente, care să îmbunătățească procesele ce se desfășoară în cadrul organizației. Pentru a face față noilor provocări, sistemul trebuie să-și modifice mai întâi modul de a concepe realitatea, pentru ca apoi să se miște în sensul găsirii de soluții eficiente pentru a pune în practică noua concepție.

3. Înghețul. Pentru ca o schimbare să își atingă scopul, este absolut necesar ca noile comportamente, atitudini și structuri să devină permanente. Schimbarea nu va fi durabilă decât în măsura în care această ultimă etapă va fi un succes.

Rezistența la schimbare

Orice schimbare organizațională presupune trecerea, cel puțin provizorie, de la o stare de echilibru, la o stare de dezechilibru, în speranța de a atinge o nouă stare de echilibru, mai satisfăcătoare. Sistemele au o tendință naturală de a căuta stabilitatea, iar orice tentativă de schimbare va fi percepută ca un risc la adresa acestei stabilități. Din această perspectivă, putem prevedea faptul că reflexul unui sistem care se confruntă cu schimbarea va fi acela de a investi mai multă energie pentru a se proteja de intrușii care îi zdruncină stabilitatea. De aceea, este bine să percepem rezistența la schimbare ca pe o reacție legitimă, chiar funcțională.

În practică, rezistența la schimbare se traduce prin faptul că oamenii nu sprijină, manifest sau nu, eforturile pentru schimbare. Iată câteva dintre motivele mai des întâlnite pentru această atitudine:

- **Interesul propriu.** Oamenii presimt că își vor pierde statutul, puterea sau chiar postul, în urma schimbării;
- **Toleranța la schimbare.** Trăsăturile de personalitate îi pot face pe unii oameni să resimtă un disconfort major o dată cu renunțarea la rutină;
- **Neînțelegerea.** Motivul și cursul exact ale schimbării pot fi neclare sau înțelese greșit;
- **Lipsa de încredere.** Chiar dacă oamenii înțeleg limpede argumentele prezentate, este posibil să nu aibă încredere în motivațiile celor care propun schimbarea;
- **Evaluarea diferită a situației.** Cei vizați de schimbare pot simți sincer că situația nu justifică schimbarea propusă și că suporterii schimbării au interpretat-o greșit;
- **Cultura organizațională puternică.** Cei care promovează schimbarea în culturi organizaționale care au recompensat permanent stabilitatea și tradiția vor fi văzuți ca devianți, greșit orientați sau aberanți.

Acționați proactiv!

Pentru a diminua rezistențele la schimbare, este necesar să vă perfecționați stilul managerial, adoptând următoarele atitudini:

- ascultați exprimarea rezistențelor și manifestați empatie;
- expuneți proiectul oamenilor, pentru a profita de contribuția lor și pentru a le permite să-l ajusteze în funcție de situația lor și să și-l însușească;
- ajustați durata implementării proiectului în funcție de nevoile și capacitățile oamenilor;
- ajustați modul de implementare și natura schimbării la cultura organizației;
- evidențiați avantajele schimbării, fără a-i ascunde dificultățile sau slăbiciunile;
- reduceți la maximum sursele de nesiguranță;
- inspirați încredere oamenilor în calitate de agent al schimbării.

Oricine a pornit pe calea descoperirii de sine știe că s-a angajat pe un drum foarte lung, care nu se sfârșește, probabil, niciodată. E foarte greu să-i conduceți pe alții dacă nu aveți măcar un nivel rezonabil de înțelegere a propriei personalități.

www.psihoteste.ro

Secțiunea COMUNICARE:
"Ești în concordanță cu ceea ce se petrece în jurul tău?"
Secțiunea CARIERĂ:
"Care este nivelul tău de stres?"
Secțiunea ATITUDINE:
"Îți pasă de cei din jur?"

Ești bun
numai atunci când lumea îți strigă:
"Ești nebun!"
Atunci când lumea spune
că **ceva** "este bun",
înseamnă că altcineva
a mai făcut acel **ceva**
înaintea ta.

Hajime Mitarai

Inovația
e floare la ureche,
atunci când îți petreci timpul
în compania nonconformiștilor.

Judy Rosener

Cel mare
îl mănâncă pe cel mic
a devenit
cel rapid
îl înghite pe cel încet.

Geoff Yang

Sunt conștient de faptul că, în mare parte, credibilitatea mea depinde de modul în care vorbesc și mă comport?

Schimbarea durează.
Mult mai mult
decât suntem tentați să credem.

John Keegan

Trebuie să fii
schimbarea
pe care vrei să o
vezi
în lume.

Gandhi

Consider că este esențial să spun exact ce doresc pentru ca problema să se rezolve?

SCHIMBARE = orice modificare cu caracter durabil care se petrece în cultura sau structura unui sistem organizațional.

REZISTENȚA LA SCHIMBARE = reacție legitimă a unui sistem care încearcă să-și mențină mai mult timp o stare de stabilitate relativă.

ANXIETATE = teama ascunsă că ceva îngrozitor este pe cale să se întâmple.

RUTINĂ = o cărare cunoscută care nu duce, adesea, nicăieri.

Este mult mai simplu să desființezi o organizație decât să o schimbi substanțial.

Kevin Kelly

Perfecțiunea este atinsă numai de instituțiile aflate în pragul colapsului.

Northcote Parkinson

Orice idee revoluționară trece prin 3 stadii, caracterizate prin reacțiile:
1. "Este imposibil. Nu-mi irosi timpul!"
2. "Este posibil. Dar nu merită!"
3. "Eu am spus întotdeauna că este o idee grozavă!"

Murphy

90 % dintre meseriile care sunt astăzi de succes vor fi date uitării în cel mult 15 ani.

Ed Michaels

Realizez că, dacă reușesc să-i conving pe oameni că le înțeleg problemele, îmi este mai ușor să le cer ceva?

Înțeleg că relațiile pozitive cu ceilalți reprezintă o parte integrantă a câștigării autorității?

Nu reconstrui! Reimaginează!

Tom Peters

Ai făcut ceva astăzi pentru schimbarea civilizației?

Tom Peters

CONCURS

Thomas CHANGE a fost avansat, de curând, director de sucursală la o bancă importantă. Este un tânăr inteligent și ambițios. Conștient de faptul că toți ceilalți directori de sucursale erau oameni valoroși, Thomas a luat o serie de măsuri, menite a îmbunătăți activitatea sucursalei pe care o conducea. Și-a pregătit echipa pentru a schimba modul de lucru cu clienții. În scurtă vreme, practicile sale pline de imaginație l-au făcut să fie remarcat. Simțea însă că este nevoie de mai mult, pentru a fi luat în calcul pentru următoarea promovare. Așa se face că, în cadrul ședințelor, Thomas aborda o atitudine superioară față de omologii săi de la celelalte sucursale: își lăuda tehnicile de succes și chiar le spunea altora cum ar trebui să procedeze pentru a fi mai eficienți în activitatea de conducere.

Credeți că atitudinea sa agresivă l-ar putea ajuta să își atingă țelul?

PREMII, FAIMĂ, RECUNOAȘTERE!

Așteptăm răspunsurile dumneavoastră pe adresa redacției, telefonic sau prin e-mail. Datele de contact le găsiți în caseta redacțională, la pagina 51 a fiecărei ediții a revistei *"CER SENIN"*.

Sunteți talentat și nu luați nici măcar salariu de merit? Dovediți-o! Intrați în TOP 10 MANAGEMENT!

Locotenent CIPRIAN PĂTRAȘCU

Iată că mult proiectata și mult discutata **Enciclopedie a Aeronauticii Române** a debutat cu acest prim volum consacrat industriei naționale în domeniu, realizat de doi reputați specialiști în materie și, totodată, cronicari fervenți ai tehnicii de aviație: **comandor (r) ing. Valerian Șerbănescu** și **locotenent-comandor (r) ing. Dumitru Badea**.

O acțiune demnă de toată lauda,

Asociația Română pentru Propaganda și Istoria Aeronauticii
SCURTA ISTORIE A INDUSTRIEI AERONAUTICE ROMÂNE
Constituie volumul I al Enciclopediei Aeronauticii Române
EDITURA OLIMP
2005

având în vedere complexitatea și importanța fenomenului, întinderea lui în timp, dar și existența sincopată a surselor documentare, fapt ce a impus o amplă muncă de informare, o deosebită capacitate de sinteză.

Autorii încearcă, spun ei – și noi considerăm că au reușit în mare măsură –, să construiască un modest suport memoriei colective, pentru a nu merge prea departe pe calea uitării și negării oricăror valori naționale în domeniul general al industriei și, în special, al acestei industrii de vârf care a fost și este aeronautica.

Buni cunoscători ai domeniului abordat, cei doi valoroși cercetători și ingineri structurează lucrarea pe patru părți, corespunzând etapelor de dezvoltare a industriei aeronautice din România, la care adaugă un binevenit capitol ce evidențiază evenimentele mai semnificative din domeniu, prezentând, totodată, scurte biografii ale figurilor reprezentative ce au făcut operă de pionierat ori s-au afirmat cu putere în lumea creatorilor de aeronave.

De un interes aparte se bucură și cele patru anexe, în care este prezentată, cu multe date în premieră, istoria construirii unor aeronave românești, mai mult sau mai puțin cunoscute, inclusiv a proiectului ce se voia a înscrie țara noastră în rândul statelor ce au produs avioane supersonice, dar care nu a fost împlinit.

Fiecare capitol oferă o analiză obiectivă a caracteristicilor ce au marcat cele patru etape – de pionierat, industrială, de restrângere, de relansare – și este urmat de lista avioanelor și planoarelor realizate în acea perioadă, fiind reproduse principalele caracteristici și siluetele lor.

Cititorul are posibilitatea, parcurgând această carte, să cunoască întreprinderi și institute a căror sarcină de căpătâi a fost dezvoltarea industriei aeronautice autohtone.

Scrisă cu aplomb, cu pasiune, cu nedisimulată trăire, lucrarea se recomandă, în fapt, singură.

Generalul de brigadă (r) dr. Constantin Ucrain, ani în șir colaborator statornic a numeroase organe de presă militare și civile, autor a 75 de lucrări și monografii cu tematică inspirată din tradițiile de luptă ale poporului și oștirii române, întreprinde și prin această carte o acțiune binevenită de prezentare a unor figuri de seamă din armata noastră, comandanți care s-au remarcat în cea mai mare conflagrație mondială, distinși pentru faptele lor de arme cu importantul ordin "Coroana României". Printre ei se numără și câțiva veterani din Forțele Aeriene Române, având contribuții de seamă în obținerea de victorii însemnate atât pentru aeronautică, cât și pentru întregul front din Est sau din Vest.

Unul dintre ei este generalul-locotenent (r) Vasile Bărboi, despre care revista noastră a mai scris în câteva rânduri, niciodată însă îndeajuns pentru ce a reprezentat acest mare și distins ofițer pentru apărarea antiaeriană a teritoriului, un suflet ales, răpit prematur dintre noi de o cruntă boală. Dumnezeu să-l ierte și cu drepții să-l odihnească!

La 20 de ani, tânăr sublocotenent, comandant de secție în Regimentul 2 Artilerie Antiaeriană, Vasile Bărboi s-a avântat în lupte cu același elan cu care avea s-o facă până la sfârșitul războiului, combătând cu eficacitate avioanele inamice.

Autorul insistă în carte asupra calităților de comandant și ofițer de stat major, dar și a talentului de reputat istoric pe care le-a probat cu strălucire generalul Bărboi, el însuși autor a numeroase lucrări de istorie a artileriei antiaeriene, a armatei române.

Un alt erou al cărții lui Ucrain este generalul de flotilă aeriană Ion di Cezare, avansat între timp la gradul de general-maior, singurul aviator veteran în viață care deține cel mai înalt ordin de război, Ordinul Militar "Mihai Viteazul ".

El a fost printre primii aviatori care au plecat în misiuni de luptă chiar în întâia zi – 22 iunie 1941 – a războiului de eliberare a Basarabiei, Bucovinei și ținutului Herța. Marea distincție a obținut-o în aceeași zi cu alți patru renumiți piloți de vânătoare, așa între așa: căpitanii Constantin Cantacuzino-Bâzu, Alexandru Șerbănescu, locotenentul Teodor Greceanu și sublocotenetul Ion Milu.

La cei aproape 90 de ani (pe care îi va împlini la 18 august anul viitor), Ion di Cezare, președintele Ligii Aeriene Române, este, el însuși, o istorie!

Viața unui alt brav artilerist antiaerian, cavaler al Ordinului "Coroana României", este pezentată pe larg în această carte-document: generalul de brigadă Gheorghe Vasilescu, neopt al marelui George Enescu, absolvent, ca șef de promoție, al Liceului Militar "Ștefan cel Mare", din Cernăuți. Și el s-a aflat din primele luni ale războiului în focul luptelor, ajungând până la Odessa. Revenit în țară, a participat, de la începutul lunii iulie 1942 până la 23 august 1944, la acțiunile de luptă ale Regimentului 7 Artilerie Antiaeriană, aducându-și contribuția la apărarea obiectivelor de importanță strategică din Valea Prahovei.

Cu aceleași abnegație și dăruire și-a îndeplinit misiunile de comandant și pe Frontul de Vest, până la victoria finală asupra Germaniei naziste.

Alte câteva pagini surprind aspecte din activitatea de după război a ofițerului în diverse funcții, între care și cele de comandant de regiment de artilerie antiaeriană, șef de secție și de stat major în diferite comandamente. Impresionante sunt relatările generalului veteran despre întâlnirile sale, corespondența și prietenia legată cu aviatori americani împotriva cărora a luptat în timpul cât s-a aflat în dispozitiv pe Valea Prahovei.

"Carte frumoasă, cinste cui te-a scris!" – spunea Arghezi. **Ion Dragoș Stinghe** poate fi mulțumit. Aprecierea se potrivește de minune și volumului său, la care, după cum mărturisește, a început să mediteze cu mai bine de 20 de ani în urmă. Timp în care și-a chemat la ordine memoria, și-a consultat colegii de promoție. Promoția de ofițeri piloți 1942. Una din cele mai numeroase, cu luptători bravi, remarcabili pe fronturile de luptă în tote categoriile de aviație.

Autorul nu narează pur și simplu fapte din școală, din unitățile de luptă, ci formulează adesea judecăți de

valoare asupra vremurilor, a evenimentelor ce au marcat atât de profund zbuciumatul și dramaticul deceniu al cincilea al secolului trecut, asupra tehnicii din dotare. Caracterizându-și până la amănunt foștii dascăli, colegii, el reînvie, cu o limpezime de cristal, atmosfera acelor ani, când entuziasmul tinereții lor se împletea, tulburător, cu vitregiile situației în care se aflau țara, omenirea, măcinate de un război nemaiîntâlnit ca amploare și duritate.

Este meritul fostului pilot de a discerne din noianul atâtor întâmplări pe cele mai semnificative, care merită interes, îndeamnă la meditație. Dar și de a ști când să-și ordoneze notele spre momentele de exuberanță sau spre cele de restriște, determinate de pierderea unor ființe dragi, a camarazilor săi, cărora le și dedică lucrarea.

Este o carte despre școala caracterelor tari, crescute într-o atmosferă cazonă, de ordine și disciplină stricte, dar și a unor trăiri pasionale fără de care aviația nu poate fi concepută niciodată și niciunde.

ANALIZE POLITICO-MILITARE ATOTCUPRINZĂTOARE

Salutară ideea Societății Scriitorilor Militari și a Direcției Administrației și Serviciilor de a edita, trimestrial, această revistă. Era necesară o publicație în care analizei fenomenului militar contemporan să-i fie destinat un spațiu considerabil, în care să-și exprime opiniile analiști de primă mărime asupra unor teme de interes nu numai pentru militarul de carieră, ci și pentru cetățeanul ce se vrea mereu informat asupra problemelor actuale ale strategiilor statelor lumii, cu deosebire ale marilor puteri în chestiuni vitale ale omenirii.

Aflată la numărul 3 (2 din acest an), **„Lumea Militară”** supune atenției cititorului studii și articole foarte documentate, analize de mare finețe și profunzime ce vizează realitatea pe mapamond, dar și din unele țări și zone fierbinți.

Nu pentru că deschide sumarul publicației ne-am propus să evidențiem, dintru început, eseul politic al doctorului Cornel Codiță, ci pentru modul extrem de realist, curajos, în care abordează statutul actual și viitor al Uniunii Europene, pentru stilul său incisiv, proiectiv, debordant. După cum, interesante ni s-au părut și opiniile doctorului Sorin Lungu, din „Relațiile U.E. – SUA”, relații pe care autorul le întoarce pe toate fețele, cu argumente dintre cele mai convingătoare. Cum nu se poate mai nimerit, articolele „Sfinxul american” și „Ordinea post modernă” ale lui Mihai Zodian vin nu numai să completeze unele idei, dar și să le

extindă asupra direcțiilor principale de acțiune ale celei mai active țări de pe glob în domeniul politicii externe și al terorismului.

Ce se petrece în unele state ale căror probleme spinoase privesc deopotrivă și comunitatea internațională aflăm parcurgând articolele despre Ucraina, Uzbekistan, Iran, Pakistan. Un amplu interviu, plin de învățăminte, acordă, în această ediție a revistei, generalul doctor Eugen Bădălan, șeful Statului Major General, unui trio de ași în domeniul comunicării : Liviu Vișan (zis și „Mareșalul”), Alexandru Mihalcea, aflat încă sub euforia atenției pe care societatea civilă și înaltele instituții ale statului au acordat-o împlinirii a 145 de ani de existență a Bibliotecii Militare Naționale, pe care o conduce de câțiva ani buni, și Adrian Pandea, directorul publicației și al Editurii Militare.

Demne de reținut, de asemenea, suita articolelor și informațiilor publicate sub genericul „Mașina Timpului” și „Mapamond politico-militar”.

STUDII LABORIOASE

Cea de-a doua ediție a cunoscutei reviste editate de Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială răspunde, prin tematica articolelor și studiilor publicate, unei palete largi de probleme ce preocupă atât personalul aeronavigant, cât și întreg efectivul Forțelor Aeriene. Putem spune că revista se adresează nu doar persoanelor aflate sub incidența unor boli, ci tuturor celor ce doresc să-și păstreze sănătatea.

Și ne referim, cu deosebire, la studiul despre osteoporoză întreprins de doctorii Marius Boar, Mirela Anghel și Dragoș Popescu, ale cărui concluzii au început să fie făcute publice încă din numărul anterior, când au fost trecute în revistă principalele aspecte de epidemiologia, fiziopatologia și cauzele ce determină această boală ce afectează tot mai mulți oameni, în special pe cei aflați în a doua parte a vieții. În numărul pe care îl semnalăm sunt prezentate clinica osteoporozei și diagnosticul ei, care se bazează, în special, pe tehnicile ce țin de măsurarea densității minerale osoase.

De la doctorul Florica Năftănăilă – Mali, a cărei prestigioasă semnătură ne-am bucurat să o vedem pe mai multe articole din fiecare număr al revistei noastre, și profesor doctor Mihai Zamfirescu, aflăm cât de important este diagnosticul precoce în poliartrita reumatoidă. Un alt material al cărei coautor este distinsa doamnă doctor ne aduce la cunoștință beneficiile și riscurile în administrarea aspirinei. Banala, chipurile, dar și atât de necesara aspirina poate avea, iată, și o serie de efecte nedorite.

Hipertensiunea, un pericol care crește o dată cu vârsta, este abordată în două articole distincte, din care se pot trage multe învățăminte. Este vorba despre

Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială
„G-ral Dr. Av. Victor Anastasiu”
Societatea de Medicină Aeronautică din România
Revista de Medicină și Psihologie Aeronautică
Vol. 9 – Anul 2005 – Nr. 2 (31)
ISSN nr. 1454-6205

aspectele noi dezvăluite de doctorii Mirela Anghel și Marius Boar în evaluarea pacienților hipertensivi și de studiul de caz „Particularități ale H.T.A. și T.B.C.” al doctorului Carmen Maria Gheorghiu.

Autori ai unor apreciate studii la congrese și reuniuni internaționale, conferențiarul universitar doctor Marian Macri și doctorul rezident Simona Berbecar prezintă, în articolul „Infecțiile de tract urinar – etiologie și fenotipuri de rezistență la antibiotice ale microorganismelor”, rezultatele unor cercetări efectuate la Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială asupra a 1.250 de uroculturi. Concluziile acestui demers științific, de o deosebită importanță pentru specialiști, dar și pentru cei mai puțin avizați, reprezintă rezultatul unui efort întreprins, timp de un an și jumătate, de specialiștii institutului.

Directorul I.N.M.A.S., colonelul doctor Marian Macri, și neobosita doamnă doctor Mirela Anghel evidențiază aspectele medico-legale ale evacuării aeromedicale, un domeniu fascinant al medicinii, cum îl caracterizează autorii, și despre care publicația noastră a relatat în fiecare număr **„CER SENIN”.**

Revista literaturii și artelor

Am încercat să caracterizăm prin aceste cuvinte numărul 4 al renăscutei reviste „Viața militară”, îmbogățită, înnobilată cu aspecte dintre cele mai reprezentative din varii domenii ale culturii militare și nu numai.

Memorialistică, proză scurtă, fragmente de roman, cronică literară, poezie – și ce poezie de substanță ! – , pictură, cinematografie, muzică, artă fotografică, reportaje din teatrele de operații, jurnale de campanie, însemnări etc. Toate aceste genuri sunt admirabil reprezentate în publicația ce îl are ca redactor șef pe energicul și temerarul om de condei, maiorul Dan Gâju, iar ca redactori tineri ofițeri de mare talent. Colaboratori – nume afirmate cu zeci de ani în urmă în presa militară, dar și nume noi, care țin sus ștacheta calității.

Din paginile acestei interesante ediții a revistei răzbate un suflu nou: mai cald, mai tineresc, mai exuberant, mai romantic, poate și datorită fetelor, cărora, fie că semnează materiale, fie că sunt subiect de (foto)reportaj, li s-a acordat, probabil și sub impulsul frumuseții lor, o bună parte din spațiul publicației.

Cele 64 de pagini ale revistei, de o calitate grafică și cu o ilustrație demnă de toată lauda, ne poartă în temutele și imprevizibilele spații din teatrele de operații din Irak și Afganistan, răscolite de explozii, pe frontul nevăzut al serviciilor de informații („Destine tragice” – Eugen Cristescu), în lumea almei mater militare, în care fetele, una mai chipeșă decât alta, au început să pătrundă în pas alergător, a memoriilor de război, bine reprezentate de amintirile colonelului (r) Mircea Măcelaru și căpitanului Vladimir Kirițescu, în paginile dedicate fostului general Ion Eremia, întâiul redactor șef al „Glasului Armatei”, ca apoi să ne delecteze cu unele dintre creațiile cele mai recente ale consacraților poeți militari Vasile Ursache și Ion Mârzac, cu superbele peisaje ale pictorului de la Salonul de Arte Plastice al Armatei, Marcel Chițac.

Foarte instructiv este și interviul pe care neobositul colonel (r) Vasile Moldovan îl ia profesorului universitar doctor Ion Rotaru, după cum, în același spirit al respectării adevărului, trebuie amintite și confesiunile necenzurate ale fostului șef al Marelui Stat Major și ministru al apărării, Ion Coman.

De excepție este și ilustrația. Am fost plăcut surprinși să constatăm că redactorii revistei mânuiesc cu pricepere și dezinvoltură nu doar condeiul, ci și aparatul de fotografiat. Cât despre fotografiile maestrului Eugen Mihai, cuvintele sunt de prisos.

Pagini realizate de comandor (r) PETRE BÂNĂ

UNIFORMA MILITARĂ

Documentele ce reglementează portul uniformei militare:

1. L-6/2.000, Regulamentul de descriere şi port al uniformelor militare;
2. Ordinul nr. M.119 din 19.07.2004, pentru modificarea L-6.

Se interzice:

1. Portul ţinutei mozaic de culori în oraş, de către toţi militarii, cu excepţia situaţiilor în care se execută deplasări organizate la câmpul de instrucţie, la aplicaţii, în poligoane sau la alte activităţi ordonate;
2. Portul articolelor de echipament de alte culori şi modele decât cele stabilite de regulamentul L-6/2.000;
3. Portul combinat al articolelor de vară cu cele de iarnă;
4. Portul combinat al articolelor din mozaic de culori cu articole din camgarn, fresco, postav etc.;
5. Portul mantalei de ploaie cu gulerul ridicat, descheiată la nasturi sau cu cordonul neîncheiat;
6. Portul puloverului cu epoleţi fără veston şi al puloverului pe gât la ţinuta de oraş;
7. Purtarea uniformei militare ruptă, murdară, neîntreţinută, indiferent de situaţie.

Achiziţionarea uniformei militare:

Se realizează prin intermediul unităţii militare la care sunteţi încadraţi, în conformitate cu solicitările din fişa de evidenţă a cotei părţi valorice anuale.

Pagină realizată cu sprijinul Biroului Asigurare Materiale Intendenţă din SMFA

CER SENIN

PER ASPERA
AD ASTRA

PUBLICAŢIE EDITATĂ
DE STATUL MAJOR
AL FORŢELOR AERIENE ROMÂNE

CONSILIUL EDITORIAL AL REVISTEI *"CER SENIN"*

Preşedinte

general-maior dr. MIHAIL ORZEAŢĂ
e-mail: morzeata @ roaf.ro

Membri

general de flotilă aeriană FĂNICĂ CÂRNU

general de flotilă aeriană ION ŞTEFAN

general de brigadă MARINEL NICOLAE

general-maior dr. CONSTANTIN ZAHARIA

general de flotilă aeriană LIVIU BURHALĂ

general de brigadă NICULAE TABARCIA

general de flotilă aeriană VICTOR STRÂMBEANU

comandor LAURENŢIU SIMIONESCU

comandor VIRGIL RISTEA

comandor (r) DUMITRU AMARIEI

Coperta 4
IAR-99 ŞOIM – zbor deasupra portului Constanţa

Redacţia *"CER SENIN"*

Şoseaua Bucureşti-Ploieşti, km. 10,5
sector 1, Bucureşti
***Telefon/Fax:* 021/231.53.82**
***E-mÂil*: cerseninÂroaf.ro**
ISSN 1582-6317. B 222.05; C 1011.00

Ne puteţi vizita şi la www.roaf.ro/ro/cersenin

REDACTOR-ŞEF:
căpitan-comandor DUMITRU BERBUNSCHI;
e-mail: dberbunschi@yahoo.com

SECRETAR GENERAL DE REDACŢIE:
locotenent CIPRIAN PĂTRAŞCU;
e-mail: cipbrasoveanu@yahoo.com

REDACTOR DE RUBRICĂ:
locotenent MIRCEA BARAC;
e-mail: mircea_barac@yahoo.com

REDACTORI PRINCIPALI:
PETRE BÂNĂ,
e-mail: petre_bana@yahoo.com

NICOLAE RADU;
e-mail: niky_radu@yahoo.com

PROCESARE TEXTE:
LEANA TUDORAN;
e-mail: leni_tudoran@yahoo.com

CORECTURĂ:
ANDREIA LUNGU;
e-mail: andreia_lungu@yahoo.com

TEHNOREDACTARE:
LUCIAN TEODORESCU;
e-mail: teodorescu_lucian@yahoo.com

FOTOREPORTER:
ADRIAN SULŢĂNOIU;
e-mail: adiuss2000@yahoo.com

ADMINISTRATOR:
plutonier-major SORIN SĂFTOIU
e-mail: sorin_saftoiu@yahoo.com

Tipărit la
Centrul Tehnic-Editorial al Armatei
sub comanda nr.4570/2005

722